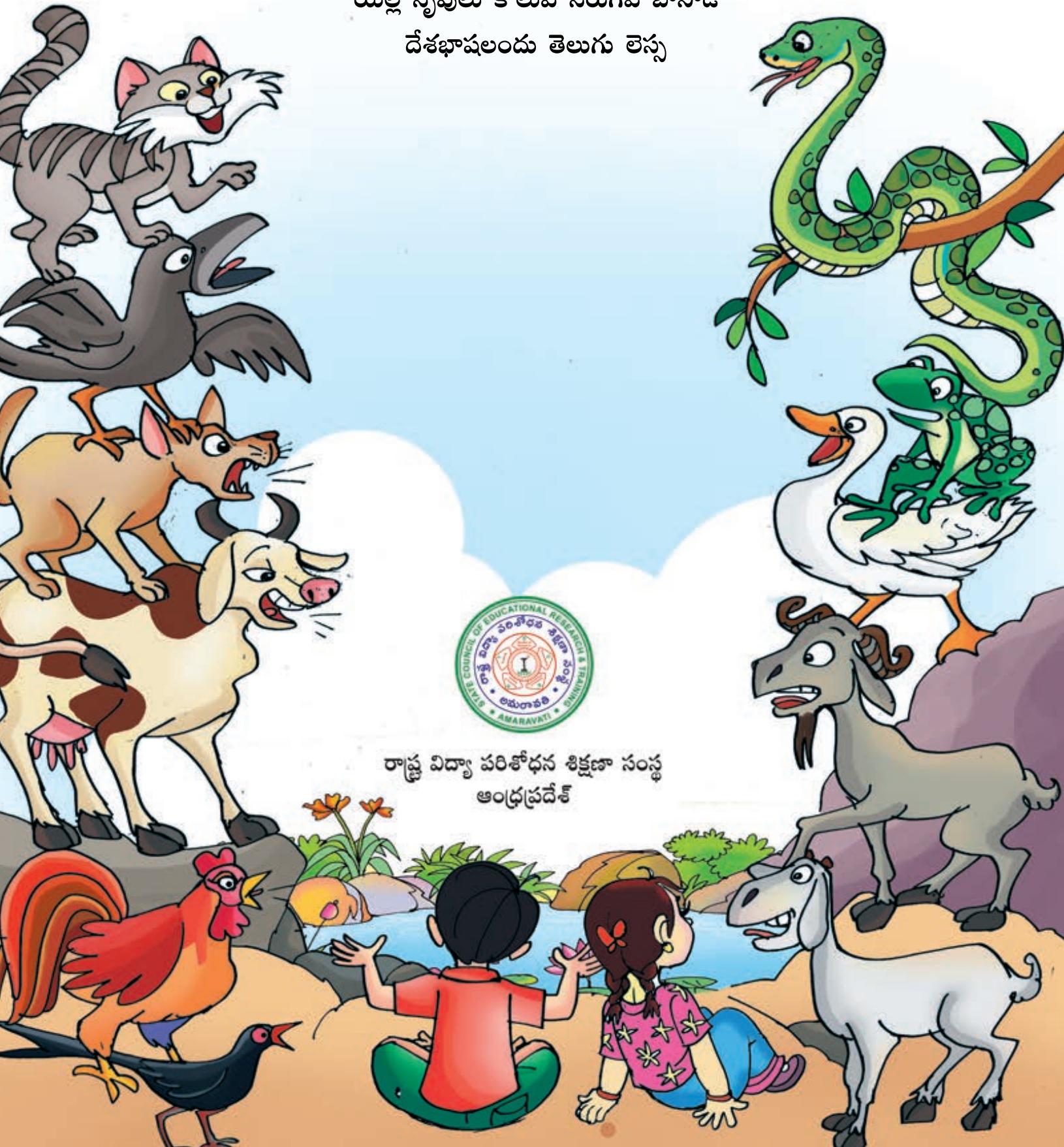
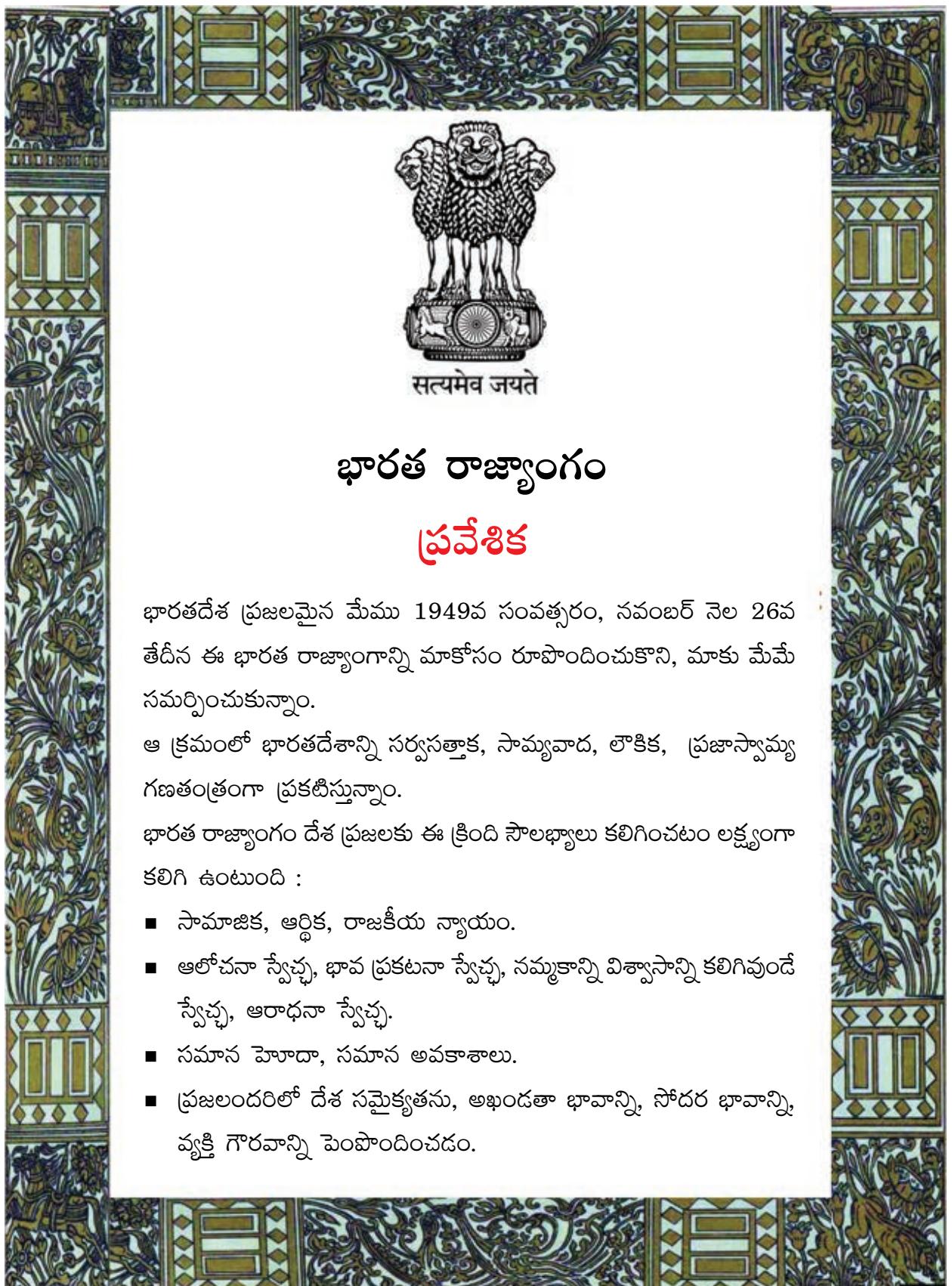

తెలుగుదేల యన్న దేశంబు తెలుగేను
 తెలుగు వల్లభుండ తెలుగొకండ
 యెల్ల నృపులు కొలువ నెరుగవే బాసాడి
 దేశభాషలందు తెలుగు లెస్సు

भारत राज्यांग प्रवेशिक

भारतदेश प्रजलमैन मेंमु 1949व संवत्सरं, नवंबर ने ल 26व तेदीन रज भारत राज्यांगानी मार्कोसं रुचोंदिंचकोनी, मारु क मेमेस नमर्पिंचकुन्नां.

अ क्रमंलो भारतदेशानी सर्वसत्ताक, साम्यवाद, लोकिक, प्रजासाध्यगणतंत्रंगा प्रकलिष्टन्नां.

भारत राज्यांगं देश प्रजलकु रज क्रिंदि सोलभायलु कलिंचकुल लक्ष्यंगा कलिं उंटुंदि :

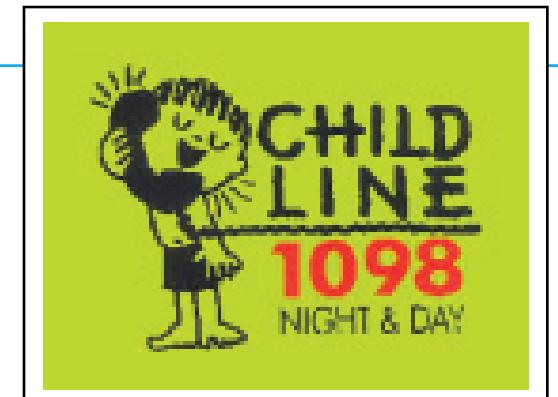
- सामाजिक, अधिक, राजकीय नायंग.
- अलोचना स्वेच्छ, भाव प्रकुलना स्वेच्छ, नमुकानी विश्वासानी कलिंवुंदे स्वेच्छ, आराधना स्वेच्छ.
- नमान पेशादा, नमान अवकाशाला.
- प्रजलंदरिलो देश नमैक्यत्व, अभिंदता भावानी, सोदर भावानी, व्यक्ति गरवानी पेंपांदिंचकु.

भारत राज्यांगं प्राधिक बाध्यत्वलु

विभागमु - IVव, अधिकरण 51व

रज किंदिवि भारतदेश व्यारुल बाध्यत्वलु :

- भारत राज्यांगानीकि बद्धुले उंदालि. जातीय वत्ताकानी, जातीय गीतानी, राज्यांग अशयालनु, राज्यांग संस्थलनु गोरविंचालि.
- भारत सांवत्तंत्र्य संग्रामानीकि सुन्निविच्चन म्हेशान्नुत अशयालनु अनुसरिंचालि.
- भारतदेश सार्वभोमाधिकारानी, नमैक्यत्वनु गोरविंचकु, संरक्षिंचकु.
- भारतदेशानी संरक्षिंचकुवुंद, अवसरं एर्वडिनप्पुदु (प्रभुत्वं आदेशिंचिनप्पु) प्रभुत्वानीकि नेवलंदिंचकु.
- मत, प्रांतीय, वेर्षाटुवाद, भाषावरमैन संकुचित भावालकु अतिंतंगा सोदर भावानी, स्नेहप्रारूपक वत्तावरणानी पेंपांदिंचकु, स्नेल गोरवानी किंचवरिचे पद्धतलु, चर्यलनु निरसिंचकु.
- विभिन्न संस्कृतुल सम्बूद्धित्वमैन मन गोप्प सांस्कृतिक वारसत्वानी संरक्षिंचकु.
- अदवलु, सरस्वलु, नदुलु, वन्यमुगालत्तो सहो मन जातीय पर्यावरणानी संरक्षिंचकु, सम्नुज्वल पट्टु प्रेमानुरागालनु कलिं उंददं.
- शास्त्रीय दृष्टव्यानी, मानवता वादानी, जिज्ञासनु, संस्कृत वादानी पेंपांदिंचकुवुंद.
- हिंसा वादानी व्यतिरेकिंचकु, प्रभुत्व अस्तुलनु संरक्षिंचकु.
- व्यक्तिगतंगानु, समिष्टि कृषि दावरानु उन्नुत शिखरालनु अधिरोहिंचकु दावरा देश ज्ञानत्वानी पेंपांदिंचकु.
- अरु नुंदि 14 संवत्सराल लोपु पिल्ललकु विद्यावकाशालनु कल्पिंचकु आ पिल्लल त्विदंद्रुल लेक संरक्षकुनी बाध्यत (86व राज्यांग नवरण दावरा रज काज्ज चेरिंदि.)

తెలుగు తోట - 2

రెండవ తరగతి

పార్యపుస్తక అభివృద్ధి, ప్రచురణ సమితి

శ్రీ ఎస్. సురేష్ కుమార్ ఐ.ఎ.ఎస్

కమీషనర్, పారశాల విద్య & స్టేట్ ప్రాజెక్ట్ డైరెక్టర్, సమగ్ర శిక్ష
అంధ్రప్రదేశ్

కె. వెంతిసెల్వి ఐ.ఎ.ఎస్

ప్రశ్నేక అధికారిణి, పారశాల విద్య,
అంధ్రప్రదేశ్

డా. బి. ప్రతాపరెడ్డి

సంచాలకులు, రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధనా శిక్షణ సంస్థ
అంధ్రప్రదేశ్

కె. రవీంద్రనాథరెడ్డి

సంచాలకులు, ప్రభుత్వ పార్యపుస్తక ముద్రణాలయం
అంధ్రప్రదేశ్

సంపాదక వర్గం

డా. డి. చంద్రశేఖరరెడ్డి

విక్రాంత ప్రధానాచార్యులు, ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు ప్రాచ్యక్షాశాల, హైదరాబాద్.

డా. రాచపాశేం చంద్రశేఖరరెడ్డి

విక్రాంత ఆచార్యులు, శ్రీ కృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయం, అనంతపురం,

డా. పరిమి రామనరసింహం

విక్రాంత తెలుగు ఆచార్యులు, కేంద్ర విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్.

డా. కడిమెళ్ళ వరప్రసాద్

విక్రాంత తెలుగు పండితులు, నర్సాపురం, పశ్చిమగోదావరి.

శ్రీ అలూరు శిరోమణిశర్మ

విక్రాంత తెలుగు పండితులు, నెల్లూరు

గౌరవ సలహాదారులు

శ్రీ వాణిపు సుందరరావు విక్రాంత అధ్యాపకులు, తఱకు

డా. సి.ఎ. ప్రసాద్ నయాతాలిం జాతీయ కమిటీ సభ్యులు

శ్రీ సి.వి. కృష్ణయ్య విక్రాంత ఉపాధ్యాయులు, కృష్ణ జిల్లా

సమగ్ర శిక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

© Government of Andhra Pradesh, Amaravati

*First Published 2020
New Impression - 2021, 2022, 2023*

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

The copy right holder of this book is the Commissioner of School Education, Amaravati, Andhra Pradesh.

This book has been printed on 70 G.S.M. SS Maplitho
Title Page 200 G.S.M. White Art Card

సమగ్ర శిక్షా, వారంతాల విద్య
అండ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

Printed in India
at the A.P. Govt. Text Book Press
Amaravati
Andhra Pradesh

ముందుమాట

జ్ఞానానికి మాధ్యమం భాష. విజ్ఞాన విస్తరణకు వాహిక భాష. శిశువు శారీరక వికాసానికి తల్లిపొలు తోడ్పడినట్లుగా మానసిక వికాసానికి తోడ్పడేది మాతృభాష. శ్వాసలాంటి భాషను పిల్లలు సహజంగానే నేర్చుకుంటారు. తల్లిపొలు జీర్ణం చేసుకున్నంత తేలికగా అవగాహన చేసుకోగలరు. అలా సహజంగానే మాతృభాష అలవడే పిల్లల్లో భాషా సామర్థ్యాలన్నీ పెంపాందే విధంగా బోధించడంలో ఉపాధ్యాయులకు, నేర్చుకోవడంలో విద్యార్థులకు దోహదవడే సాధనం పార్యవుస్తకం.

నిర్వంధ ఉచిత విద్యాపాక్కు చట్టం 2009, జాతీయ నూతన విద్యావిధానం ఎన్ఱపి-2020 సూచించిన విధంగా బాలలందరికి అత్యస్త ప్రమాణాలతో కూడిన విద్యను అందించేందుకు, బాలల సమగ్ర వికాసానికి పార్యవుశాఖికలు దోహదవడేందుకు అనుకూలంగా ఈ పార్యవుస్తక రూపకల్పనకై భాషాబోధనా లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకోవడం జరిగింది.

భాషాబోధనా లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా నూతన పార్యవుస్తకాలు పిల్లలు ఆడుతూ, పాడుతూ, స్వేచ్ఛగా మాటల్లాడుతూ ఆనందంగా భాషను నేర్చుకునేవిధంగా సన్నిఖేశ పద్ధతిలో రూపొందించబడ్డాయి. ప్రతి పారం చక్కని సన్నిఖేశ చిత్రంతో ప్రారంభపుతుంది. అట్లాగే ఉత్తమ సాహిత్యకారులు రచించిన అభినయ గేయాలతో పారాలు ప్రారంభం కావడం విశేషం.

‘ఇవి చేయండి’ శీర్షికతో వినండి - మాటల్లాడండి, చదవండి, రాయండి, సృజనాత్మకత వంటి భాషా సామర్థ్యాలను సాధించేందుకు ఆట, పాట, మాట, కథలు, చిత్రకథలు, సన్నిఖేశాలు, సంఘటనల రూపంలో ఆసక్తికరమైన అభ్యాసాలను రూపొందించడం మరో విశేషం. అంతేకాకుండా పార్యవుస్తకం పారాల సంఖ్య, పేజీల సంఖ్య తగ్గిస్తూ ఆకర్షణీయమైన చిత్రాలతో పిల్లలు ఇష్టపడే విధంగా రూపొందించబడింది.

పార్యవుస్తకానికి అనుబంధంగా భాషాసామర్థ్యాల సాధనకై ప్రత్యేకంగా అభ్యాసం కొరకు సాధన అనే పేరుతో ఆలోచనాత్మకమైన, ఆచరణీయమైన, ఆసక్తికర అభ్యాసాలతో ఆడుతూ, పాడుతూ నేర్చుకునేలా, వ్యక్తిగత, జట్టుకృత్యాలతో రూపొందించడం మరో ప్రత్యేకత.

రెండవ తరగతిలోకి ప్రవేశించిన బాలలను తరగతి సంసిద్ధులను చేయడానికి ఒకటవ తరగతికి సంబంధించిన పునశ్శరణ పారాలను జోడించడం మరో ఆకర్షణ.

పిల్లల పరిసరాలలోని సామాజిక నేపథ్యాలనే పార్యాంశాలుగా మార్పి పిల్లల సామర్థ్యాలు, పిల్లల ఆసక్తులు, పర్యావరణ స్ఫూర్హ, సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, సృజనాత్మకత, మానవసంబంధాలు, హోస్యం, యాత్రానుభవం, నైతిక విలువలకు పెద్దపీట వేసి చక్కటి ఇతివ్యత్తాలతో పారాలు రూపొందించ బడ్డాయి. బద్దెన రాసిన సుమతీ శతకపద్మాలను ‘పద్మరత్నాలు’ శీర్షికతో రెండవ తరగతిలో నేర్చించడం మరో ప్రత్యేకత. పార్యవుస్తక తాత్కార్యతను అర్థంచేసుకొని, అర్థవంతమైన బోధనకు సహకరించేలా ఉపాధ్యాయులకు కరదిపికను కూడా అందిస్తున్నాం.

పార్యవుస్తకాన్ని సమర్థంగా ఉపయోగించడంలో ఉపాధ్యాయుని పాత్ర కీలకమైనది. భాషాసామర్థ్యాల సాధనకు కేవలం పార్యవుస్తకానికి పరిమితం కాకుండా, ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని, భాషావసరులను, పరసామగ్రిని వినియోగించుకుని బోధనాభ్యాసం ప్రక్రియలను చేపట్టాలని ఉపాధ్యాయులందరినీ కోరుతున్నాం.

మనుపెన్నదు లేనివిధంగా విద్యలో వినూత్వ మార్పులు తీసుకురావడానికి నూతన పార్యవుస్తకాలను ప్రతిష్ఠాత్మకంగా రూపొందించడానికి స్వయంగా పూనుకుని మార్గదర్శనం చేసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి గౌరవనీయులైన శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మహాన్సరెడ్డిగారికి ధన్యవాదాలు. కని విని ఎరుగని రీతిలో పార్యవుస్తక రూపకల్పనలో ప్రత్యక్షంగా సూచనలు చేసి, సమీక్షలు నిర్వహించి, అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో నాణ్యత గల పార్యవుస్తకాల తయారీకి దిశానిర్దేశం చేసిన పారశాల విద్యాశాభామాత్యలు గౌరవనీయులైన శ్రీ బోత్తు సత్యనారాయణ గారికి ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు.

ఈ పార్యవుస్తక రూపకల్పనలో దిశానిర్దేశం చేసిన పారశాల విద్య ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ బుడితి రాజశేఖర్, ఐ.ఎ.ఎస్ గారికి, సలహోలు, సూచనలు ఇచ్చిన పారశాల విద్య కమీషనర్ & స్టేట్ ప్రాజెక్ట్ డ్రెక్టర్ సమగ్ర శిక్ష, శ్రీ ఎస్. సురేష్కుమార్, ఐ.ఎ.ఎస్.గారికి, ఆంగ్ల మాధ్యమ ప్రత్యేక అధికారిణి, పారశాల విద్య కె. వెల్లిసెల్వి, ఐ.ఎ.ఎస్.గారికి, అకడమిక్ ఆడ్వెజర్ బోర్డు సభ్యులకు, సంపాదక బృందానికి, సలహోదారులకు, విషయనిపుషులకు, పార్యవుస్తక రూపకల్పనలో పాల్గొన్న ఉపాధ్యాయులకు, లే అవుట్ డిజైనింగ్ చేసినవారికి, చిత్రకారులకు ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు.

ఈ పార్యవుస్తకం పిల్లల భవిష్యత్తుకు అవసరమైన భాషాపాటవాన్ని, సామర్థ్యాన్ని పెంపాందించడానికి తోడ్పడుతుందని ఆశిస్తున్నాం. ఈ పార్యవుస్తకంపై సూచనలను, సలహోలను ఆహ్వానిస్తున్నాం.

డా. బి. ప్రతాపరెడ్డి

సంచాలకులు

రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధన శిక్షణ సంస్థ, అంధ్రప్రదేశ్

వందే మాతరం

- బంకించంద్ర భట్టీ

వందే మాతరం వందే మాతరం
సుజలాం సుఫలాం మలయజ శీతలాం
సస్యశ్యామలాం మాతరం వందే మాతరం
శుభ్రజ్యోత్సవులకిత యామినీం
పుల్లకుసుమిత ద్రుమదళ శోభినీం
సుహసినీం సుమధుర భాషిణీం
సుఖుదాం వరదాం మాతరం వందే మాతరం.

మా తెలుగు తల్లి

- శంకరంబాడి సుందరాచారి

మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ
మా కన్నతల్లికి మంగళారతులు
కదుపులో బంగారు కనుచూపులో కరుణ
చిరునవ్వులో సిరులు దొరలించు మా తల్లి
గలగలా గోదారి కదలిపోతుంటేను
చిరచిరా కృష్ణమ్మ పరుగులిదుతుంటేను
బంగారు పంటలే పండుతాయి
మురిపాల ముత్యాలు దొరలుతాయి
అమరావతీ నగర అపురూప శిల్పాలు
త్యాగయ్య గొంతులో తారాడు నాదాలు
తిక్కుయ్య కలములో తియ్యందనాలు
నిత్యమై, నిఖిలమై నిలిచియుండేదాక
రుద్రమ్మ భుజశక్తి, మల్లమ్మ పతిభక్తి
తిమ్మరుసు ధీయుక్తి, కృష్ణరాయల కీర్తి
మా చెవుల రింగుమని మారుమ్మోగేదాక
నీ అటలే అడుతాం - నీ పాటలే పాడుతాం
జై తెలుగు తల్లి ! జై తెలుగు తల్లి! జై తెలుగు తల్లి!

జాతీయ గీతం

- రవీంద్రనాథ్ రాగుర్

జనగణమన అధినాయక జయహో!
భారత భాగ్యవిధాతా!
పంజాబ, సింధు, గుజరాత, మరాఠా,
ద్రావిడ, ఉత్కృష్ట, వంగా!
వింధ్య, హిమాచల, యమునా, గంగా!
ఉచ్చల జలధి తరంగా!
తవ శుభనామే జాగే!
తవ శుభ ఆశిష మాంగే
గాహో తవ జయగాథా!
జనగణ మంగళదాయక జయహో!
భారత భాగ్య విధాతా!
జయహో! జయహో! జయహో!
జయ జయ జయ జయహో!!

ప్రతిజ్ఞ

- పైడిమరి వెంకటసుబ్బారావు

భారతదేశం నా మాతృభూమి. భారతీయులందరూ నా సహోదరులు.
నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను. సుసంపన్ముఖైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ
సంపద నాకు గర్వకారణం. దీనికి అర్థత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషి చేస్తాను.
నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందర్ని గౌరవిస్తాను. ప్రతివారితోను
మర్యాదగా నడుచుకొంటాను. జంతువులపట్ల దయతో ఉంటాను.
నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల సేవానిరతితో ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.
వారి శ్రేయోభివృద్ధులే నా ఆనందానికి మూలం.

పార్యపుస్తక రూపకల్పనలో పాల్గొన్నవారు

అగుదూరి సరళమ్మ

ఉపాధ్యాయులి

పి.జె.ఆర్. మండల పరిషత్ ప్రాథమికోన్నత పారశాల, సి.కె.పల్లి, చిత్తరు

కొచ్చెర శేషగిలరావు

ఉపాధ్యాయులు

మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పారశాల ఉపురవానిపేట, గార మండలం, శ్రీకాకుళం

కోసూరి రవికుమార్, LFL HM

మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పారశాల (ST కాలనీ), దాచేపల్లి - దాచేపల్లి మండలం, గుంటూరు

గజ్జెల దుర్గారావు

ఉపాధ్యాయులు

మం.ప. ప్రాథమికోన్నత పారశాల, చెరువు మాదవరం, జి.కొండూరు మండలం, కృష్ణా

సాగి వెంకట రవిపుస్తక LFL HM

మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పారశాల (D.W) మల్లవోలు, మాచవరం మండలం, గుంటూరు

బూనురోతు రాజేశ్వర రావు

ఉపాధ్యాయులు

మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పారశాల వాడపాలెం, గార మండలం, శ్రీకాకుళం

యర్భుసోని సుశీలమ్మ

ఉపాధ్యాయులి

మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పారశాల గూడూరుపల్లి, పుంగనూరు మండలం, చిత్తరు

కలమట సోమేశ్వర రావు

ఉపాధ్యాయులు

జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పారశాల జె.ఆర్.పురం, రణస్తలం మండలం, శ్రీకాకుళం

కోనంకి సంజీవరావు

ఉపాధ్యాయులు

మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పారశాల, చినారికట్ల (జనరల్), కొనకనమిట్ల మండలం, ప్రకాశం

డా॥ అవ్యారి భద్రావతి

ఉపాధ్యాయులి

మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పారశాల మెయిన్, మన్నవ, పొన్నారు మండలం, గుంటూరు

ఆళ్ళ వరహ గణేశ

ఉపాధ్యాయులు

మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పారశాల, కొండకొప్పుక, అనకాపల్లి మండలం, విశాఖపట్టం

సయ్యద్ ఖాసిం

ఉపాధ్యాయులు

మం. ప. ప్రాథమికోన్నత పారశాల, కొట్టికలపూడి, ఇబ్రహీంపట్టం, కృష్ణా

నక్క దేవిడ్ రాజు

ఉపాధ్యాయులు

మం.ప.ప్రా. పారశాల నె.1, గోపాలపురం, రావులపాలం మండలం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా

విషయనిపుణులు, సమన్వయకర్తలు

డా. టీ.వి.ఎస్. రమేష్

పార్యపుస్తకాల సమన్వయకర్త

విద్యాప్రణాళిక పార్యపుస్తక విభాగము,

రాష్ట్ర విద్యాపరిశోధనా శిక్షణ సంస్థ, ఆంధ్రప్రదేశ్

శ్రీనివాసుల రఘురామ్

తెలుగు పార్యపుస్తక సమన్వయకర్త

మం.ప. ఆ. ప్రా. పారశాల, పేరేచెర్ల,

మేడికొండూరు, గుంటూరు

సాంకేతిక సహాయకులు, విషయ నిపుణులు

డా. వేంపల్లి గంగాధర్

జిల్లా పరిషత్ బాలుర పారశాల, ముద్దనూరు,

ప్రై.ఎస్.ఆర్. కడప

వంగిపురం స్వర్ణలత

ఎస్.పి.పి.ఆర్.ఆర్. జిల్లా పరిషత్

కిర్పుత పారశాల, తాళ్ళపూడి,

వశీమగోదావరి

మూల తాతయ్య

గిరిజన సంక్షేమ ఉన్నత పారశాల,

కిల్ఫోల్స, మండాస, శ్రీకాకుళం

చిత్రకారులు

ఉత్తుమ్మే

లే అవుట్ డిజెనింగ్

స్టార్ మేడియా సర్వీసెస్, హైదరాబాద్

ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు

- ◆ అమ్మ భాషలోని మాధుర్యాన్ని ఆస్యాదిస్తూ ఆడుతూ, పాడుతూ, మాట్లాడుతూ ఆనందంగా భాష నేర్చుకోవడం అనే లక్ష్యంతో ఈ పార్యపుస్తకం రూపొందించబడింది.
- ◆ పిల్లలు వినడం, ఆలోచించి మాట్లాడడం, ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని సాంతమాటల్లో చెప్పడం, భావాన్ని గ్రహించడం, రాయడం, స్పృజనాత్మక వ్యక్తికరణ వంటి సామర్యాలను సాధించడానికి వీలుగా ఈ తెలుగు పార్యపుస్తకం రూపొందింది.
- ◆ ప్రతి పాఠమూ చిత్రంతో కూడిన సన్నిహితంతో, గేయము లేదా గేయ కథతో ప్రారంభమౌతుంది.
- ◆ ప్రతి పాఠంలో కూడా వినడం, మాట్లాడడం, చదవడం, రాయడం వంటి సామర్యాలకు సంబంధించిన అభ్యాసాల వద్ద ప్రత్యేక చిత్రాలు (లోగోలు) ఉన్నాయి.
- ◆ పాతాన్ని ప్రారంభించేముందు చిత్రం ఆధారంగా పిల్లలచేత మాట్లాడించాలి. ఆలోచింపజేసే ప్రశ్నలు అడగాలి.
- ◆ ఆ తర్వాత పాతాన్ని బోధించాలి. గేయాలను చెప్పడానికి ముందుగానే గేయాన్ని చార్పుమీద, లేదా బోర్డుమీద రాయాలి. ఉపాధ్యాయులు చదివి వినిపించాలి. పిల్లలచేత పలికించాలి. అభినయంతో పాదేలా అభ్యాసం కల్పించాలి.
- ◆ గేయం / పాట... దీనిలో నేర్చాలిన గుణింతాలను, ఒత్తులను పిల్లలచేత గుర్తింపజేయాలి. అలాగే అక్షరాలను స్పష్టంగా పలకడం, చదవడం, రాయడం చేసేలా అభ్యాసం కల్పించాలి.
- ◆ పాఠంలో నేర్చిన గుణింత అక్షరాలను గుణింతాల పట్టికలో గుర్తింపజేయాలి.
- ◆ వినడం, మాట్లాడడం వంటి కృత్యాలను పూర్తి తరగతి గది కృత్యంగా నిర్వహించాలి. అందరు పిల్లలూ స్వేచ్ఛగా మాట్లాడేలా ప్రోత్సహించాలి.
- ◆ చదవడం, రాయడం అభ్యాసాలను జట్టు కృత్యాలుగా నిర్వహించాలి. వ్యక్తిగతంగా రాసేలా ప్రోత్సహించాలి.
- ◆ చదవడం, రాయడం నేర్చడానికి అవసరమైన వర్ణమాల, పదజాల పట్టికల వంటివాటిని ముందుగానే సిద్ధం చేసుకోవాలి. బోధనాభ్యసన ప్రక్రియల్లో వినియోగించాలి.
- ◆ చదవడం, రాయడం అభ్యాసాలకు సంబంధించిన సూచనల గురించి పిల్లలకు అవగాహన కల్పించాలి. పిల్లలు వీటిని వ్యక్తిగతంగా రాసేలా చూడాలి.
- ◆ తెలుగు పార్యపుస్తకంతోపాటు తప్పనిసరిగా పిల్లలచేత సాధనలో అభ్యాసాలు చేయించాలి. ప్రతిరోజు పిల్లలచేత పదాలను రాయించాలి. ఉక్కలేఖనం చెప్పాలి.
- ◆ ఈ పార్యపుస్తకం పదవద్ధతిలో రూపొందించినందువల్ల గుణింత, ఒత్తు పదానికి సంబంధించి చిత్రంతో కూడిన పాతాలు ఉంటాయి. సందర్భాన్ని చిత్రంగా అర్థవంతమైన ప్రక్రియ ద్వారా పరిచయం చేశారు. చివర వర్రక్కమాన్ని పరిచయం చేశారు.
- ◆ పార్యపుస్తకం ద్వారా వీలైనన్ని ఎక్కువ పదాలను పరిచయం చేయడానికి బదులు నిత్యజీవితంలో వినియోగించే పదాల ఆధారంగా చదవడం, రాయడం కోసం అభ్యాసాల ఉన్నాయి. తెలిసిన పదాలలోని అక్షరాలతోనే నూతన పదజాల నిర్మాణం చేసేలా, వినియోగించేలా అభ్యాసాలు ఉన్నాయి.
- ◆ తరగతి ప్రారంభంలో పిల్లలు స్వేచ్ఛగా మాట్లాడడానికి, సంసిద్ధులను చేయటానికి సంసిద్ధతా పాతాలు ప్రత్యేక పుస్తకంగా ఇవ్వబడుతున్నాయి. ఇవి సన్నిహిత చిత్రాలు, అభినయ గేయాలు, కథలు, చిత్రకథలు రూపంలో ఉన్నాయి. వీటిని చూపించి పిల్లలచేత మాట్లాడించాలి, పాడించాలి, రంగులు వేయించాలి.
- ◆ రెండవ తరగతి పూర్తయేసరికి పిల్లలు సరళ, గుణింత, ఒత్తు పదాలు చదవడం, రాయడం చేయగలుగుతారు. ఈ లక్ష్మణాధనకు ప్రణాళికాబద్ధంగా బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలు నిర్వహించాలి.
- ◆ పాఠశాలలకు సరఫరా చేసిన బాలసాహిత్యం, వానచినుకులు, కథావాచకాలు, కథల కార్డుల వంటివాటిని అదనపు పరసామగ్రిగా వినియోగించాలి.
- ◆ ప్రతిరోజు తెలుగు భాషాబోధనకు కేటాయించిన 85 నిఱి సమయంలో పార్యపుస్తకం, సాధన ఆధారంగా అభ్యాసాలను చేయసే, గ్రంథాలయ పుస్తక పతనం కోసం కేటాయించిన పీరియడిలో వానచినుకులు పుస్తకాలను, బాలసాహిత్యాన్ని, అదనపు పతన సామగ్రిని తప్పనిసరిగా వినియోగించాలి.
- ◆ పిల్లల అభ్యసనాన్ని పార్యపుస్తకానికి పరిమితం చేయకుండా, వీలైనంత ఎక్కువగా పరసామగ్రిని, బోధనాభ్యసన సామగ్రిని వినియోగించి భాషాసామర్యాలను సాధింపజేయాలి.

సాధించవలసిన సామర్థ్యాలు

I. వినండి - మాట్లాడండి

- ◆ పరిచితమైన కథలు, పాటలు, సంభాషణలు విని అర్థంచేసుకోవాలి.
- ◆ విన్న అంశం గురించి ఎవరు? ఏమిటి? ఎక్కడ? వంటి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వగలగాలి.
- ◆ సూచనలు విని అర్థం చేసుకొని ఆ ప్రకారం చేయగలగాలి.
- ◆ వింటున్నప్పుడు అక్షరాల మధ్య, ధ్వని భేదాలను గుర్తించగలగాలి.
- ◆ తెలిసిన, చూసిన వాటి గురించి స్వేచ్ఛగా మాట్లాడగలగాలి.
- ◆ చిత్రాల ఆధారంగా మాట్లాడగలగాలి. అనగా ఎవరున్నారు? ఏం జరుగుతుంది? ఏం చేస్తున్నారు? వంటి అంశాలు చెప్పగలగాలి.
- ◆ వర్షమాల, సరళపదాలను, గుణింతాలను, ద్విత్యాలను, సంయుక్తాలను స్పష్టంగా పలకగలగాలి.

II. చదవండి

- ◆ గేయాలు, పాటలు వంటి వాటిలో వాక్యాలను గుర్తించగలగాలి.
- ◆ ఇచ్చిన అంశంలో గుణింత, ఒత్తు పదాలను వాటిలోని అక్షరాలను గుర్తించగలగాలి.
- ◆ పదాలలోని అక్షరాలను వర్షమాల చార్టులో గుర్తించగలగాలి.
- ◆ సరళపదాలు, గుణింతాలను, ద్విత్యాలను, సంయుక్తాలను, సరళమైన వాక్యాలను ధారాళంగా, తప్పుల్లేకుండా చదవగలగాలి.
- ◆ చదువుతున్న పదాలలో గుణింత, ఒత్తు అక్షరాలను గుర్తించి గళ్ళలో రాయగలగాలి.
- ◆ చిత్రాలతో పదాలను జతచేయగలగాలి.

III. రాయండి

- ◆ నేర్చుకున్న అక్షరాలను ఉపయోగించి సొంతంగా పదాలను రాయగలగాలి.
- ◆ వర్షమాల ఆధారంగా సరళపదాలు రాయగలగాలి.
- ◆ పట్టికల ఆధారంగా నూతన పదజాలాన్ని రాయగలగాలి.
- ◆ గుణింతాలను, ద్విత్యాలను, సంయుక్తాలను తప్పుల్లేకుండా, అందంగా రాయగలగాలి.
- ◆ ఉక్కలేఖనం రాయగలగాలి.

IV. సృజనాత్మకత

- ◆ గేయాలను అభినయంతో పాడాలి.
- ◆ చిత్రాలు గీసి, రంగులు వేసి పదాలు రాయగలగాలి.
- ◆ సూచనలకు తగిన విధంగా అభినయం చేయగలగాలి.

విషయసూచిక

పాఠం	నేర్చుకోవలసినవి	గేయ రచయిత	నెల	పేజీ
సంసిద్ధత ప్రత్యేక పుస్తకం	అభినయ గేయాలు	బి.వి. నరసింహరావు రాయపోలు వామవమూర్తి గొల్లాపిన్ని సుబ్రహ్మణ్యశర్మ	జూన్ జూలై	
1. వాన చిలకల్లూరా చిలకల్లూరా!	(~) (° , ‡)	పాయల సత్యనారాయణ గురజడ అప్పారావు	ఆగష్టు ఆగష్టు	2-5 6-9
2. పూచినపూలు పరుగు పండం	(०, ३, ५) (८, ९)	న్యాయపతి రాఘవరావు జై సీతారాం	సెప్టెంబరు సెప్టెంబరు	10-13 14-17
3. కొంటెకోతి వీ ఊరెళ్ళదాం	(०, ६) (८, ९)	కస్తూరి నరసింహమూర్తి నాగబైరవ ఆది నారాయణ	సెప్టెంబరు అక్టోబరు	18-21 22-25
4. అప్పడాలు-బజీలు సబ్బబిళ్ళ	(१ , ४) (१ , ६)	మూలం : శాంతి వనం అలపర్తి వెంకట సుబ్బారావు	అక్టోబరు నవంబరు	26-29 30-33
5. చిచ్చబడ్డి అరటిచెట్టు	(२ , ८) (८ , १)	పెద్దించి సత్యనారాయణమూర్తి సంకలనం : సమతారావు	నవంబరు నవంబరు	34-37 38-41
6. అద్దాలబన్ని కొయ్యగుర్రం	(१ , १) (१ , ८)	బాలాంత్రవు రజనీకాంతరావు వెలగా వెంకటప్పయ్య	డిసెంబరు డిసెంబరు	42-45 46-49
7. మొక్కజొన్న అమృమృగారిల్లు	(२ , १) (२ , २)	మూలం : కె. సభా అలపర్తి వెంకట సుబ్బారావు	డిసెంబరు జనవరి	50-53 54-57
8. పాపనవ్వు బత్తులబుట్ట	(२ , ८) (బత్తుల పునశ్చరణ)	వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రి చింతా దీక్షితులు	జనవరి ఫిబ్రవరి	58-61 62-65
9. మ్యావ్ మ్యావ్! కాల చక్రం	(ఎ , ద్విత్వ , సంయుక్తాల పరిచయం) వారాలు, తిథులు, నక్షత్రాలు.	జై సీతారాం	ఫిబ్రవరి 70	66-69
◆ పద్యరత్నాలు	నైతికవిలువలు			71-72

సూచన: ప్రతి రెండు పాఠాలకు ఒక పద్యాన్ని నేర్చించండి

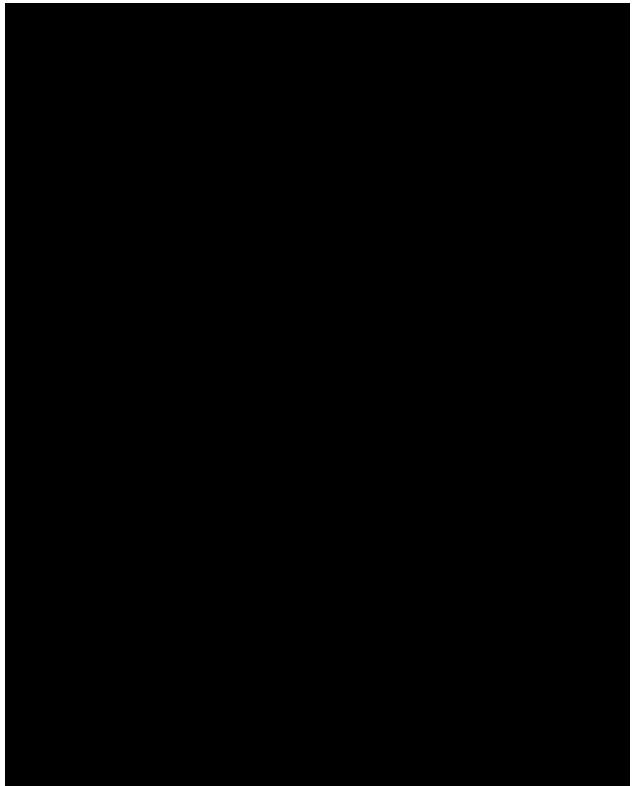
T4K6K6

సంసీద్ధతా పాతాలు - మొదటివారం

పిల్లలూ! చిత్రానికి రంగులు వేయండి. చిలుక గురించి మాట్లాడండి.

వినడం - మాట్లాడడం

గేయాన్ని అభిసయిస్తూ పాడండి.

పదం-పదం జితపరచండి.

చిలుక	పిలక
పిలక	చిలుక
తాతమాట	చిలుకముక్కు
చింతచెట్టు	తాతమాట
చిలుకముక్కు	చింతచెట్టు

చింత చెట్టు తొర్రలోన చిలుక ఉన్నది
తాత బోడి బుర్ర మీద పిలక ఉన్నది
చిలుక ముక్కు తాతపిలక తీరుగున్నది
తాతమాట చిలుకపలుకు లాగ నున్నది
తాత కాళ్ళకున్న జోడు కిర్రుమన్నది
చింత తొర్రలోన చిలుక తుర్రుమన్నది.

గేయంలోని వర్ణమాల అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి. గళ్ళలో రాయండి.

త						
----------	--	--	--	--	--	--

1

అనగనగా ఒక అదవి. ఆ అదవిలో చాలా ఏనుగులు ఉన్నాయి. ఏనుగులు రోజుసాస్నానానికి నదికి వెళ్ళాయి. దారిలో ఏనుగుల కాళ్ళ కిందపడి చాలా ఎలుకలు చనిపోతుందేవి.

2

ఇది ఎలుక రాజుకు చాలా బాధ కలిగించింది. అది ఏనుగుల రాజుతో మాట్లాడింది. మమ్మల్ని తొక్కుకుండా జాగ్రత్తగా వెళ్చండి అంది. మీకు అవసరమైనప్పుడు సాయం చేస్తానంది.

3

ఒకరోజు ఏనుగులు నదికి స్నానానికి వెళ్ళుతున్నాయి. అనుకోకుండా అవి వలలో చిక్కుకున్నాయి. ఏనుగుల రాజు సహాయం కోసం పెద్దగా అరిచింది. ఎలుకరాజు వచ్చి చూసింది.

4

ఎలుకల రాజు తన పరివారాన్ని పిలుచుకుని వచ్చింది. ఎలుకలన్నీ కలిసి వలను కొరికేశాయి. ఏనుగుల రాజు ఎలుకలకు ధన్యవాదాలు చెప్పింది.

1. కథను సొంత మాటల్లో చెప్పండి.

2. ఈ కథ ద్వారా మీరేం తెలుసుకున్నారు?

3. మీరు ఎవరికైనా సహాయం చేశారా?

4. ఏనుగు ఎలా అరుస్తుందో అభినయించి చూపండి.

చదవండి

అ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

పడవ

తబల

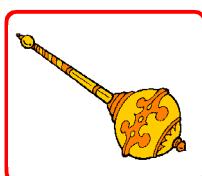

ఉడత

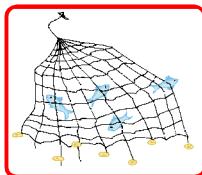

హంస

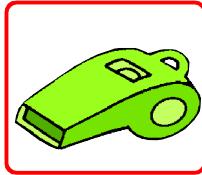
ఆ) బొమ్మలను పదాలతో జతపరచండి.

పలక

శల

గద

వల

కడవ

ఉంగరం

తబల

ఊయల

శంఖం

హంస

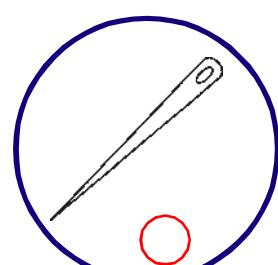
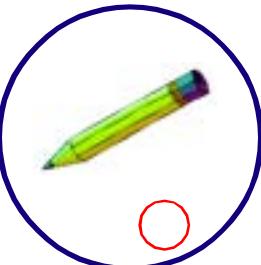
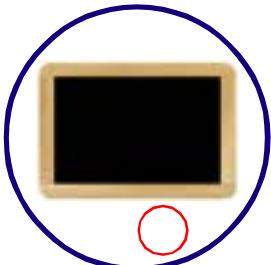

శగ

ఓడ

ఇ) కింది వాటిలో వేరుగా ఉన్నది ఏదో గుర్తించి 'O' లో ' ' పెట్టండి.

పలక, పెన్విల్, కలం, సూది - వీటిలో రాతకు పనికి రానిది ఏది?

ఈ) కింది పదాలు చదపండి.

పదవ	తబల	ఆట	ఎకరం	ఫలం
పనస	అరక	దండ	ఏతం	ధనం
గంప	ఊయల	ఇల	బక్కిడ	హంస
ఉడత	మంచం	ఈక	రథం	రుషం

ఉ) పదంలోని చివరి అక్షరంతో మొదలచ్చే పదాలను ఎలుక తోకతో కలపండి.

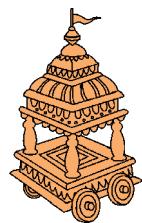

రాయండి

అ) కింది బొమ్మల పేర్లు రాయండి.

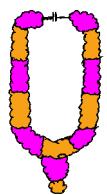
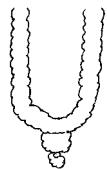
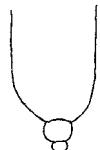

స్వజనాతృకత

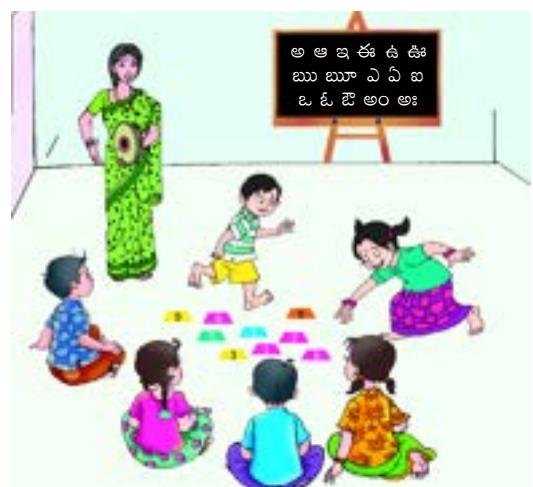
అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి.

ఆట ఆడుదాం!

1. నా పేరు తెలుసా?

- * ఉపాధ్యాయుడు వర్షమాలలోని ప్రతీ అక్షరంతో ఫ్లాష్ కార్డు తయారు చేసుకోవాలి.
- * నల్లబల్లపై వర్షమాలను రాయాలి.
- * విద్యార్థులను వృత్తాకారంలో కూర్చోబెట్టాలి. ఫ్లాష్ కార్డులను పంచాలి.
- * ప్రతి విద్యార్థి లేచి తన వద్ద వున్న అక్షరాన్ని చదవాలి. దాన్ని నల్లబల్లపై గుర్తించాలి.
- * ఎక్కువ మార్పులు సాధించిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటించాలి.

గీతలలో అందంగా రాయండి.

వ ద వ

వ న స

గ ం ప

త బ ల

బ ల ప ం

అ ర క

రెండవ వారం

పిల్లలూ! చిత్రానికి రంగులు వేయండి. పూల గురించి మాట్లాడండి.

వినడం - మాట్లాడడం

గేయాన్ని అభినయిస్తూ పాడండి.

పాపల్లారా రారండి
చక్కటీ రంగులు చూడండి
గులాబి పువ్వును నేనండి
ఎరువు రంగు నాదండీ.

సంపెంగ పువ్వును నేనండి
పచ్చరంగు నాదండీ.

మల్లెపువ్వును నేనండి
తెలుపు రంగు నాదండీ.

ఆకాశమంత నేనండి
నీలిరంగు నాదండీ.

పదం-పదం జతపరచండి.

ఎరుపురంగు	పచ్చరంగు
పచ్చరంగు	ఎరుపురంగు
నీలిరంగు	తెలుపురంగు
తెలుపురంగు	నీలిరంగు

గేయంలోని వర్ణమాల అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టుండి. గళ్లలో రాయండి.

ప				

బొమ్మలు చూడండి - కథ చెప్పండి

తొందరపాటు తెచ్చిన తంటా

1

పిట్టలు కూడా పాయసం చేసుకోవాలనుకున్నాయి. అవి కూడా సంతకు వెళ్ళాయి. కావలసిన బెల్లం, రహ్మ, పాలు, నెయ్య, ద్రాక్ష, జీడిపప్పు తెచ్చుకున్నాయి.

ఒకరోజు రామయ్య సోమయ్య సంతకు వెళుతున్నారు. అలసిపోయి ఒక చెట్టు కింద కూర్చున్నారు. పాయసం చేయడానికి ఏమేమి కావాలని అడిగాడు సోమయ్య. ఏమేమి కావాలో చెప్పాడు రామయ్య. ఇదంతా చెట్టు మీదున్న పిట్టలు విన్నాయి.

2

3

చెట్టు కింద పిట్టలు పాయసం చేయడం మొదలుపెట్టాయి. పాయసం కుత కుత ఉడుకుతోంది. ఘుమఘుమ వాసన వస్తోంది.

పాయసం వాసనకు పిట్టలకు నోరూరుతోంది. ఒక పిట్టకు పాయసం రుచి చూడాలని చాలా కోరిక కలిగింది. రెండో పిట్ట వారిన్నన్న వినకుండా పాయసాన్ని ముక్కుతో ఫీల్చింది. ఇంకేముంది! పిట్ట మూతి కాలింది.

4

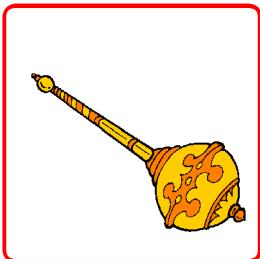
1. కథను సొంత మాటల్లో చెప్పండి.
2. ఈ కథ ద్వారా మీరేం తెలుసుకున్నారు?
3. కుత కుత, ఘుమఘుమ లాంటి మరికొన్ని అనుకరణ పదాలు చెప్పండి.
4. పాయసం వాసనకి పిట్టకు నోరూరింది కదా! ఇంకా ఇలా ఎప్పుడెప్పుడు మీకు నోరూరుతుంది?

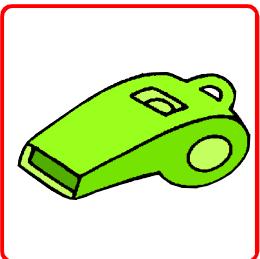
చదవండి

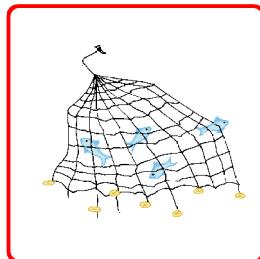
అ) కింది బొమ్మలు మాడండి. చదవండి.

గద

తఱ

వల

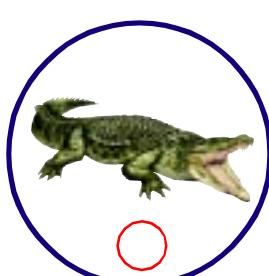
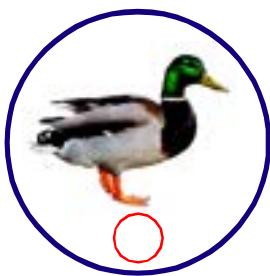
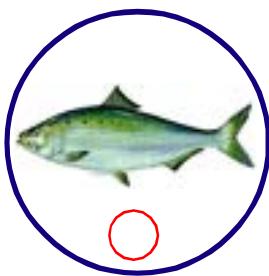
గంట

అ) కింది పదాలు చదవండి.

ఆల	ఉము	బెర	జడ	గద	రము
కల	ఉఁడ	అంబ	జత	గద	ఉష
వల	ఎర	అండ	తఱ	దడ	ఉము
తల	వీతం	లత	తఱ	వడ	దయ
ఇల	ఒక	తల	తఱ	ఆశ	అంబ

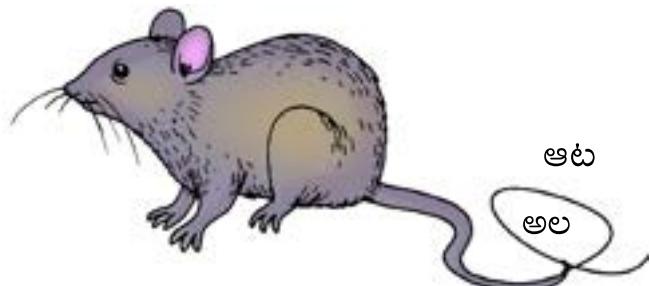

ఇ) కింది వాటిలో వేరుగా ఉన్నది ఏదో గుర్తించి 'O' లో ' ' పెట్టండి.

చేప, బాతు, మొసలి, కోతి - నీటిలో ఉండనిది ఏది?

ఈ) 'అ' నుంచి 'బు' వరకు పదాలను వర్ణమాల క్రమంలో ఎలుక తోకతో కలపండి.

ఆట

ఇల

ఉము

బుఁడు

తఱ

ఉఁడ

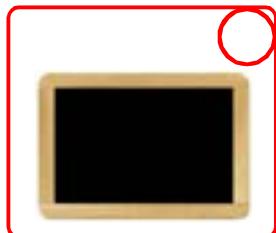
ఉ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి. ‘అ’ ఉన్న పదాలను గుర్తించి ‘ ’ గుర్తు పెట్టండి.

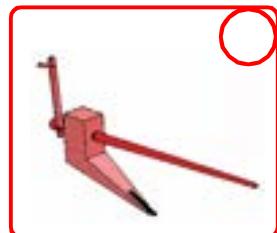
పదవ

ఉంగరం

పలక

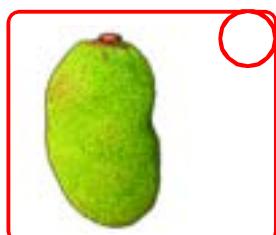
అరక

తబల

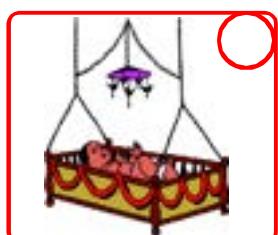
దండ

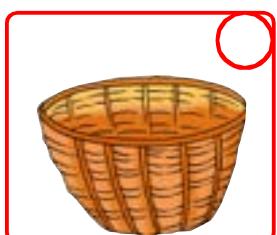
పనస

శంఖం

ఊయల

గంప

మంచం

ఊగ

రాయండి

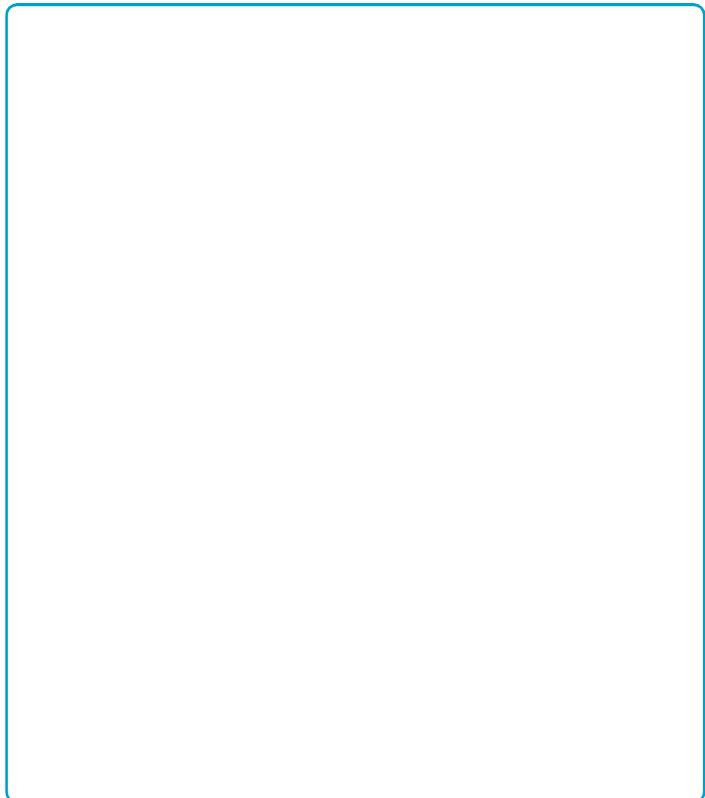
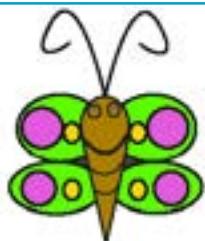
అ) గళ్లోని అక్షరాలు ఉపయోగించి పదాలు రాయండి.

ప	న	ల	క	న	ఆ	ర	ద	ఊ	య	వ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

సృజనాత్మకత

అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి.

ఆట ఆడుదాం! 2. పదాల విజేత ఎవరు?

- * నల్లబల్లపై ఉపాధ్యాయుడు కొన్ని పదాలు రాయాలి.
వాటిని స్పష్టంగా చదివి వినిపించాలి.
- * విద్యార్థులకు కొంత సమయం సమానంగా కేటాయించాలి.
- * ఏ విద్యార్థి ఎక్కువ పదాలను తక్కువ సమయంలో చదువుతారో వారే విజేత. లేక
- * చదపడం స్థానంలో రాయడం అంశాన్ని ఇచ్చి కృత్యాన్ని నిర్వహించవచ్చును.

అరక తబల ఆట
జడ దండ పనస

గీతలలో అందంగా రాయండి.

డ్రె యు ల

మం చం

ଓ ও

ଜ ଦ

ං ඔ ඊ

୩୯

మూడవ వారం

పిల్లలూ! చిత్రానికి రంగులు వేయండి. ఇల్లు గురించి మాట్లాడండి.

వినడం - మాట్లాడడం

గేయాన్ని అభిసయిస్తూ పాడండి.

పదం-పదం జతపరచండి.

ఏది మేలు?

ఊరులన్నిటి లోన ఏ ఊరు మేలు!
పాడి పంటలు గలుగు మా ఊరు మేలు!!
వీధులన్నింటిలోన ఏ వీధి మేలు!
మంచివారున్నట్టి మా వీధి మేలు!!
అరుగులన్నింటిలోన ఏ అరుగు మేలు!
పండితులు కూర్చుండు మా అరుగు మేలు!!
గడపలన్నింటిలోన ఏ గడప మేలు!
మహాలక్ష్మీ ఉన్నట్టి మా గడప మేలు!!

ఊరు	గడప
గడప	వీధి
వీధి	ఊరు
పాడిపంటలు	అరుగు
అరుగు	పాడిపంటలు

గేయంలోని వర్ణమాల అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి. గళ్లో రాయండి.

ల					

1

అదవిలోని జంతువులకు డా॥ కోతి వైద్యం చేసేది. కోతి వైద్యమంటే అదవిలోని జంతువులకు చాలా నమ్మకం.

2

ఒకరోజు కొంగకు ముళ్ళ కంచె తగిలింది. వెండకు గాయం అయ్యింది. కొంగ కోతి దగ్గరకు వెళ్ళింది. కోతి కొంగ గాయానికి మందు వేసింది. కొంత కాలానికి కొంగకు గాయం నయమైంది.

3

ఒకరోజు డా॥ కోతి ఆసుపత్రికి వనర్తా ఉంది. దారిలో కాలికి ముల్లుగుచ్చుకుంది. నొప్పితో బాధ పదుతున్న కోతిని కొంగ చూసింది.

4

కోతి కాలికి గుచ్చుకున్న ముల్లును కొంగ తన పొడవైన ముక్కుతో లాగేసింది. కోతికి నొప్పి తగ్గింది, సంతోషపడింది.

1. కథను సొంత మాటల్లో చెప్పండి.
2. ఈ కథ ద్వారా మీరేం తెలుసుకున్నారు?
3. డా॥ కోతి ఆసుపత్రి ఎక్కడ ఉంది. ఆసుపత్రిలో ఏమేమి ఉంటాయి?
4. మీకు గాయాలు అయితే వెంటనే ఏమి చేస్తారు?

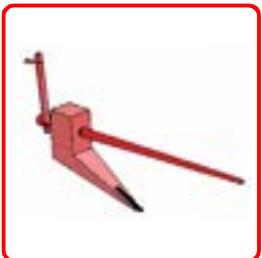
చదవండి

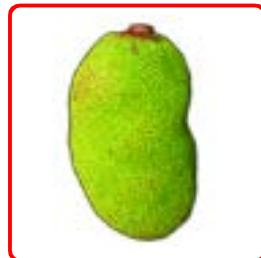
అ) కింది బొమ్మలు చూడండి. చదవండి.

కదవ

అరక

పనస

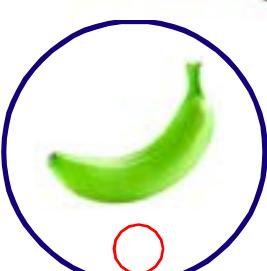
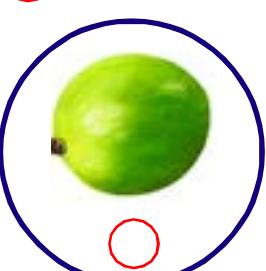
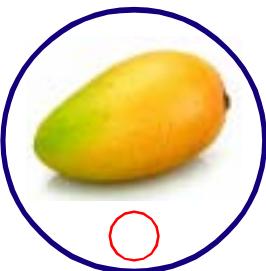
శనగ

అ) కింది పదాలు చదవండి.

పదవ	తబల	శనగ	పలక	అరక	పడగ
కలప	అలక	దవడ	కదవ	జలజ	అటక
పడక	పనస	ఆపద	ఉడత	నడక	అమల
తడక	నటన	కమల	సరళ	కమల	గడవ

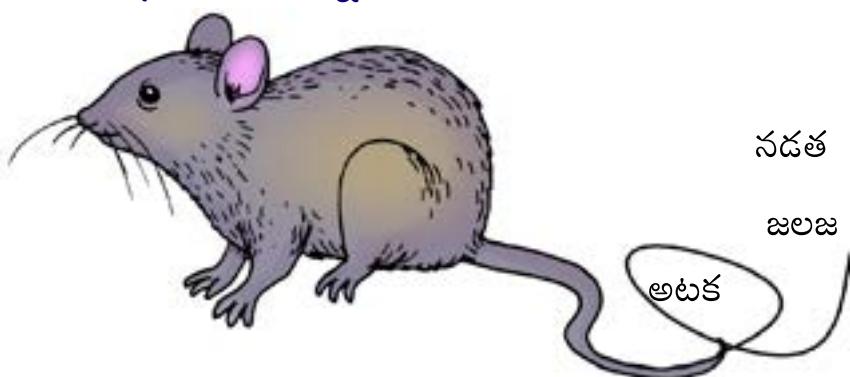

ఇ) కింది వాటిలో వేరుగా ఉన్నది ఏదో గుర్తించి 'O' లో ' ' పెట్టండి.

నిమ్మ, మామిడి, జామ, అరటి - వీటిలో తియ్యగా ఉండనిది ఏది?

ఈ) 'క' అక్షరం చివరగా ఉన్న పదాలను ఎలుక తోకతో కలపండి.

అరక

అలక

నడత

పలక

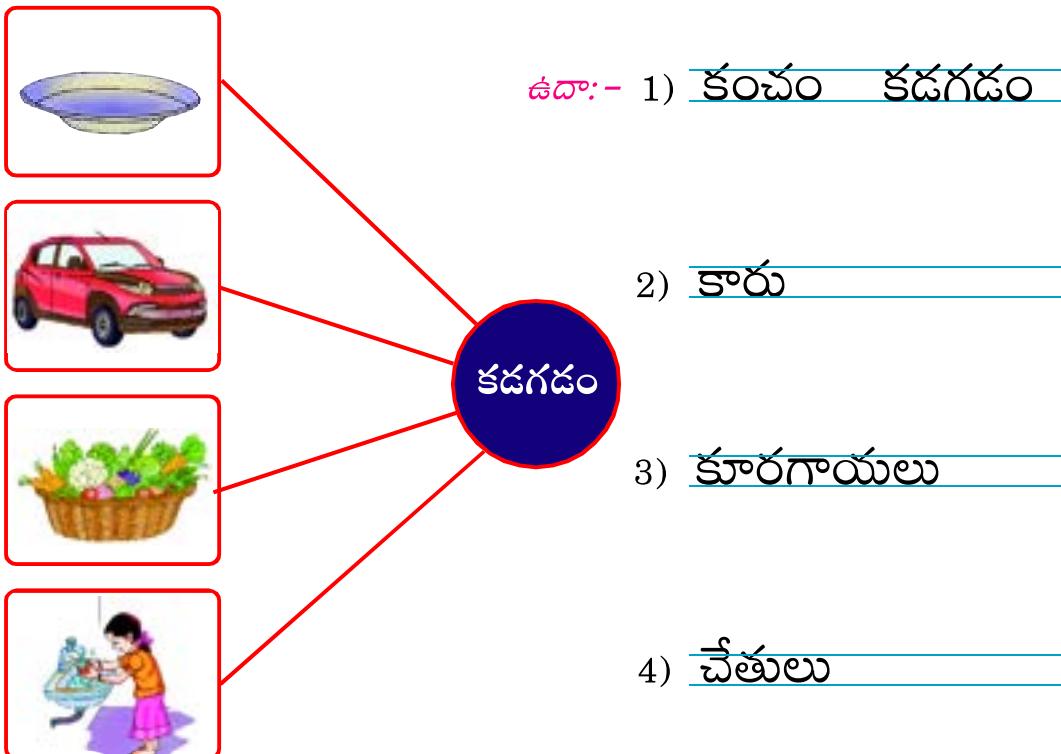
జలజ

అటక

కదవ

నడక

ఈ) బొమ్మ - పదం కలిపి చదవండి, రాయండి.

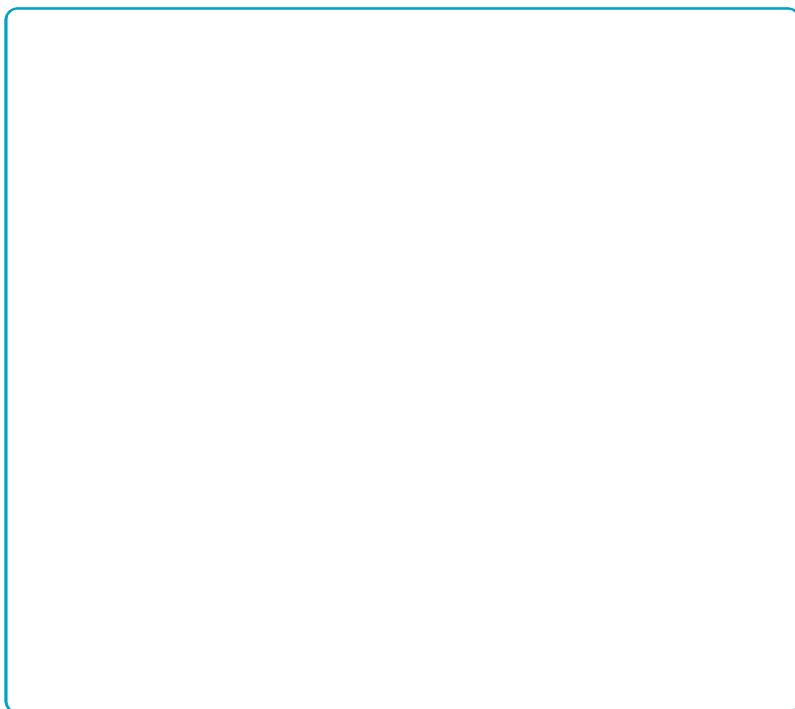
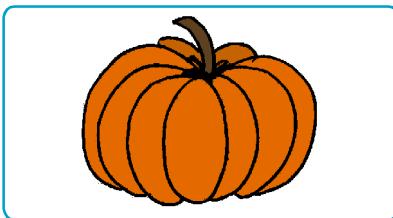
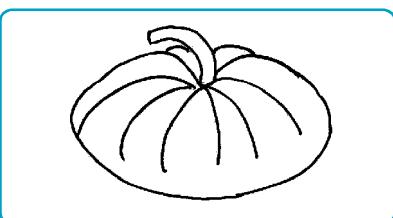
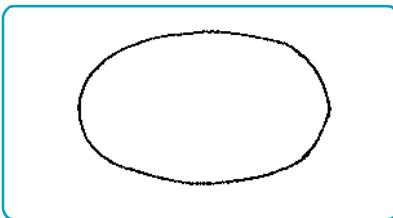
గ) అ, క, ప, జ, మం, ఉ అక్షరాలతో మొదలయ్యే పదాలు రాయండి.

అ	క	ప	జ	మం	ఉ

స్వజనాత్మకత

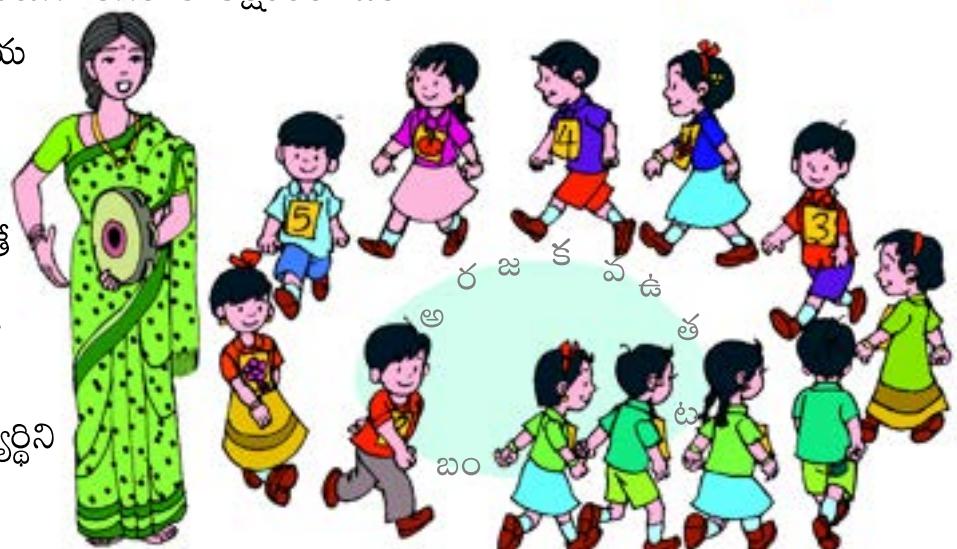
అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి.

అట ఆడుదాం!

3. నా అక్షరం - నా పదం

- * చిత్రంలో చూసిన విధంగా వృత్తం చుట్టు అక్షరాలు రాయాలి.
- * వృత్తం చుట్టూ విద్యార్థులను పరిగెత్తించాలి.
- * ఉపాధ్యాయుడు చప్పట్లు కొట్టినపుడు / ఈల వేసినపుడు విద్యార్థులను ఆగమని సూచన ఇవ్వాలి.
- * విద్యార్థి ఏ అక్షరం ఎదురుగా ఆగితే ఆ అక్షరంతో ఒక పదాన్ని నల్లబల్లపై రాయమనాలి, చదవమనాలి.
- * ఎవరైతే చదవడం, రాయడం చేయలేకపోతే వారు అటలో ఓడినట్లు ప్రకటించాలి.
- * చివరివరకు ఉన్న విద్యార్థిని విజేతగా ప్రకటించాలి.

గీతలలో అందంగా రాయండి.

శ గ

ఎ క ర ఽ

ఏ త ఽ

ఒ క య ద

బె ప ధ ఽ

బె ర

నాలుగవ వారం

పిల్లలూ! చిత్రానికి రంగులు వేయండి. నావ గురించి మాట్లాడండి.

వినడం - మాట్లాడడం

పదం-పదం జతపరచండి.

గేయాన్ని అభినయిస్తూ పాడండి.
నావ
అదిగదిగో ఒక్కనావ
ఆ నది లో పోతున్నది.
అందంగా అలలపైన
భలే భలే సాగుతోంది.
తరుల మధ్య గిరుల మధ్య
తళతళమని మెరుస్తోంది.
తామరలతో మీనములతో
కలసి మెలసి కదులుతోంది.

నది	అందం
నావ	నది
అందం	నావ
భలేభలే	తళతళ
తామర	భలేభలే
తళతళ	తామర

గేయంలోని వర్ణమాల అక్షరాలకు '**ఒ**' చుట్టండి. గళ్లలో రాయండి.

ఒ					

1

రోట్టెను నేను ముందుగా చూశాను. ఇది నాకే కావాలి అంది రింకు. కాదు ఇది నేను ముందు చూశాను కాబట్టి ఇది నాకే కావాలి అంది టీంకు. ఇలా ఆ రోట్టె నాదంటే నాదని రెండూ పోట్లాటు మొదలు పెట్టాయి.

రింకు, టీంకు అనే రెండు పిల్లలు ఉన్నాయి. అవి ఒక రోజు నరదాగా నడుచుకుంటూ వెళుతున్నాయి. దారిలో వాటికి ఒక రొట్టె కనిపించింది. రెండూ పరిగెత్తుకుంటూ వెళ్ళాయి.

2

3

పిల్లల పోట్లాటను చెట్టు మీద ఉన్న అంజి గమనించింది. కిందకు దిగి వచ్చింది. మీ తగవు నేను తీర్చుతాను అని అంది. అంజి ఒక త్రాసు తెచ్చింది. రోట్టెను రెండు ముక్కలుగా చేసింది. త్రాసులో అటు ఇటు వేసి తూచింది.

ఆ! ఇటువైపు కొంచెం ఎక్కువగా ఉంది. కాదు కాదు..... అటు వైపు కొంచెం ఎక్కువగా ఉంది అంటూ రోట్టెలో కొంచెం కొంచెం తింటోంది. ఇలా చేస్తూ మొత్తం రోట్టెను తినేసింది. గబగబ చెట్టుపైకి ఎక్కేసింది. పాపం! రింకు, టీంకు బిక్క మొహలు వేసుకొని అంజి వైపు చూస్తాండిపోయాయి.

4

1. కథను సొంత మాటల్లో చెప్పండి.
2. ఈ కథ నుండి మీరేం తెలుసుకున్నారు?

3. ఇంట్లో పెంచుకునే జంతువుల పేర్లు చెప్పండి.
4. అంజి త్రాసులో తూకం వేసింది. త్రాసులో ఏమేమి తూకం వేస్తారు?

చదవండి

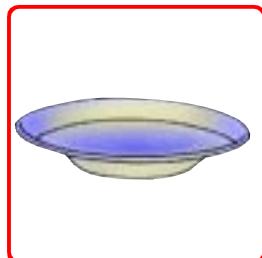
అ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

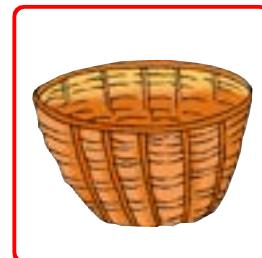
గంట

దండ

కంచం

గంప

ఆ) కింది పదాలు చదవండి.

కలం

గంట

రంగం

మేషం

రకం

పంట

సగం

మాఘం

జనం

జంట

గండం

రుషం

వనం

మనం

వంట

దంతం

వరం

తంట

కంచం

శరం

గంగ

ఖగం

శకం

గంప

ఘుటం

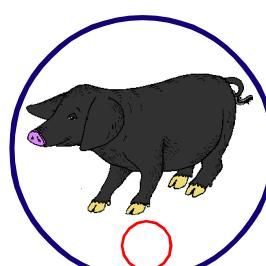
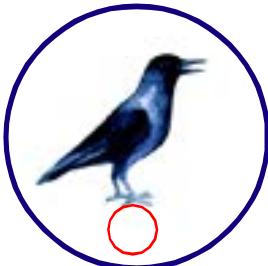
గజం

కంద

సంఘం

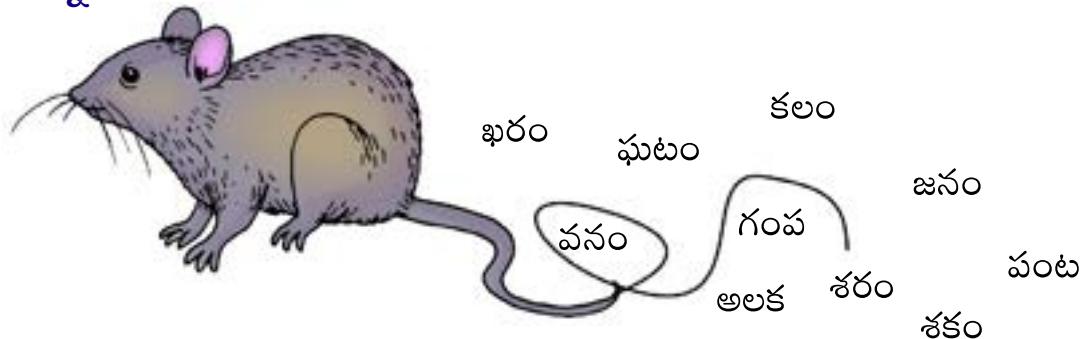

ఇ) కింది వాటిలో వేరుగా ఉన్నది ఏదో గుర్తించి 'O' లో ' ' పెట్టండి.

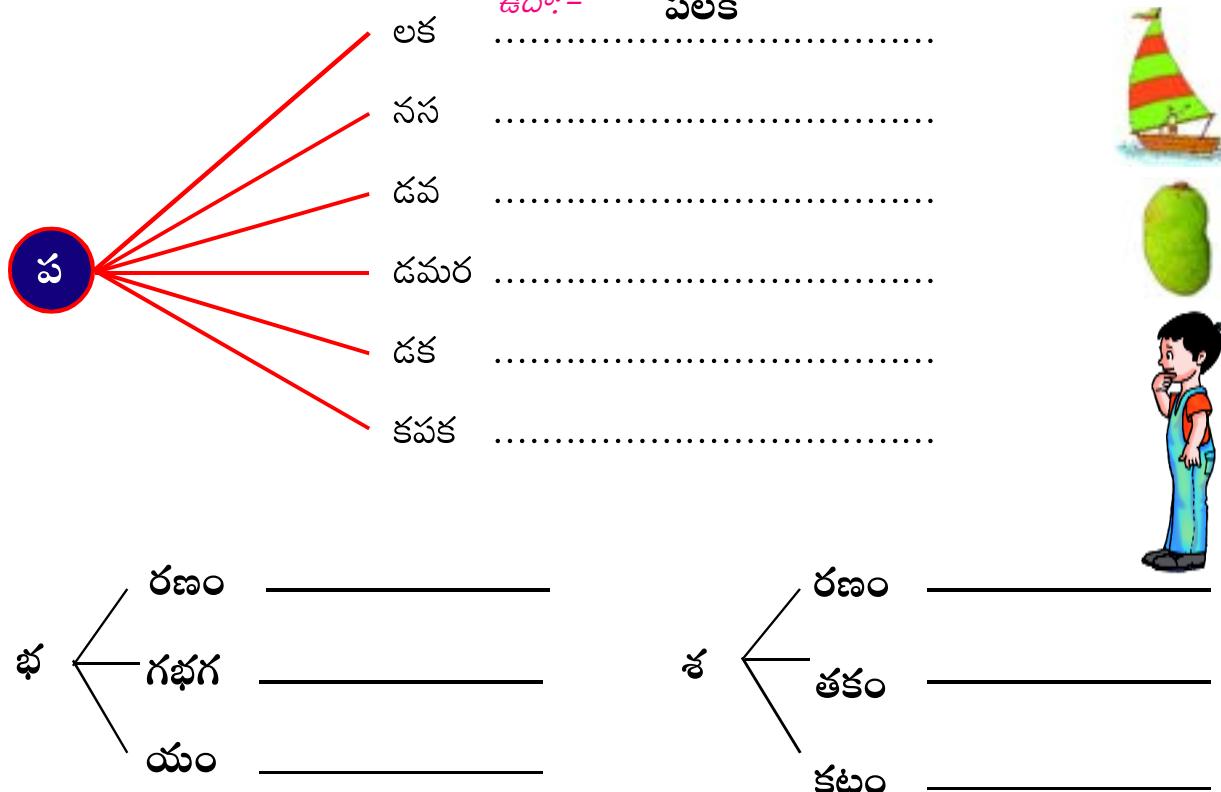

కాకి, కొంగ, నెమలి, పంది వీటిలో వేరుగ ఉన్నది ఏది ?

ఈ) చివర 'O' ఉన్న పదాలను ఎలుక తోకతో కలపండి.

ఉ) అక్షరాలు కలిపి చదవండి, రాయండి

రాయండి

అ) గళ్ళోని అక్షరాలు ఉపయోగించి పదాలు రాయండి.

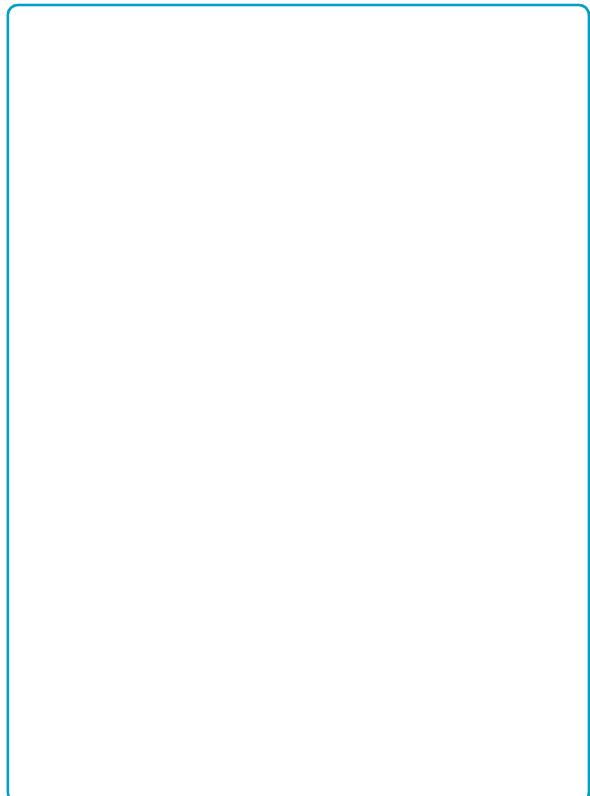
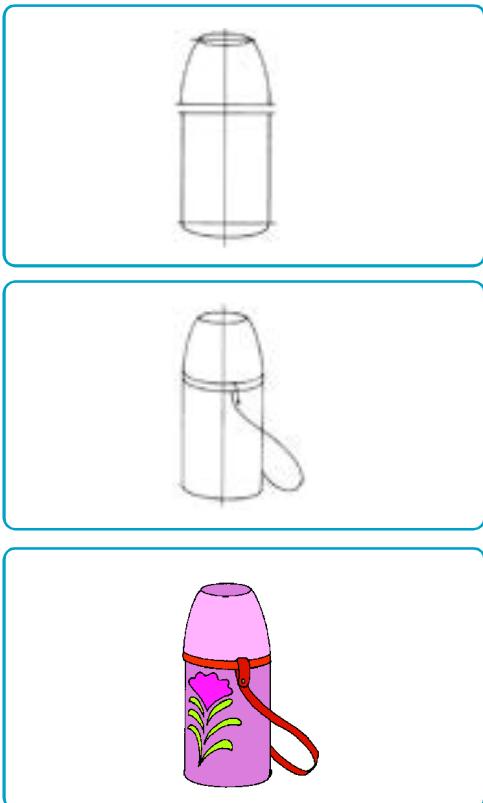
ఆ	చ	ల	మ	శ	ట
గ	ఫ	ం	హ	ఊ	ఖ
ర	రు	క	థ	ర	చ
వ	డ	భ	ప	శ	త
ధ	ఉ	య	ణ	ధ	బ
మ	ష	ఆ	చ	అ	జ

1. _____	7. _____
2. _____	8. _____
3. _____	9. _____
4. _____	10. _____
5. _____	11. _____
6. _____	12. _____

సృజనాత్మకత

ఊ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి.

అట ఆడుదాం!

4. అంత్యాక్షరి

* విద్యార్థులను రెండు జట్టుగా చేయాలి.
ఇచ్చిన సమయంలో ఏ జట్టు ముందుగా
అంత్యాక్షరి క్రమంలో ఐదు పదాలు రాస్తారో
వారిని విజేతగా ప్రకటించాలి. జేజేలు
చెప్పించాలి.

ఉదా:

పనస

సపరం

రంగం

గంప

పదవ

గీతలలో అందంగా రాయండి.

న ఖం

ఘ నం

ధం క

పౌ ర శా ల

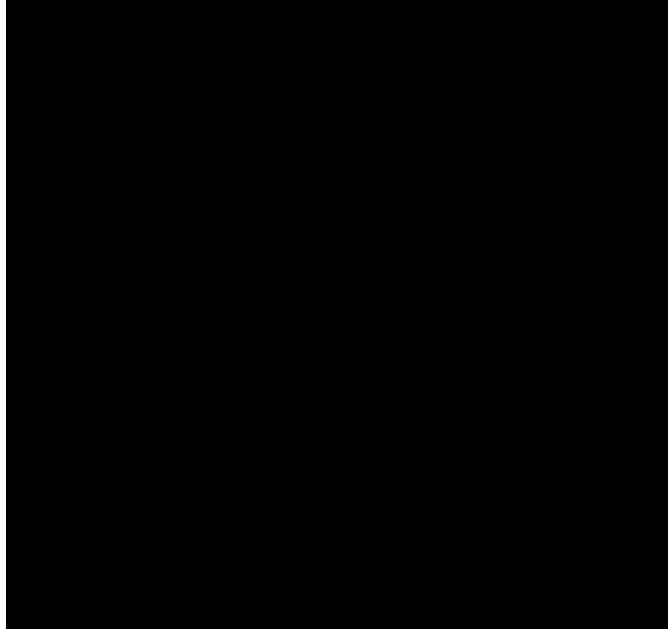
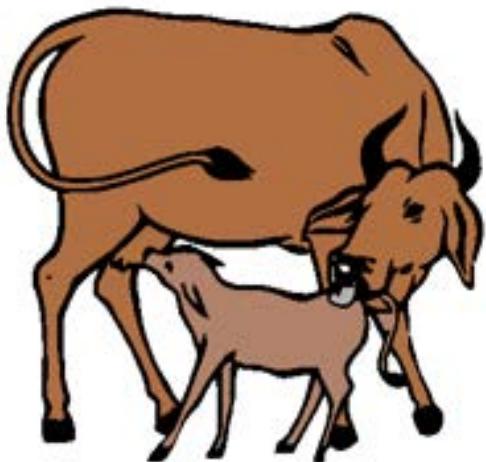
ర ధం

భ జ న

షదవ వారం

పిల్లలూ! చిత్రానికి రంగులు వేయండి. ఆవు, దూడ గురించి మాట్లాడండి.

వినడం - మాట్లాడడం

గేయాన్ని అభినయిస్తూ పాడండి.

తువ్వాయి

తువ్వాయి తువ్వాయి ఏమి తువ్వాయి
తువ్వాయి తువ్వాయి మా మంచి తువ్వాయి
తువ్వాయి మెళ్ళోన ఏమి ఉన్నాయి?
తువ్వాయి మెళ్ళోన మువ్వలున్నాయి.
తువ్వాయి కాళ్ళో ఏమి ఉన్నాయి?
తువ్వాయి కాళ్ళో పరుగులున్నాయి.
తువ్వాయి నోట్లోన ఏమి ఉన్నాయి?
నోట్లోన తొలిపాల నురుగులున్నాయి.
తువ్వాయి తువ్వాయి ఎపరి తువ్వాయి?
ఆవుగారి తువ్వాయి అసలు మాతువ్వాయి.

గేయంలోని పర్షమాల అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి. గళ్ళలో రాయండి.

ఎ						
---	--	--	--	--	--	--

కింది పదాలు జతపరచండి.

తువ్వాయి	పరుగు
మువ్వలు	తువ్వాయి
పరుగు	నురుగు
నురుగు	మువ్వలు
మంచి	కాళ్ళు
కాళ్ళు	మంచి

1

ఒక చెరువు పక్కన పెద్ద చెట్టు ఉంది. ఆ చెట్టు కొమ్మ మీద ఒక కాకి గూడు కట్టుకుంది. ఆ గూడలో కాకి తన పిల్లలతో హాయిగా కాలం గడుపుతూ ఉండేది.

ఒకరోజు కాకి ఆహారం కోసం బయటకు వెళ్లింది. ఒక దొంగ పిల్ల అటుగా వచ్చింది. గూడలో కాకి లేదని గమనించి మెల్లగా కాకి గూటి దగ్గరకు చేరింది. పిల్లని చూసిన కాకి పిల్లలు భయంతో అరిచాయి.

2

3

కాకి పిల్లల అరుపులను పక్కనున్న ఒక కొంగ గమనించింది. గూటి దగ్గరకు వచ్చింది. తన పాడవైన ముక్కుతో పిల్లని పొడిచింది. పిల్ల భయపడి పారిపోయింది. కొంగ కాకి పిల్లల దగ్గరే ఉంది.

కొంత నేపటికి ఆహారం తీసుకొని కాకి వచ్చింది. కాకి పిల్లలు విషయమంతా అమ్మకు చెప్పాయి. కాకి కొంగ చేసిన సహాయానికి కృతజ్ఞత చెప్పింది.

4

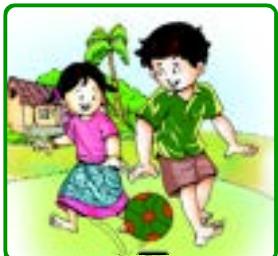
1. కథను సొంత మాటల్లో చెప్పండి.
2. ఈ కథ నుండి మీరేమి తెలుసుకున్నారు?
3. మీకు తెలిసిన పక్కల పేర్లు చెప్పండి?
4. కాకి గూడు కట్టుకుంది కదా! ఇంకా ఏ ఏ పక్కలు గూళ్ళు కట్టుకుంటాయి?

చదవండి

గ) కింది బొమ్మలు చూడండి. ఏం పనులు చేస్తున్నారో రాయండి.

ఆడడం

శందడం

తడవడం

ఊగడం

గ) కింది పదాలు చదవండి.

ఆడడం

వండడం

పకపక

తళతళ

ఊగడం

జరజర

నడపడం

వంచడం

గలగల

జలజల

కళకళ

గడగడ

ఊగడం

కరవడం

జరజర

దబదబ

భగభగ

ధగధగ

తడవడం

శందడం

చకచక

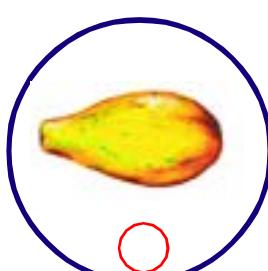
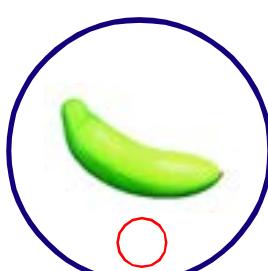
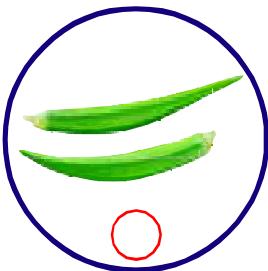
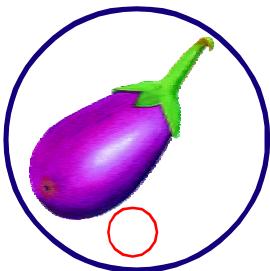
మలమల

చరచర

వలవల

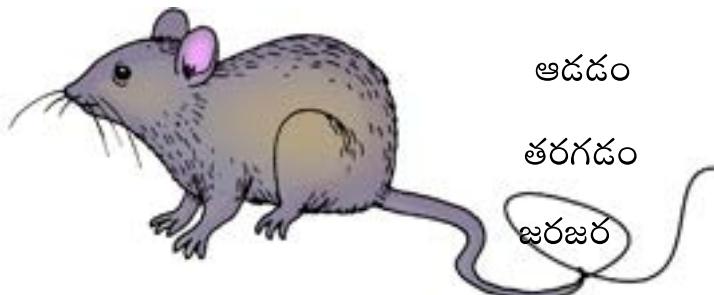

ఇ) కింది వాటిలో వేరుగా ఉన్నది ఏదో గుర్తించి 'O' లో ' ' పెట్టండి.

వంగ, బెండ, దొండ, బొప్పుయి వీటిలో కూరగాయ కానిది ఏది ?

ఈ) అనుకరణ పదాలను కలుపుతూ ఎలుక తోకను పొడిగించండి.

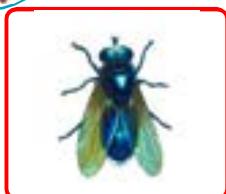

రాయండి

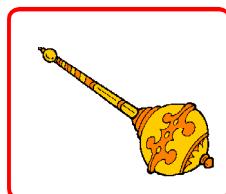

అ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు రాయండి.

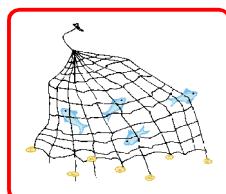

ఉదా :

శృగ

ఆ) తారుమారైన అక్షరాలను సరిచేసి పదాలు రాయండి.

1. ప వ ద :

5. షం ర్మ :

2. థం ర :

6. బ ల త :

3. జ భ న :

7. కం శ ట :

4. ల ఊ య :

8. కం ల ఫ :

ఇ) ఖాళీలలో సరైన పదాన్ని రాయండి.

(వేయడం, ఈడడం, వండడం, ఆడడం, ఊగడం, ఊదడం, కడగడం, నడపడం)

1. శశత :

5. శంఖం :

2. వంట :

6. కంచం :

3. ఆట :

7. పడవ :

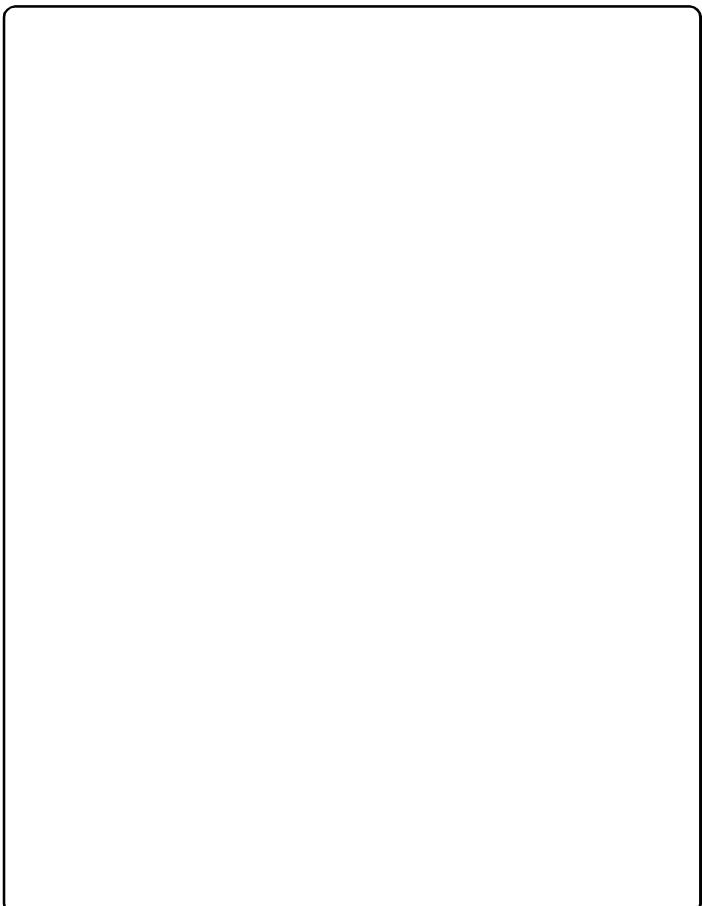
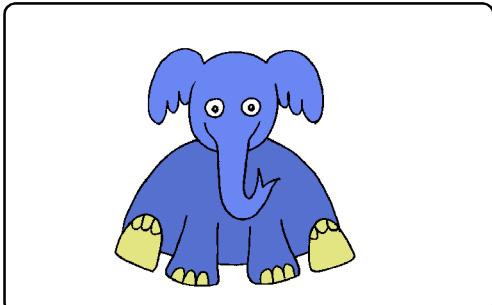
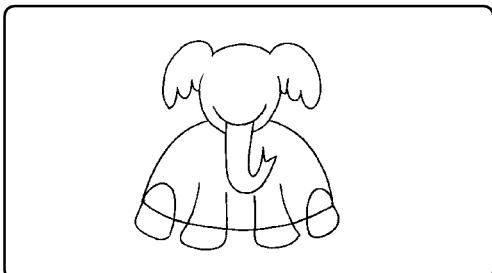
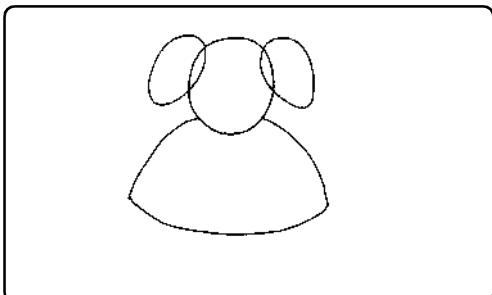
4. ఊయల :

8. శల :

సృజనాత్మకత

బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి.

ఆట ఆడుదాం!

5. గెంతండి - పదం పేరు చెప్పండి

- * ప్రతీ విద్యార్థి ఒంటి కాలితో ప్రతీ చదరంలోనికి గెంతాలి.
- * అవతల వైపు వున్న పదాన్ని చదవాలి.
- * ఎక్కువ పదాలు చదివిన వారు విజేత.
- * చదరం గీతపై అడుగు పడితే అవుట.

	పలక
	కలక
	పదవ
	ఉడత
	బలపం
	అరక
	శనగ
	ఓడ
	పనస

గీతలలో అందంగా రాయండి.

ఫలకం

కలశం

హరహర

తళతళ

హంస

భరణం

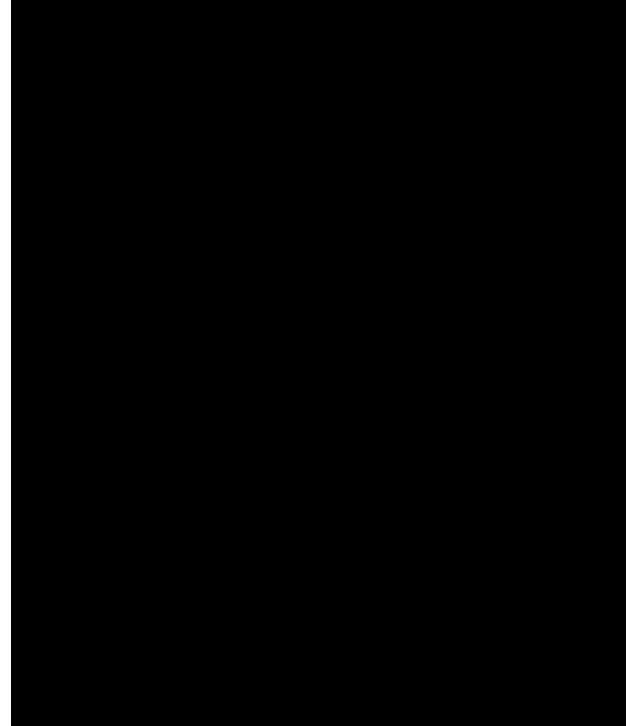
ఆరవ వారం

పిల్లలూ! చిత్రానికి రంగులు వేయండి. చెట్టు గురించి మాట్లాడండి.

వినడం - మాట్లాడడం

గేయాన్ని అభినయస్తా పాడండి.

అందం

విరిసినపూలు చెట్టుకు అందం
కిలకిల పలుకులు చిలుకు అందం
కమ్ముని పాటలు కోకిలకందం
ఆకాశాన జాబిలి అందం.
నేలతల్లికి పైరులు అందం
దీపపు వెలుగులు చీకటికందం
వానలమబ్బులు చేలకు అందం
చిట్టి పాపలు ఇంటికి అందం.

అ

--	--	--	--	--	--	--	--

కింది పదాలు జతపరచండి.

చీకటి	కోకిల
అందం	ఆకాశం
కోకిల	చీకటి
ఆకాశం	అందం
జాబిలి	మబ్బులు
పాటలు	జాబిలి
మబ్బులు	పాటలు

1

హంసలు సరే! అన్నాయి. కాకి, హంసలు నదిపైన ఎగరడం మొదలు పెట్టాయి. కాకి తన శక్తిని గమనించుకోకుండా వేగంగా ఎగరడం మొదలు పెట్టింది. హంసలు తమ శక్తిని మించకుండా నెమ్ముదిగా ఎగురుతున్నాయి.

కొండల పక్కగా ఒక నది ఉంది. ఆ నదిలో చాలా హంసలు ఉన్నాయి. ఒకరోజు వాటి దగ్గరకు ఒక కాకి వచ్చింది. నేను చాలా దూరం ఎగరగలను. మీరు నాతో పందెం కాస్తారా? అని అడిగింది ఆ బడాయి కాకి.

2

3

హంసల రాజు దీన్ని గమనించింది. వెంటనే పడిపోతున్న కాకిని తన వీపు మీదకు చేర్చుకుంది. నెమ్ముదిగా ఆవలి ఒడ్డుకు చేరింది. కాకికి తన తప్పు తెలిసింది. మళ్ళీ ఎప్పుడూ ఇలా తగని పందాల జోలికి వెళ్లేదు.

బడాయికి పోయి ఎగరడం మొదలు పెట్టిన కాకికి అలసట వచ్చేసింది. ఎగరలేక పోతోంది. నీరనం వచ్చేసింది. కళ్ళు తిరిగిపోతున్నాయి. నదిలోకి పడిపోతూ ఉంది.

4

1. కథను సాంత మాటల్లో చెప్పండి.
2. ఈ కథ నుండి మీరేమి తెలుసుకున్నారు?
3. మీరు పందెంలో పాల్గొన్నారా? మీకు ఎలా అనిపించింది?
4. హంసలు తెల్లగా ఉంటాయి కదా! ఇంకా తెల్లగా ఉండే పక్కల పేర్లు చెప్పండి.

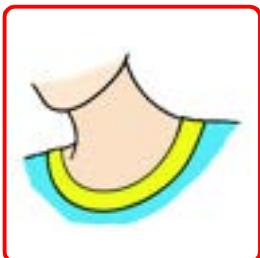
చదవండి

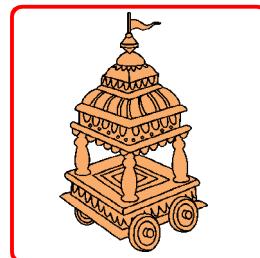
అ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

శంఖం

కంరం

రథం

భజన

అ) కింది పదాలు చదవండి.

ఖరం

కమరం

శంఖం

ఘనం

ఖగం

రథం

ధనం

మాఘం

ఘటం

రుషం

భరణం

మేఘం

చందం

మేఘం

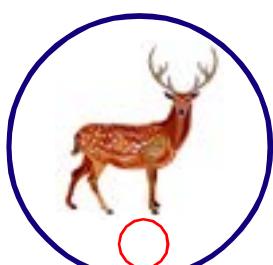
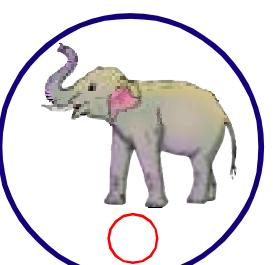
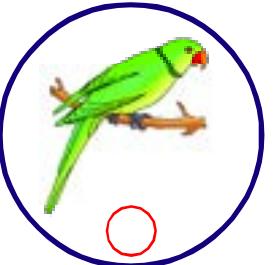
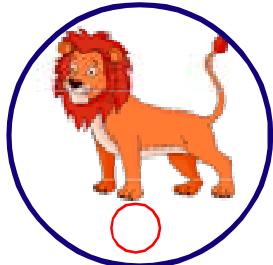
సంఘం

ఘలం

భజన

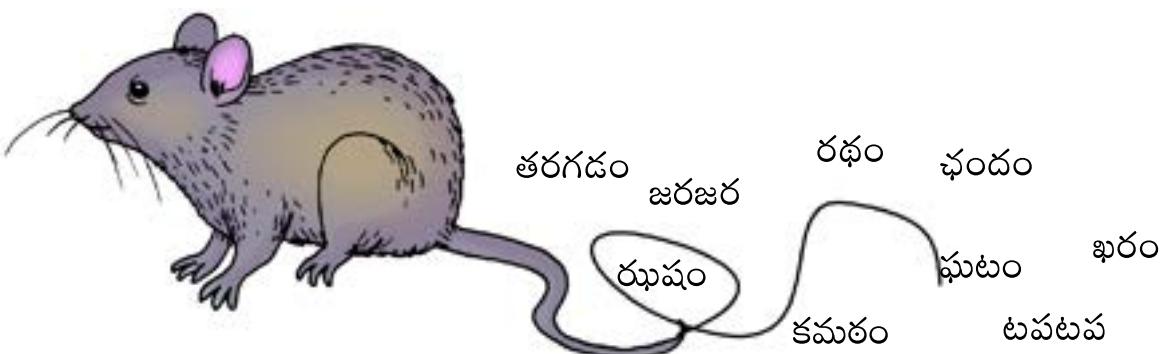
ఖండం

ఇ) కింది వాటిలో వేరుగా ఉన్నది ఏదో గుర్తించి 'O' లో ' ' పెట్టండి.

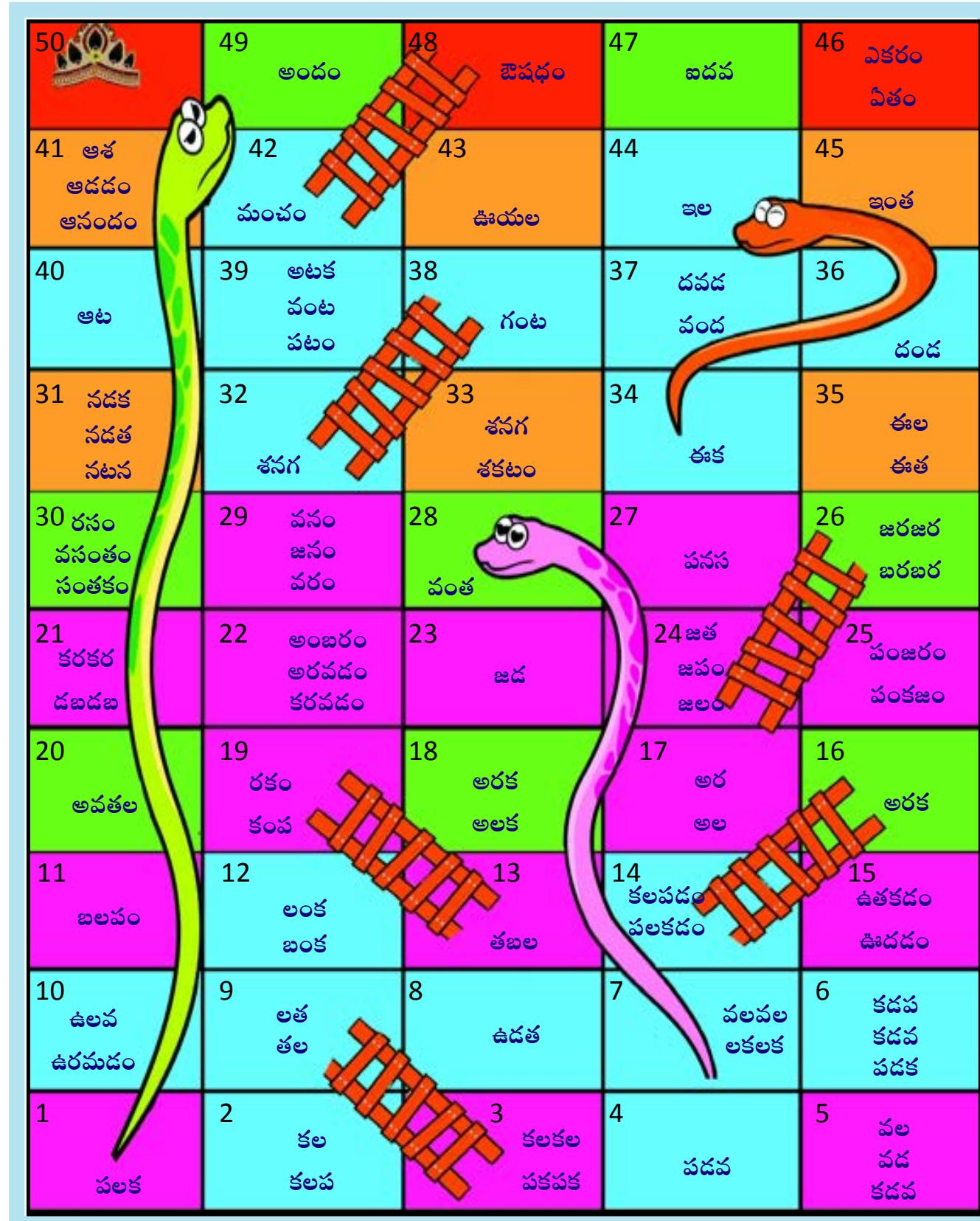

సింహం, చిలుక, ఏనుగు, జింక వీటిలో వేరుగ ఉన్నది ఏది ?

ఈ) ఎలుక తోకను మహాప్రాణాక్షర పదాలతో కలుపుతూ పొడిగించండి.

పాచిక వేయండి. పడిన అంకెతో గడిలోకి అడుగు వేయండి. పదాలు చదవండి. మీరు వెళ్లిన గడిలో పాము ఉంటే కిందకు దిగండి. నిచ్చెన ఉంటే పైకి చేరండి. చివరి గడికి చేరితే కిరీటం మీదే.

రాయండి

గ) వర్షమాలను క్రమంలో రాయండి.

అ				ఈ				ఓ		బూ
ఎ			ఏ			ఓ		అం		అః
క				షు	జ			చ		జ
	త				ణ			త		ద
ప	ఫ			భ					వ	న
						త		శ్య	తి	

ಅ) ವರ್ತಮಾಲ ಆಧಾರಂಗಾ ಪದಾಲು ರಾಯಂಡಿ.

గీతలలో అందంగా రాయండి.

క కం కి కీ కు కూ కృ

క కే కై కొ కో కొ కం కః

e

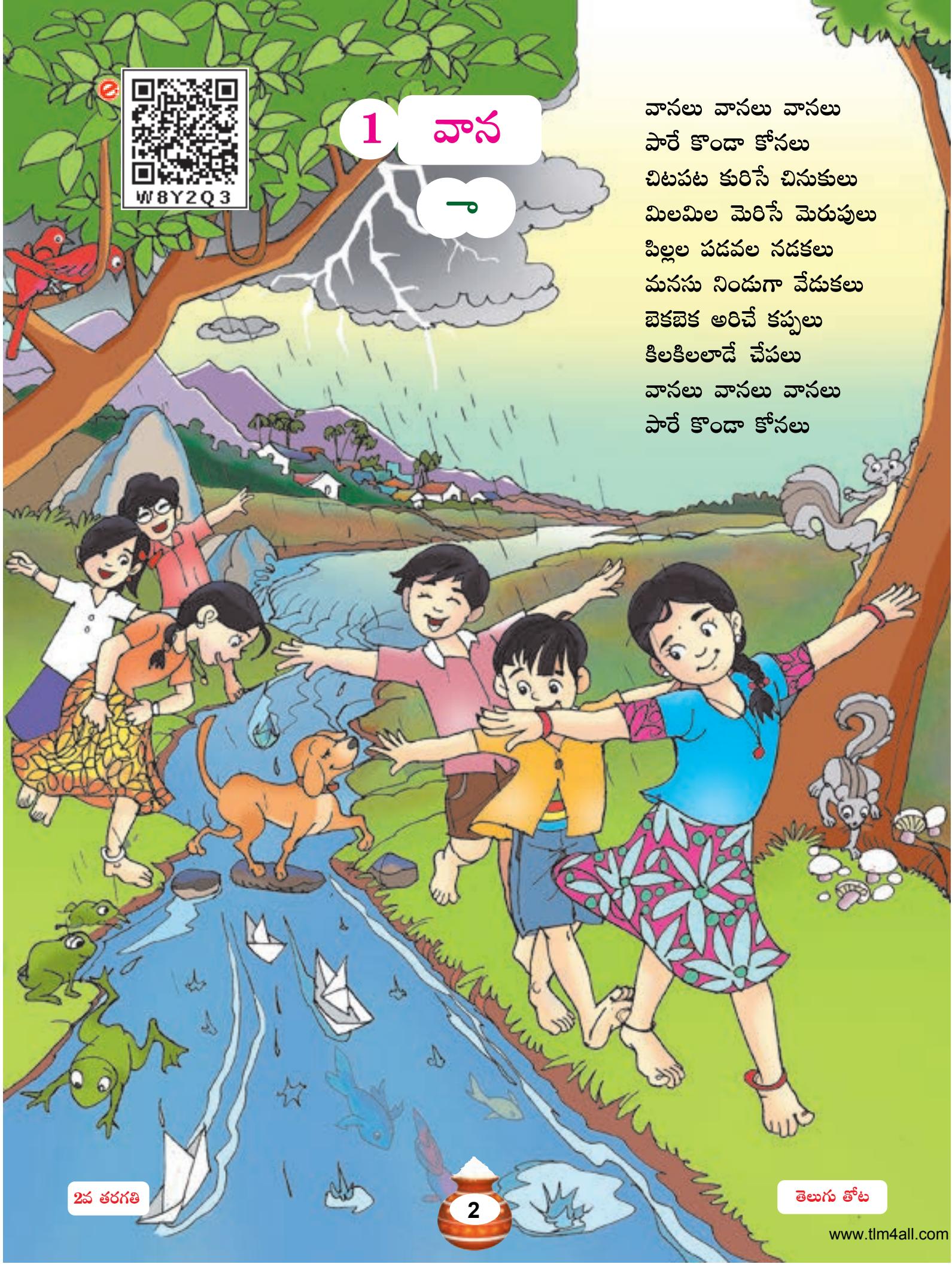

1

వాన

→

వానలు వానలు వానలు
పారే కొండా కోసలు
చిటుపట కురిసే చినుకులు
మిలమిల మెరిసే మెరుపులు
పిల్లల పడవల నడకలు
మనసు నిండుగా వేడుకలు
బెకబెక అరిచే కప్పులు
కిలకిలలాడే చేపలు
వానలు వానలు వానలు
పారే కొండా కోసలు

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయిస్తా పాడండి.
- ఆ) పారం చిత్రంలో ఏమేమి ఉన్నాయి?
- ఇ) ఎవరెవరు ఏమేమి పనులు చేస్తున్నారు?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

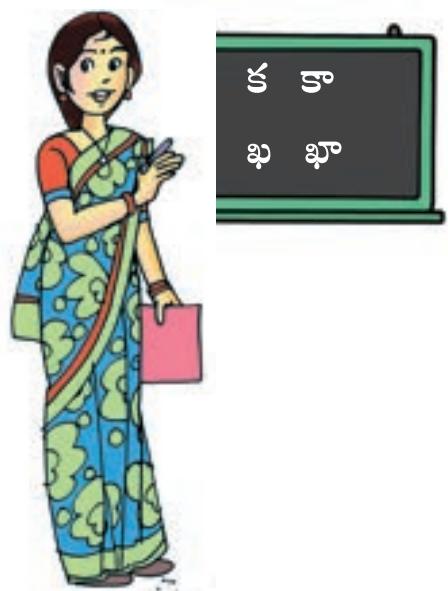
- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టండి.
వానలు	నడక	పడవ	చిటపట
- ఆ) కింది బొమ్మ చూడండి. పదం చదవండి. పారంలో దీర్ఘం (—) ఉన్న ఆక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి.

వా	న
----	---

వాన

ఇ) కింది అక్షరాలను తేడా గుర్తిస్తూ చదవండి. గుణింతాల పటంలో గుర్తించండి.

క	కా
ఖ	ఖా
గ	గా
ఘ	ఘా
చ	చా
ఛ	ఛా
జ	జా
రు	రుః

ట	టా
ఢ	ఢా
చు	చుః
ధు	ధుః
ణ	ణా
తు	తా
ధు	ధా
దు	దా

ధ	ధా
న	నా
ప	పా
ఫ	ఫా
బ	బా
భ	భా
మ	మా
య	యా

ర	రా
ల	లా
వ	వా
శ	శా
ష	షో
స	సో
హ	హో
ఱ	ఱా

ఈ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

కాకర

తామర

జామ

వంకాయ

ఉ) కింది పదాలు చదవండి.

కాయ	మామ	కారం	కాగడా	సాగరం
ఛాయ	రామ	వారం	పావడా	వానరం
తాళం	మందారం	ఊరగాయ	చందమామ	వానాకాలం
గంగాళం	బంగారం	ఆవకాయ	తాతమాట	ఎండాకాలం

ఊ) కింది వాక్యాలు చదవండి.

పాట పాట ఏ పాట
పాట పాట వానపాట

మాట మాట ఏ మాట
మాట మాట తాతమాట

కారం కారం ఏ కారం
కారం కారం ఊకారం

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు దీర్ఘం (→) చేర్చి రాయండి.

అకారం	క	గ	చ	జ	ట	డ	ణ	త	ద	న	ప
దీర్ఘం	కా										

అకారం	బ	మ	య	ర	ల	వ	శ	ష	స	హ	ళ
దీర్ఘం	బా										

ఆ) దీర్ఘం (→) తో వచ్చే అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

తామర

సృజనాత్మకత

ఇ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

చిలకల్లూరా చిలకల్లూరా!

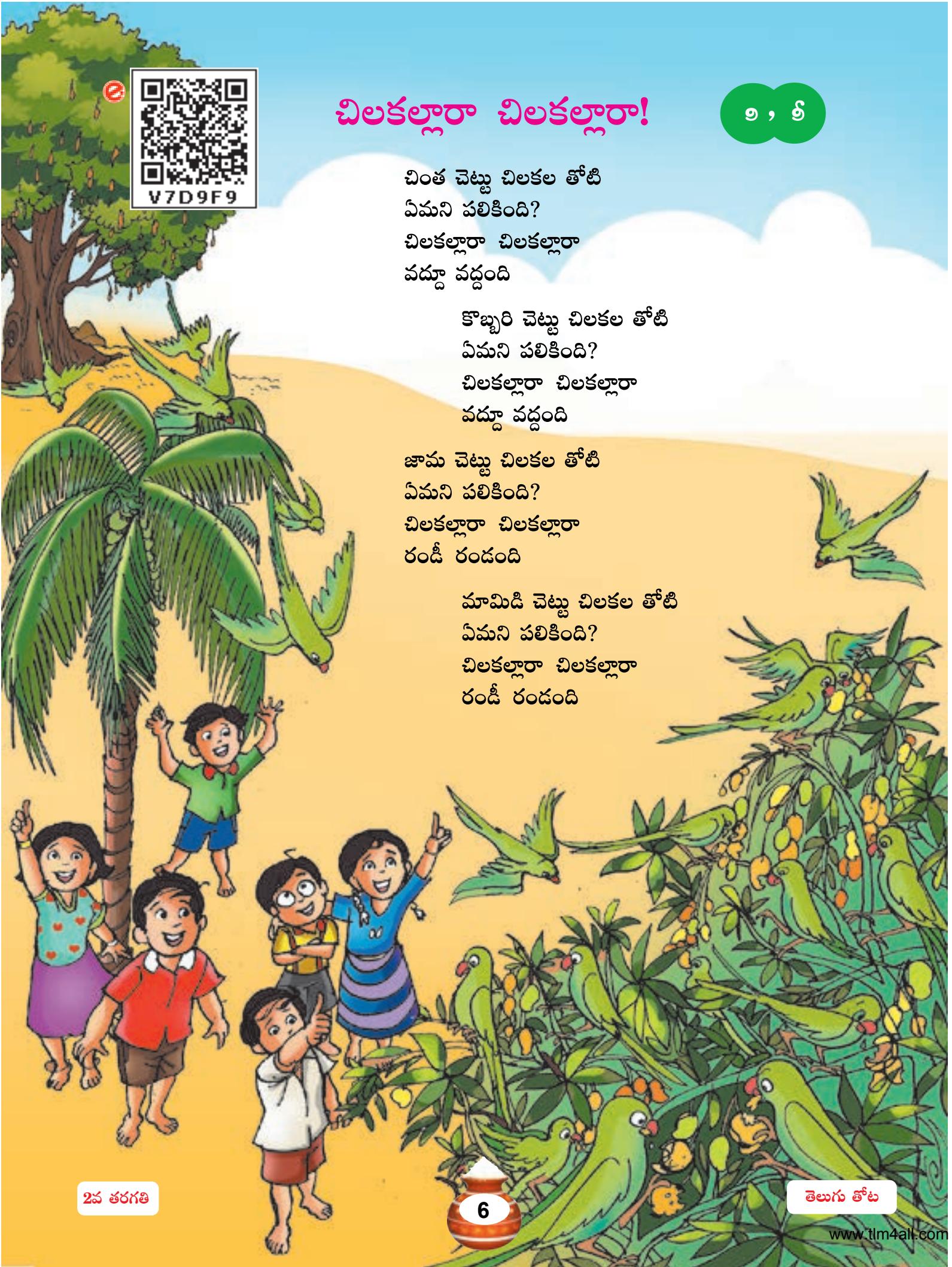
१, ५

చింత చెట్టు చిలకల తోటి
ఏమని పలికింది?
చిలకల్లూరా చిలకల్లూరా
వద్ద వద్దంది

కొబ్బరి చెట్టు చిలకల తోటి
ఏమని పలికింది?
చిలకల్లూరా చిలకల్లూరా
వద్ద వద్దంది

జామ చెట్టు చిలకల తోటి
ఏమని పలికింది?
చిలకల్లూరా చిలకల్లూరా
రండీ రండంది

మామిడి చెట్టు చిలకల తోటి
ఏమని పలికింది?
చిలకల్లూరా చిలకల్లూరా
రండీ రండంది

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయస్తా పాడండి.
- ఆ) పారం చిత్రంలో ఏమేమి ఉన్నాయి? చిలకలు ఏం చేస్తున్నాయో చెప్పండి?
- ఇ) మీకు తెలిసిన చెట్ల పేర్లు చెప్పండి?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టుండి.
పలికింది రండంది మామిడి చిలక జామ
- ఆ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి. పారంలో గుడి, గుడి దీర్ఘం (ఉ, ఈ) ఉన్న అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టుండి.

చి	ల	క
చిలక		

చీ	మ
చీమ	

ఇ) కింది అక్షరాలను తేడా గుర్తిస్తూ చదవండి. గుణింతాల పటంలో గుర్తించండి.

త త
ఫ ఫ

త	తీ
ఫ	ఫీ
గ	గీ
ఘు	ఘుసు
చి	చీ
ఛి	ఛీ
జి	జీ
రియు	రీయు

టి	టీ
రి	రీ
డి	డీ
ధు	ధుసు
చి	చీ
ఛి	ఛీ
జి	జీ
ది	దీ

ధి	ధీ
ని	నీ
పి	పీ
ఘి	ఘీ
బి	బీ
భి	భీ
మి	మీ
యి	యీ

రి	రీ
లి	లీ
వి	వీ
శి	శీ
షి	షీ
ని	నీ
హి	హీ
ళి	ళీ

ఈ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

కిటెకి

కాకి

మీసం

బీరకాయ

ఉ) కింది పదాలు చదవండి.

గిరి	నది	కంకి	గీత	సీసా	తీరం
హరి	గది	బండి	సీత	పీపా	గీతం
గిలక	కిరాయి	వినికిడి	బావిగిలక	సీతాఫలం	బీరగింజ
చిలక	సిపాయి	పిడికిలి	తాత పిలక	శీతాకాలం	నీలంచీర

ఊ) కింది వాక్యాలు చదవండి.

ఈగ మిరాయి చూసింది
చీమను పిలిచింది
ఈగ, చీమ కలిసి మిరాయి తిన్నాయి

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు గుడి, గుడి దీర్ఘం (ఉ , ఔ) చేర్చి రాయండి.

అకారం	క	గ	చ	జ	ట	డ	ణ	త	ద	న	ప
ఉ	క్రి										
ఔ	క్రి										

అకారం	బ	మ	య	ర	ల	వ	శ	ష	స	హ	ళ
ఉ	బి										
ఔ	బీ										

అ) ఉ , ఔ తో వచ్చే అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

కాకి

చీమ

సృజనాత్మకత

అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

2 పూచిన పూలు

చ , న , ఎ

పూచిన పూలూ ఏమన్నాయి?
విచ్చిన పూలూ ఏమన్నాయి?
పిల్లల్లారా రమ్మన్నాయి!
చిన్ని కృష్ణనికి ఇమ్మన్నాయి!!

రోజా పూలూ ఏమన్నాయి?
జాజీ పూలూ ఏమన్నాయి?
ధృతికీ కృతికీ ఇమ్మన్నాయి!
పూలదండలు గుచ్ఛమన్నాయి!!

బంతిపూలూ ఏమన్నాయి?
చామంతి పూలూ ఏమన్నాయి?
బంతులాటా ఆడమన్నాయి!
గంతులు వేస్తూ పాడమన్నాయి!!

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయిస్తూ పాడండి.
- ఆ) పారం చిత్రంలో ఏమేమి ఉన్నాయి?
- ఇ) మీకు తెలిసిన పూల పేర్లు చెప్పండి?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘○’ చుట్టండి.
దండలు గంతులు చామంతి ధృతి కృతి పూలు
- ఆ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి. పారంలో కొమ్మ (ఁ), కొమ్మ దీర్ఘం (ఱ), బుత్యం (ః) ఉన్న అక్షరాలకు ‘○’ చుట్టండి.

గు	డి
----	----

గుడి

పూ	లు
----	----

పూలు

గృ	హం
----	----

గృహం

ఇ) కింది అక్షరాలను తేడా గుర్తిస్తూ చదవండి. గుణింతాల పటంలో గుర్తించండి.

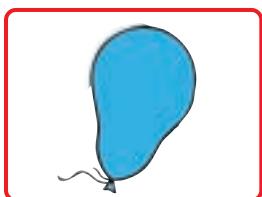

ఁ	ా	ః
కు	కూ	కృ
ఖు	ఖూ	ఖృ
గు	గూ	గృ
ఘు	ఘూ	ఘృ
చు	చూ	చృ
ఛు	ఛూ	ఛృ
జు	జూ	జృ
టు	టూ	టృ
డు	డూ	డృ

ఁ	ా	ః
ధు	ధూ	ధృ
ణు	ణూ	ణృ
తు	తూ	తృ
థు	థూ	థృ
దు	దూ	దృ
ధు	ధూ	ధృ
ను	నూ	నృ
పు	పూ	పృ
ఫు	ఫూ	ఫృ
బు	బూ	బృ
భు	భూ	భృ

ఁ	ా	ః
ము	మూ	మృ
యు	యూ	యృ
రు	రూ	రృ
లు	లూ	లృ
వు	వూ	వృ
శు	శూ	శృ
పు	పూ	పృ
సు	సూ	సృ
హు	హూ	హృ
జు	జూ	జృ

ఈ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

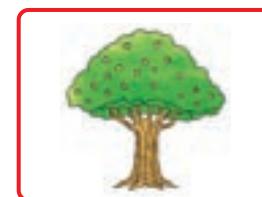
బుడగ

తూనీగ

సూది

వృక్షం

ఉ) కింది పదాలు చదవండి.

కుడి	సుఖం	సూది	కూర	కృతం	కృతి
గుడి	ముఖం	దూది	బూర	బృందం	ధృతి
కూడిక	తులం	పూలు	తలుపు	శృతి	ఆకృతి
పూడిక	తూకం	పూజ	నలుపు	మృగం	జాగృతి

ఊ) కింది వాక్యాలు చదవండి.

మామిడి చిగురు వేసింది.

మామిడికాయ కాసింది.

మామిడి పూత పూసింది.

మామిడి పండు పండింది.

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు కొమ్ము (ఁ), కొమ్ము దీర్ఘం (ా), బుత్వం (ృ) చేర్చి రాయండి.

అకారం	క	గ	చ	జ	ట	డ	ణ	త	ద	న	ప
కొమ్ము	కు										
కొమ్ము దీర్ఘం	కూ										
బుత్వం	కృ										

అకారం	బ	మ	య	ర	ల	వ	శ	ష	స	హ	ళ
కొమ్ము	బు										
కొమ్ము దీర్ఘం	బూ										
బుత్వం	బృ										

అ) ‘ఁ, ా, ః’ తో వచ్చే అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

గుడి	_____	_____	_____	_____
కూతురు	_____	_____	_____	_____
కృషి	_____	_____	_____	_____

సృజనాత్మకత

అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

పరుగు పందెం

→, ←

కుందేలు తాబేలు
పందెమేసుకున్నాయి
చెరువు నుండి కొండదాక
పరుగెత్తే పందెము!

కుందేలు చెంగు చెంగున
ముందు ముందుకు పోయింది
దారిలోన చల్లనైన
చెట్టు నీడన చేరింది!

కళ్ళుమూసి పడుకుంది
గాఢ నిద్ర పోయింది
నిముసమైన తాబేలు
నిలవకుండా నడిచింది!

కాసేపటికి కుందేలు
మేలుకొని చూసింది
ఇంకేముంది ఇంకేముంది
తాబేలే గెలిచింది!

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) పారం కథను సాంతమాటల్లో చెప్పండి.
- అ) పారం చిత్రంలో కుందేలు, తాబేలు ఏమి చేస్తున్నాయి?
- ఇ) కుందేలు, తాబేలు ఏం మాట్లాడుకుంటున్నాయి?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టండి.

కుందేలు

తాబేలు

చెరువు

పందెం

చెంగున

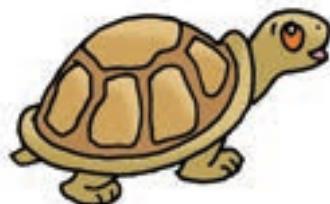
చేరింది

- అ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి. పారంలో ఎత్తం (=), ఏత్తం (≈) ఉన్న అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి.

చ	ర	వ
---	---	---

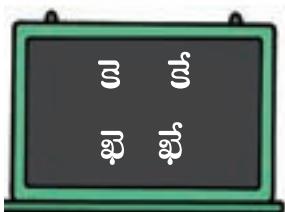
చెరువు

త	ా	బే	లు
---	---	----	----

తాబేలు

ಇ) ಕಿಂದಿ ಅಕ್ಷರಾಲನು ತೇಡಾ ಗುರ್ತಿಸ್ತಾ ಚದವಂಡಿ. ಗುಣಿಂತಾಲ ಪಟಂಲೋ ಗುರ್ತಿಂಚಂಡಿ.

ತ	ತೆ
ಥ	ಥೆ
ಗ	ಗೆ
ಘ	ಘೆ
ಜ್ಯಾ	ಜ್ಯೆ
ಜ್ಯಾ	ಜ್ಯೆ
ಜ್ಯಾ	ಜ್ಯೆ
ರ್ಯಾ	ರ್ಯೆ

ಪೆ	ಪ್ರೆ
ರೆ	ರ್ರೆ
ಡೆ	ಡ್ರೆ
ಡೆ	ಡ್ರೆ
ಣೆ	ಣ್ರೆ
ತೆ	ತ್ರೆ
ಧೆ	ಧ್ರೆ
ದೆ	ದ್ರೆ

ದೆ	ದ್ರೆ
ನೆ	ನ್ರೆ
ಪೆ	ಪ್ರೆ
ಫೆ	ಫ್ರೆ
ಬೆ	ಬ್ರೆ
ಭೆ	ಭ್ರೆ
ಮೆ	ಮ್ರೆ
ಯೆ	ಯ್ರೆ

ರೆ	ರ್ರೆ
ಲೆ	ಲ್ರೆ
ವೆ	ವ್ರೆ
ಸೆ	ಸ್ರೆ
ಷೆ	ಷ್ರೆ
ನೆ	ನ್ರೆ
ಪೊ	ಪ್ರೊ
ಕೆ	ಕ್ರೆ

ಈ) ಕಿಂದಿ ಬೊಮ್ಮೆಲು ಚೂಡಂಡಿ. ಪೇರ್ಲು ಚದವಂಡಿ.

ಜಂಡಾ

ನೆಮಲಿ

ಗೆದೆ

ತೇಲು

ಉ) ಕಿಂದಿ ಪದಾಲು ಚದವಂಡಿ.

ಗೆಲ	ಸೆಗ	ಮೆಡ	ರೆಳು	ಕೆಕ	ಚೆಪ	ಮೆದ
ನೆಲ	ತೆಗ	ಗೆಡ	ಲೆಳು	ಮೆಕ	ವೆಪ	ಪೆಡ

ಗೆಲುವು	ತೆಲುಗು	ವೆದುರು	ಲೆತ	ನೆರ್ಡು	ತೆನೀರು	ದೆಶಂ
ತೆಲುವು	ವೆಲುಗು	ಬೆದುರು	ಮೆತ	ಮಾರೆದು	ತೆಯಾಕು	ವೆಷಂ

ಡಿ) ಕಥನು ಚದವಂಡಿ. ಪ್ರಶ್ನಲಕ್ಷ್ಯ ಜವಾಬುಲು ರಾಯಂಡಿ.

ಕುಂದೆಲು, ತಾಬೆಲು ಪರುಗು ಪಂದೆಂ ಕಾಶಾಯ. ಕುಂದೆಲು ಪರುಗು ತೀಸಿಂದಿ. ತಾಬೆಲು ನಡವ ಸಾಗಿಂದಿ. ಕುಂದೆಲು ಕುನುಕು ತೀಸಿಂದಿ. ತಾಬೆಲು ಆಗಕುಂಡಾ ನಡಿಚಿಂದಿ. ತಾಬೆಲು ಪಂದೆಂ ಗೆಲಿಚಿಂದಿ.

1. ಕುಂದೆಲು, ತಾಬೆಲು ಏ ಪಂದೆಂ ಕಾಶಾಯ?
2. ಕುನುಕು ತೀಸಿಂದಿ ಎವರು?
3. ಪಂದೆಂ ಗೆಲಿಚಿಂದಿ ಎವರು?

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు ఎత్తం (=) , ఏత్తం (=) చేర్చి రాయండి.

అకారం	క	గ	చ	జ	ట	డ	ణ	త	ద	న	ప
ఎత్తం	కె										
ఏత్తం	కే										

అకారం	బ	మ	య	ర	ల	వ	శ	ష	స	హ	ళ
ఎత్తం	బె										
ఏత్తం	బే										

అ) ఎత్తం (=) , ఏత్తం (=) తో వచ్చే అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

నెల

తేలు

సృజనాత్మకత

అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

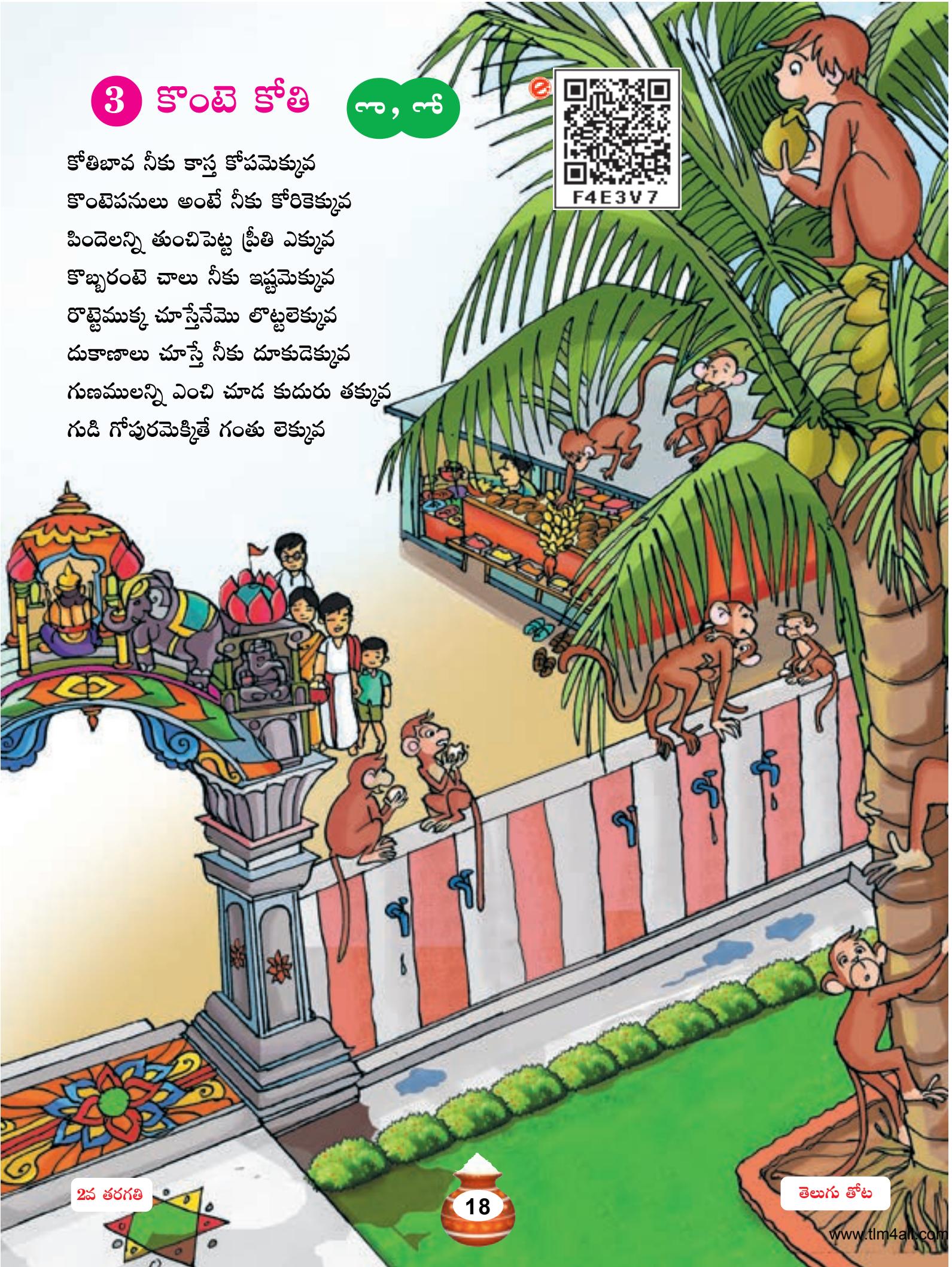

3 కొంటె కోతి

ఐ, ఐ

కోతిబావ నీకు కాస్త కోపమెక్కువ
కొంటెపనులు అంటే నీకు కోరికెక్కువ
పిందెలన్ని తుంచిపెట్ట ప్రీతి ఎక్కువ
కొబ్బరంటె చాలు నీకు ఇష్టమెక్కువ
రొట్టముక్క చూస్తేనేము లౌట్లెక్కువ
దుకాణాలు చూస్తే నీకు దూకుడెక్కువ
గుణములన్ని ఎంచి చూడ కుదురు తక్కువ
గుడి గోపురమెక్కితే గంతు లెక్కువ

2వ తరగతి

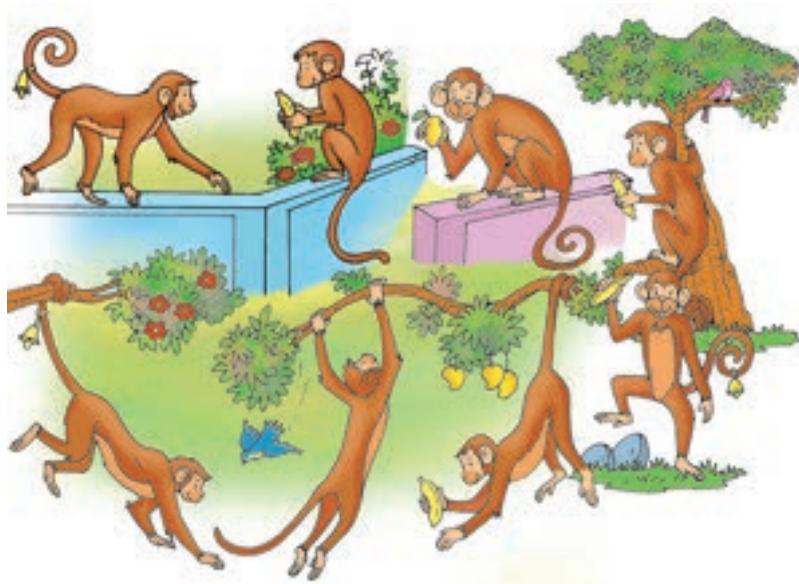
వెలుగు తోట

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయంతో పాడండి.
- అ) పారం చిత్రంలో కోతులు ఎక్కుడెక్కడ ఉన్నాయి?
- ఇ) కోతికి ఇష్టమైనవి ఏవి?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

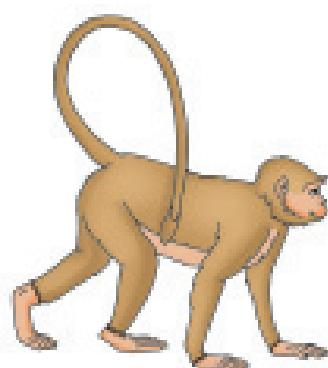

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టుండి.
- కోతి బావ కొంటే పనులు దుకాణాలు కుదురు గుణము గుడి
- అ) కింది శొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి. పారంలో ఒత్తుం (~) , ఓత్తుం (~) ఉన్న అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టుండి.

గౌ	డు	గు
----	----	----

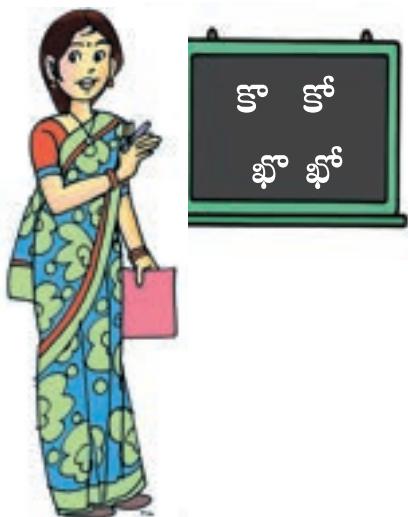
గౌడుగు

కో	తి
----	----

కోతి

ఇ) కింది అక్షరాలను తేడా గుర్తిస్తూ చదవండి. గుణింతాల పటంలో గుర్తించండి.

కొ	కో
భొ	భో
గొ	గో
ఘొ	ఘో
చొ	చో
ఖొ	ఖో
జొ	జో
యొ	యో

టొ	టో
తొ	తో
డొ	డో
ధొ	ధో
ణొ	ణో
తొ	తో
ఫొ	ఫో
బొ	బో

ధొ	ధో
నొ	నో
పొ	పో
పొ	పో
బొ	బో
మొ	మో
దొ	దో

రొ	రో
లొ	లో
వొ	వో
శొ	శో
షొ	షో
సొ	సో
పెలు	పెలూ
ళొ	ళో

ఈ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

బొంగరం

కొడవలి

టోపి

దోమ

ఉ) కింది పదాలు చదవండి

కొండ	పొగ	గొడుగు	కోడి	లోటు	కోట	సమోన
తొండ	పొద	తొడుగు	జోడి	పోటు	తోట	సపోట
వరిపొలం	పొడువు కథ	కోట గోడ	దోస కాయ	దోమ తెర	కోతి తోక	
సారకాయ	కొండ చిలువ	కోడి పుంజు	పూల తోట	జోల పాట	కోడి కూత	

ఊ) కింది వాక్యాలు చదవండి

తోటలోన తొండ ఉంది
కొండమీద కోతి ఉంది
చెరువులోన కొంగ ఉంది
మడుగులోన మొసలి ఉంది

కొంగ, కోడి కలిసాయి
కోతి మేకను పిలిచాయి
ఊరి చివరకు చేరాయి
బొంగరాలాట ఆడాయి

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు ఒత్తుం (~), ఓత్తుం (~ో) చేర్చి రాయండి.

అకారం	క	గ	చ	జ	ట	డ	ణ	త	ద	న	ప
ఒత్తుం	కొ										
ఓత్తుం	కో										

అకారం	బ	మ	య	ర	ల	వ	శ	ష	స	హ	ళ
ఒత్తుం	బొ										
ఓత్తుం	బో										

అ) గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

కో	తి	గొ	డు	గు
తో	డే	లు	కో	డి
సో	గ	సు	ట	సె

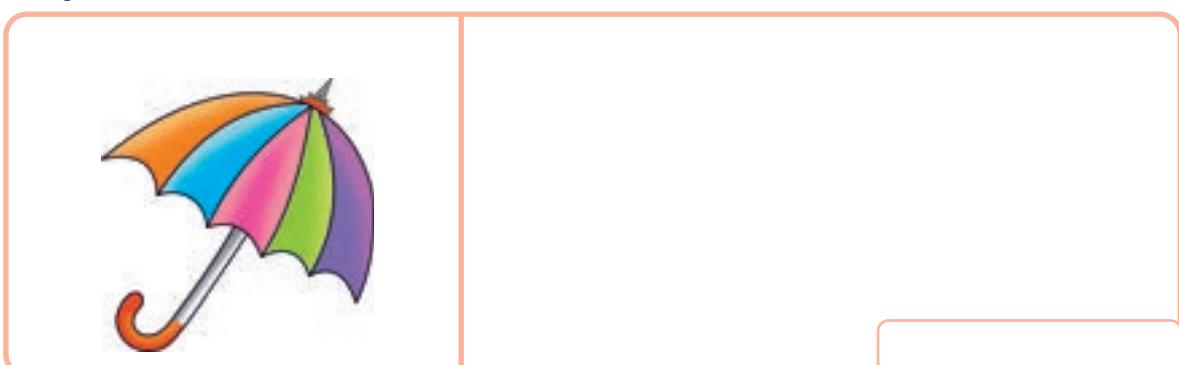
కోతి

సృజనాత్మకత

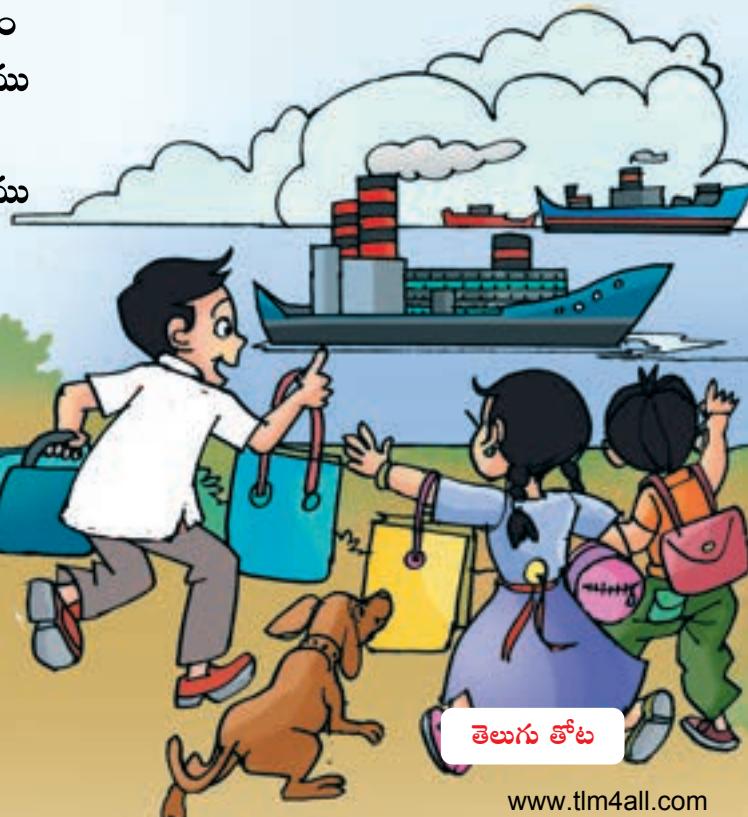
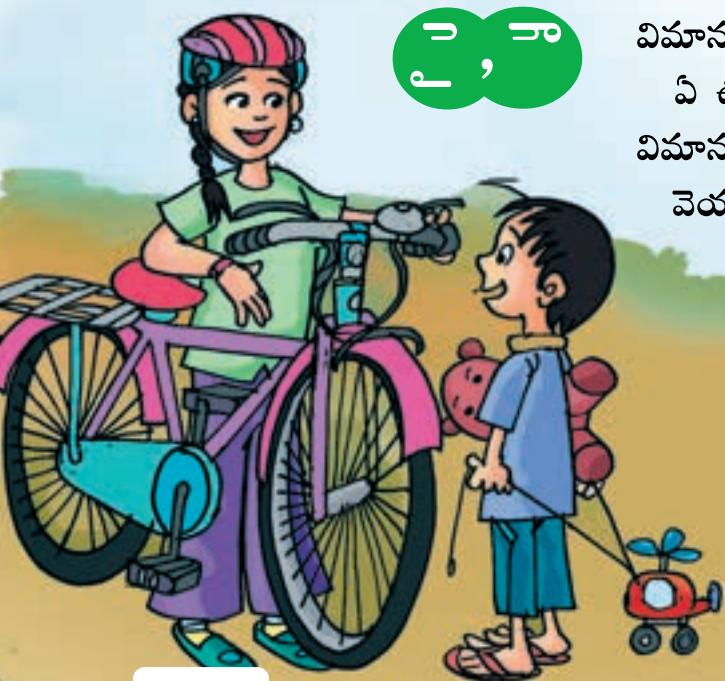
అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

ఏ ఊరెళదాం?

బండక్కి మనము
ఏ ఊరెళదాం?
బండక్కి మనము
బద్వేలు వెళదాం
సైకిలెక్కి మనము
ఏ ఊరెళదాం?
సైకిలెక్కి మనము
శ్రీశైలం వెళదాం
నౌకక్కి మనము
ఏ ఊరెళదాం?
నౌకక్కి మనము
విశాఖ వెళదాం
రైలెక్కి మనము
ఏ ఊరెళదాం?
రైలెక్కి మనము
రేణిగుంట వెళదాం
విమానమెక్కి మనము
ఏ ఊరెళదాం?
విమానమెక్కి మనము
వెయ్యాళ్ళెళదాం

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయన్ని అభినయంతో పాడండి.
- అ) పారం చిత్రంలో ఏమేమి ఉన్నాయో చెప్పండి?
- ఇ) మీరు ఏ ఏ వాహనాలు ఎక్కారు? ఏ ఏ ఊర్లకు వెళ్లారు?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

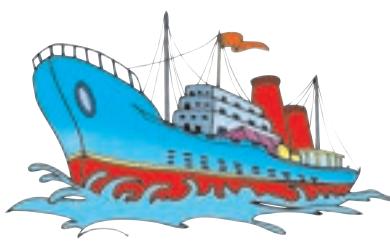

- అ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి. పారంలో ఐత్యం (ఔ), జైత్యం (జౌ) ఉన్న అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి.

రై	లు
----	----

రైలు

నౌ	క
----	---

నౌక

అ) కింది అక్షరాలను తేడా గుర్తిస్తూ చదవండి. గుణింతాల పటంలో గుర్తించండి.

క్క కొ
ఖై ఖో

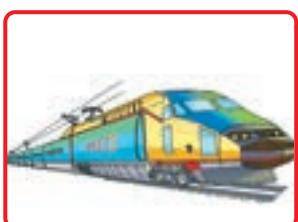
క్క	కొ
ఖై	ఖో
గ్గ	గొ
మై	మో
చై	చొ
ఛై	ఛొ
జై	జొ
రై	రుహొ

పై	పొ
లై	లో
డై	డో
యై	యో
ణై	ణొ
తై	తొ
ధై	ధొ
దై	దొ

ఇఱై	ఇంగొ
ఎఱై	ఎంగొ
ఇఱై	ఇంశొ
ఎఱై	ఎంశొ
ఇఱై	ఇంబొ
ఎఱై	ఎంబొ
ఇఱై	ఇంభొ
ఎఱై	ఎంభొ

రై	రొ
లై	లొ
ఎఱై	ఎంగొ
ఇఱై	ఇంశొ
ఎఱై	ఎంబొ
ఇఱై	ఇంపొ
ఎఱై	ఎంపొ
ఇఱై	ఇంసొ
ఎఱై	ఎంసొ

ఇ) కింది బోమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

రైలు

మైక్

గొను

సైకిలు

ఈ) కింది పదాలు చదవండి.

పైరు	రైలు	పైకం	గొరి	చౌక	దొడు	గొరవం	నొకరు
టైరు	మైలు	మైకం	గొను	నొక	తొడు	పొరుషం	పొడరు

మైదానం	కౌరవులు	నైలు నది	మాన పరనం	నోకాయానం	కైకలూరు
మైసూరు	కౌతురం	దైవబలం	గౌళీరాగం	చౌకబీరం	మైదుకూరు

ఉ) కింది పేరా చదవండి. భాషీలను పూరించండి.

అనగనగా ఒక రైతు. ఆ రైతుకు ఐదు ఎకరాల పొలం ఉంది. పొలంలో ఆ రైతు బాగా పనిచేసేవాడు. పంటలు బాగా పండించేవాడు. గొరవంగా బతికేవాడు.

1. పొలంలో బాగా పనిచేసేవాడు.
2. బాగా పండించేవాడు
3. రైతు గా బతికేవాడు.

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు షత్వం (ఒ), జౌత్వం (ఔ) చేర్చి రాయండి.

అకారం	క	గ	చ	జ	ట	డ	ణ	త	ద	న	ప
షత్వం	క్ష										
జౌత్వం	ఖ్ష										

అకారం	బ	మ	య	ర	ల	వ	శ	ష	న	హ	ళ
షత్వం	బ్ష										
జౌత్వం	బ్ష్ష										

అ) షత్వం (ఒ), జౌత్వం (ఔ) తో పచ్చే అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

కైక

గొను

సృజనాత్మకత

అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

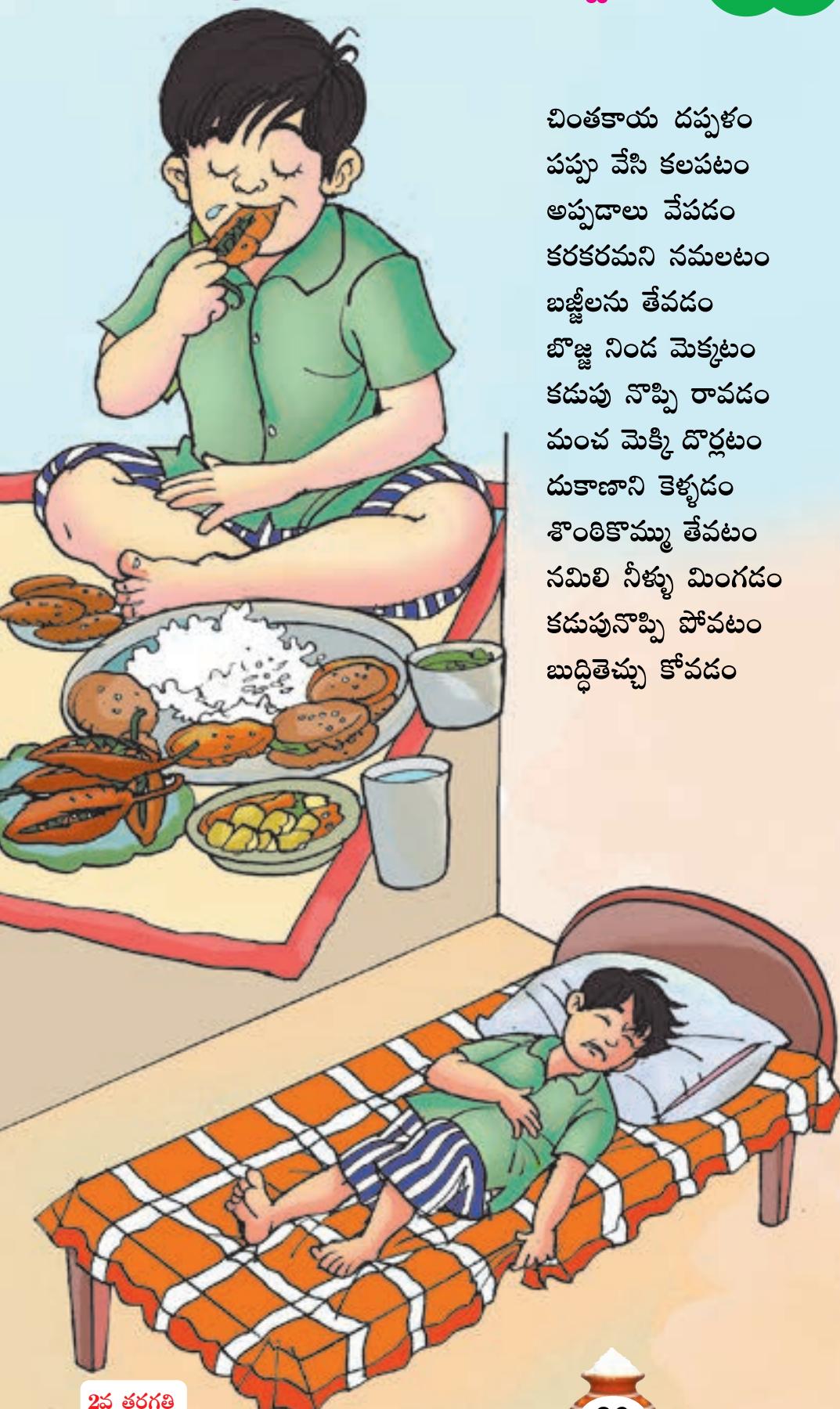
4 అప్పడాలు - బజ్జీలు

ఎ, జ

e

చింతకాయ దప్పకం
పప్పు వేసి కలపటం
అప్పడాలు వేపడం
కరకరమని నములటం
బజ్జీలను తేవడం
బొజ్జ నిండ మెక్కటం
కడుపు నొప్పి రావడం
మంచ మెక్కి దొర్లటం
దుకాణాని కెళ్లడం
శాంతికోమ్ము తేవటం
నమిలి నీళ్ళు మింగడం
కడుపునొప్పి పోవటం
బుధితెచ్చు కోవడం

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయన్ని అభినయస్తా పాడండి.
- ఆ) పారం చిత్రం చూడండి. ఏమి జరిగిందో చెప్పండి?
- ఇ) నీకు మందులు అవసరమైతే ఎక్కుడికి వెళ్లావు?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టండి.
అప్పదాలు బొజ్జ కడుపునొప్పి బజ్జీ దప్పకం
- ఆ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి. పారంలో ప ఒత్తు (ఎ), జ ఒత్తు (జ)
అక్కరాలకు ‘O’ చుట్టండి.

అ	ప్ప	దా	లు
---	-----	----	----

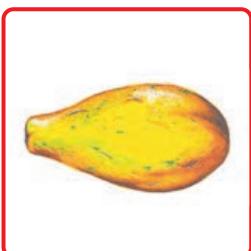
అప్పదాలు

బ	జ్జీ	లు
---	------	----

బజ్జీలు

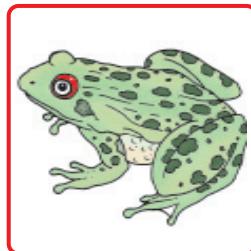
ఇ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

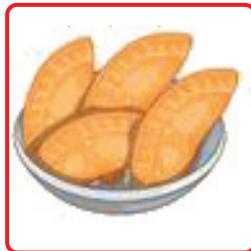
బొప్పుయి

గజ్జెలు

కప్ప

కళ్ళికాయలు

ఈ) కింది పదాలు చదవండి.

సజ్జ	గుజ్జ	బుజ్జి	అప్పు	ఉప్పు	తప్పు	కప్ప
బొజ్జ	నుజ్జ	గజ్జి	ముప్పు	కప్పు	ఒప్పు	కుప్పు
సజ్జలు	బుజ్జాయి	ఉప్పెన	అప్పులు	రెప్పలు	సజ్జకంకి	
గజ్జెలు	మజ్జిగ	చప్పన	చెప్పులు	మొప్పులు	బుజ్జిపోవ	
అప్పడం	పంటినొప్పి	కందిపప్పు	చెప్పుల జత		కళ్ళికాయలు	
దప్పళం	కడుపునొప్పి	రాతిఉప్పు	బొప్పుయి పండు		పూలసజ్జ	

ఉ) కింది గేయం చదవండి.

బజ్జీలండీ బజ్జీలు - వేడి వేడి బజ్జీలు

కారం కారం బజ్జీలు - మిరపకాయ బజ్జీలు

నోరూరించే బజ్జీలు - బంగాళదుంప బజ్జీలు

ఘుమ ఘుమ లాడే బజ్జీలు - అరటికాయ బజ్జీలు

అతిగా తింటే ముప్పండి - అందరికీ ఇది చెప్పండి.

పై గేయం ఆధారంగా కింది వాక్యాలు జతపరచండి.

1. నోరూరించే బజ్జీలు	అరటికాయ బజ్జీలు
2. కారం కారం బజ్జీలు	బంగాళదుంప బజ్జీలు
3. ఘుమ ఘుమ లాడే బజ్జీలు	మిరపకాయ బజ్జీలు

రాయండి

- అ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలను చేర్చి రాయండి. వాటితో పదాలు రాయండి.

	ఐ	ఉ	ఊ	ఁ	ఌ	ఏ	ఎ	ఒ	ఔ	ా	ాఁ	ాం	ాఎ	ాఔ
పు	ప్పెవు													
జ్ఞ	జ్ఞ్ఞ													

అప్పడం	సజ్జ
.....
.....
.....

- అ) గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

పు	క	మ	చె
కు	బు	జ్ఞ	పు
లు	జ్ఞ	గ	ప

పప్పు

సృజనాత్మకత

- అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

X2Y8L5

సబ్బ బిళ్ల

ఒ , ఔ

కాకి ఎత్తుకెళ్లే మా సబ్బబిళ్ల!
 కాకి ఏమిజేయు నా సబ్బబిళ్ల!
 కాకి కున్నదేము ఓ చంటిపిల్ల
 ఒళ్లు రుద్దనేమో ఆ సబ్బబిళ్ల
 సబ్బ రుద్దగానే ఆ కాకిపిల్ల
 మిలమిలా మెరిసింది ఎందువల్ల?
 రుద్దకొనుట ఎందుకో సబ్బబిళ్ల?
 మురికి పోవడానికీ సబ్బబిళ్ల
 కాకికీ ముద్దుకదా కాకిపిల్ల
 అందుకే రుద్దె గదా సబ్బ బిళ్ల!!

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయస్తా పాడండి.
- అ) పారం చిత్రం చూడండి. ఏం జరిగిందో చెప్పండి?
- ఇ) మీ అమ్మ నిన్ను ఎప్పుడెప్పుడు ముద్దు చేస్తుందో చెప్పండి?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) పారంలో సబ్బిచ్చు పదానికి ‘O’ చుట్టుండి.
- అ) కింది వాక్యాలు పారంలో గుర్తించి వాటి కింద గీత గీయండి. పారంలో బ ఒత్తు (ఁ), శ (ః) ఒత్తు అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టుండి.

ఒక్క రుద్దనేమో ఆ సబ్బి బిట్టు
సబ్బి రుద్దగానే ఆ కాకి పిల్ల
కాకికీ ముద్దు కదా కాకి పిల్ల

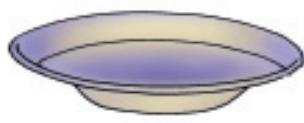

ఇ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి.

స	బ్యా	బి	త్య
---	------	----	-----

సబ్యాబిత్య

ప	త్యై	ం
---	------	---

పత్యైం

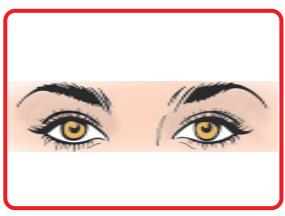
ఈ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

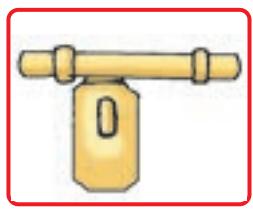
డబ్బు

కొబ్బరికాయ

కళ్ళు

గొత్తెం

ఉ) కింది పదాలు చదవండి.

దెబ్బ	జబ్బ	మబ్బ	కళ్ళు	కాళ్ళు	వాళ్ళు
దిబ్బ	జుబ్బ	జబ్బ	ముళ్ళు	రాళ్ళు	పీళ్ళు
డబ్బ	దుబ్బ	అబ్బాయి	కళ్తెం	జోళ్ళు	పెళ్ళు
సబ్బ	రుబ్బ	డబ్బలు	పత్యైం	నీళ్ళు	కిళ్ళు
సిబ్బ రేకు	రుబ్బ రోలు	వెండి పత్యైం	గుళ్ళోపెళ్ళు	కళ్ళజోడు	కొబ్బరి నీళ్ళు
గొబ్బ పాట	డబ్బ సంచి	తలుపుగొత్తెం	బళ్ళో చరువు	కాలి జోళ్ళు	గులాబి ముళ్ళు

ఊ) కింది వాక్యాలు చదవండి. స్వర్ణ వాటిషో జత పరచండి.

సుబ్బలు, అబ్బలు సంతకు వెళ్ళారు. సంతలో సుబ్బలు సబ్బబిత్య కొన్నది. అబ్బలు కళ్ళజోడు కొన్నాడు.

- సుబ్బలు, అబ్బలు కళ్ళజోడు కొన్నాడు.
- సుబ్బలు సంతకు వెళ్ళారు.
- అబ్బలు సబ్బబిత్య కొన్నది.

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలను చేర్చి రాయండి. వాటితో పదాలు రాయండి.

	ఏ	ఉ	ఊ	ఎ	ఉ	ఎ	ఒ	ఔ	ఓ	ాస్తి	ాస్తి	ిం
బ్యాప్	బ్యాప్											
శ్వాస్	శ్వాస్											

ఆ) గళ్ళలోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

క	పు	వి	సు	న
కి	త్వి	మ	బ్యాప్	లు
రం	బొ	జ్ఞ	పే	గు
గ	బ్యి	లం	ను	జ్ఞా
ఉం	లి	కొ	బ్యా	రి

కిట్టి

సృజనాత్మకత

అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

e

5

చిచ్చబుడ్డి

చ , ఇ

ఊరూరా దీపావళి
వీధి వీధి దీపావళి
జంటింటా ఎటు చూసిన
దీపావళి దీపావళి

గోడలపై అరుగులపై
బారులుగా దీపావళి
గుమ్మలకు వేలాడే
గుమ్మటాల దీపావళి
రండి రండి పిల్లల్లార
ఆకాశపు తారకలను
అందుకునే చిచ్చబుడ్డి
అదుగదుగో చూశారా?

రండి రండి పిల్లల్లార
చిచ్చబుడ్డి వెలిగిద్దాం
చీకట్టను తరిమేద్దాం
చిరునవ్వులు చిందిద్దాం

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయస్తా పాడండి.
- అ) పారం చిత్రం చూడండి. ఏమి జరుగుతున్నదో చెప్పండి.
- ఇ) దీపావళి పండగను ఎలా జరుపుకుంటారో చెప్పండి.
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టండి.
- దీపావళి చిచ్చబుడ్డి ఏధి బారులు ఆకాశపు
- అ) కింది బొమ్మలను చూడండి. పదాలు చదవండి. పారంలో చ వత్తు (చ), ద (ధ) ఒత్తు అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి.

చి	చ్చ	బు	డ్డి
----	-----	----	------

చిచ్చబుడ్డి

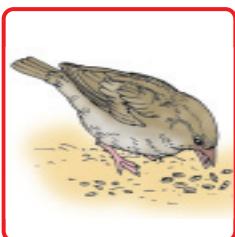

గ	డ్డి	మో	పు
---	------	----	----

గడ్డిమోపు

ఇ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

పిచ్చుక

నిచ్చెన

గొడ్డలి

బడ్డాణం

ఈ) కింది పదాలు చదవండి.

పచ్చ	ఆచ్చ	గచ్చ	బిడ్డ	బడ్డ	బడ్డి
మచ్చ	ఉచ్చ	గిచ్చ	గుడ్డ	తెడ్డ	కట్టి
పచ్చిక	వెచ్చన	ఉచ్చులు	లడ్డ	అడ్డం	జిడ్డ
మచ్చిక	నిచ్చెన	కుచ్చులు	గుడ్డ	గడ్డం	దుడ్డ
పుచ్చకాయ	జడ కుచ్చులు	నచ్చడం	బడ్డాణం	కోడి గుడ్డ	వరి గడ్డి
గప్పకాయ	రచ్చ బండ	మెచ్చడం	విడ్డారం	బందరు లడ్డ	గడ్డి మోపు

ఉ) కింది పదాలు చదవండి. ఖాళీలలో సరైన పదాలు రాయండి.

(బడ్డ నిచ్చెన బడ్డాణం పచ్చగడ్డి పచ్చ లడ్డ)

ఉదా :- నిచ్చెన పై పిచ్చుక వాలింది.

- 1) నడుముకు అందం.
- 2) బావ ఆవుకు వేశాడు.
- 3) తాత గాజులు తెచ్చాడు.
- 4) పడవ కు చేరింది.
- 5) ఒక తీపి వంటకం.

రాయండి

- అ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలను చేర్చి రాయండి. వాటితో పదాలు రాయండి.

	ఐ	ఉ	ఊ	ఁ	ః	ఏ	ఎ	ఒ	ఔ	ఔఁ	ఔః	ఔఏ	ఔఎ	ఔం	ఔఔ	ఔఔఁ	ఔఔః	ఔఔఏ	ఔఔఎ	ఔఔం	ఔఔఔ	ఔఔఔఁ	ఔఔఔః	ఔఔఔఏ	ఔఔఔఎ	ఔఔఔం	ఔఔఔఔ
చ్చ	చ్చా																										
డ్డ	డ్డా																										

- అ) గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

చ్చ	ప	త్తెడ	ర
మ	చ్చి	క	చ్చ)
గు	క	బ	బం
డ్డు	ల	త్తెడ	డ

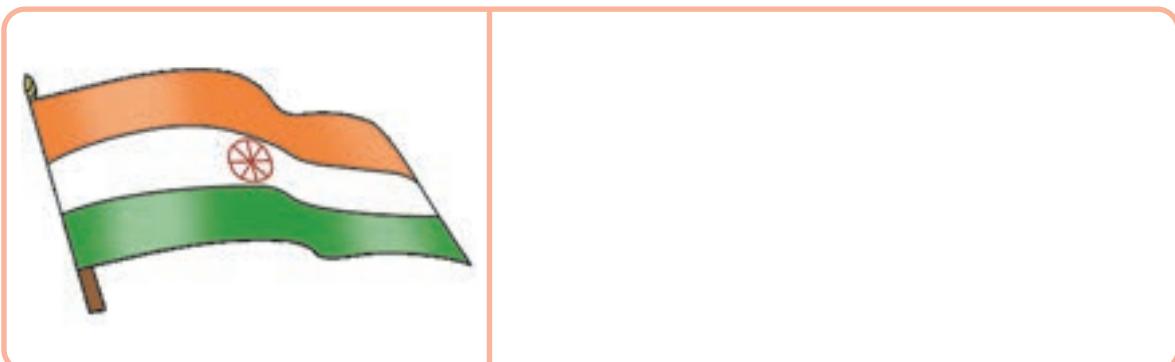
మచ్చ

సృజనాత్మకత

- అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

అరటిచెట్టు

८ , ८

చిట్టి పొట్టి అరటిచెట్టు
పెద్దదాయెను
పచ్చ పచ్చటాకులతో
ముచ్చటాయెను
మెగ్గతొడిగి పువ్వుపూసి
గెలను వేసెను
పచ్చ పచ్చ గెల మొత్తం
పండబారెను
పండు అరటిపక్క కనుల
పండువాయెను
అరటిపక్క మీద నాకు
మనసు ఆయెను
అంతలోనె నా వద్దకు
అమ్మ వచ్చెను
అరమగ్గిన అరటిపక్క
తుంచి ఇచ్చెను

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయస్తా పాడండి.
- అ) మీరు అరటిచెట్టును చూశారా? అరటి ఆకులు ఏం చేస్తారు?
- ఇ) మీకు తెలిసిన పండ్ల పేద్లు చెప్పండి.
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

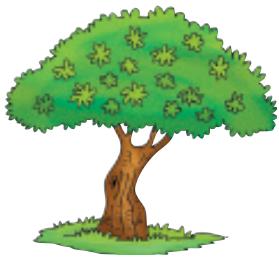

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టండి.
- అరటి చెట్టు మెగ్గ చిట్టి పొట్టి అరమగ్గిన
- అ) కింది వాక్యాలు పారంలో గుర్తించి వాటి కింద గీత గీయండి. పారంలో గ ఒత్తు (ఉ), ట ఒత్తు (ఔ) అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి.

మెగ్గ తొడిగి పువ్వ పూసి
చిట్టి పొట్టి అరటిచెట్టు
అరమగ్గిన అరటిపక్కు

ಇ) ಕಿಂದಿ ಬೊಮ್ಮೆಲು ಮಾಡಂಡಿ. ಪದಾಲು ಚದವಂಡಿ.

ಚೆ	ಟ್ಯಾ
----	------

ಚೆಟ್ಟು

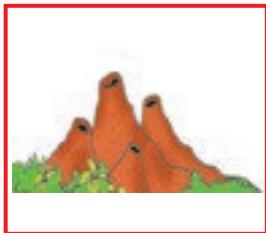
ಮೊ	ಗ್ರು
----	------

ಮೊಗ್ನು

ಈ) ಬೊಮ್ಮೆಲು ಮಾಡಂಡಿ. ಪೇರ್ಕು ಚದವಂಡಿ.

ಅರಟಿ ಚೆಟ್ಟು

ಪುಟ್ಟು

ಮುಗ್ನು

ಪೂಲಬುಟ್ಟು

ಉ) ಕಿಂದಿ ಪದಾಲು ಚದವಂಡಿ.

ಅಗ್ನಿ	ದಗ್ನಿ	ಬುಗ್ನಿ	ತಟ್ಟಿ	ಪುಟ್ಟಿ	ಕಟ್ಟಿ
ಬುಗ್ನಿ	ರಗ್ನಿ	ಮೊಗ್ನಿ	ಬುಟ್ಟಿ	ಗುಟ್ಟಿ	ಬೊಟ್ಟಿ

ತಗ್ಗಡಂ	ಪಾವ ಬುಗ್ನಿ	ಚಿಟ್ಟಿ ಚೇತುಲು	ಚೆಟ್ಟು ಪುಟ್ಟಿ	ಪಾಮು ಪುಟ್ಟಿ
ನೆಗ್ಗಡಂ	ಜಾಜಿ ಮೊಗ್ನಿ	ಪುಟ್ಟಗೊಡುಗು	ಕಟ್ಟು ಬೊಟ್ಟಿ	ತಾಟಿ ಬುಟ್ಟಿ

ಊ) ಕಿಂದಿ ಪೇರಾ ಚದವಂಡಿ. ಭಾಳೀಲನು ಪೂರ್ತಿ ಚೇಯಂಡಿ.

ಚಿಟ್ಟಿ ಪೆರಟಿಲೋ ಅರಟಿಚೆಟ್ಟು ಉಂದಿ. ಚಿಟ್ಟಿ ದಾನಿಕಿ ರೋಜ್‌ಜ್‌ನೀಞ್‌ ಪೋಸಿಂದಿ. ಅದಿ ಬಾಗಾ ಪೆರಿಗಿಂದಿ. ಅರಟಿ ಚೆಟ್ಟು ಮೊಗ್ನು ತೊಡಿಗಿಂದಿ. ಕೊಂತ ಕಾಲಾನಿಕಿ ಗೆಲ ವೇಸಿಂದಿ. ಬಾಬಾಯಿ ಗೆಲ ಕೋಸಿ ದಾಚಾಡು. ಅರಟಿಗೆಲ ಪಂಡಿಂದಿ. ಚಿಟ್ಟಿ ಅರಟಿಪಣ್ಣ ಅಂದರಿಕೆ ಪಂಚಿಂದಿ.

1. ಚಿಟ್ಟಿ ಪೆರಟಿಲೋ..... ಉಂದಿ.
2. ದಾನಿಕಿ ರೋಜ್‌ಜ್‌ ಪೋಸಿಂದಿ
3. ಅರಟಿಚೆಟ್ಟು ತೊಡಿಗಿಂದಿ.
4. ಕೊಂತ ಕಾಲಾನಿಕಿ ವೇಸಿಂದಿ.

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలు చేర్చి రాయండి.

	ఐ	ఊ	తీ	ఁ	నౌ	ల్	పో	వీ	ఉ	ఓ	ఔ	ఒ
గు	గ్గు											
ట్టి	ట్టుబు											

అ) గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి. వాటితో ఖాళీలను పూరించండి.

ల	చ్చు	పి	చ్చు	క	పు
ప	రె	ట్టి	ము	గ్గు	బొ
శ్చ్చం	గొ	మ	బ్బు	స	జ్జ

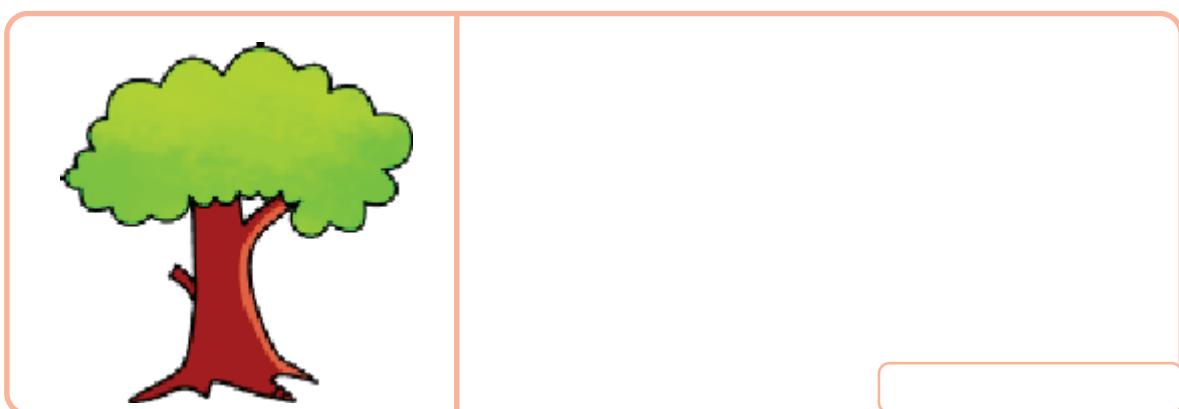
ముగ్గు

సృజనాత్మకత

అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

6 అద్దాల బస్సు

రెండు

అద్దాల బస్సు వచ్చింది పొం ... పొం ... అంటూ ఆగింది
మేమందరము ఎక్కాము - చక్కని యాత్ర చేశాము

లీకాకుళం వెళ్లాము - పొందూరు ఖద్దరు కొన్నాము
బొబ్బిలి కోటకు వెళ్లాము - బొబ్బిలి వీణ చూశాము
విశాఖపట్టం వెళ్లాము - బీచ్లో ఆటలు ఆడాము
కాకినాడ వెళ్లాము - తాజా కాజా తిన్నాము

నేలపట్టు వెళ్లాము - వింత పక్కలు చూశాము
లేపాక్కి వెళ్లాము - ఆలయ వింతలు చూశాము
కొండపల్లి వెళ్లాము - కొయ్య బొమ్మలు కొన్నాము
రాష్ట్రమంతా తెరిగాము - హాయిగ ఇంటికి చేరాము

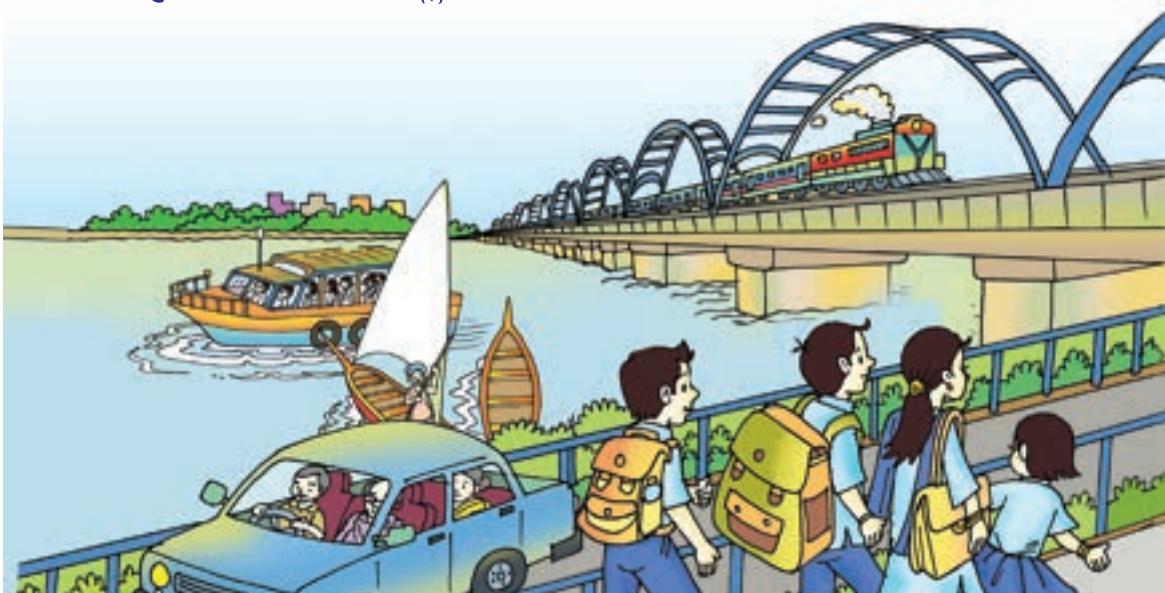

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయం అభినయిస్తూ పాడండి.
- ఆ) పారం బొమ్మను చూడండి. ఏమేమి ఉన్నాయో చెప్పండి.
- ఇ) మీరు ఏయే వాహనాల్లో ప్రయాణం చేశారు? ఏయే ఊర్లు వెళ్లారు?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టండి.
 అద్దాల బస్సు ఖద్దరు కొండపల్లి బొబ్బిలి వీణ
 ఆ) కింది వాక్యాలు పారంలో గుర్తించి వాటి కింద గీత గీయండి. పారంలో ద ఒత్తు (ను), స ఒత్తు (ను) అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి.

బొబ్బిలి కోటకు వెళ్లాము
 పొందూరు ఖద్దరు కొన్నాము
 అద్దాల బస్సు ఎక్కాము
 హాయిగ ఇంటికి చేరాము

ఇ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి.

అ	ద్ర	ం
---	-----	---

అద్దం

బ	స్న
---	-----

బస్సు

ఈ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

ఎద్దు

మద్దెల

సరస్సు

ధనుస్సు

ఉ) కింది పదాలు చదవండి

సుద్ద	గద్దె	ఎద్దు	లెస్సు	కస్సు	మనస్సు
ముద్ద	మిద్దె	మొద్దు	లస్సీ	బుస్సు	వయస్సు

అద్దకం	గంగిరెద్దు	ఎద్దులబండి	శివ ధనుస్సు	గోరు ముద్దలు
అద్దడం	చింత మొద్దు	మద్దెల మోత	ముని తపస్సు	చెవి దుర్దలు

ఊ) కింది పదాలు చదవండి. ఖాళీలలో సరైన పదాలు రాయండి.

(ధనుస్సు అద్దం గోరుముద్ద గద్ద తపస్సు)

ఉదా : ధనుస్సు అంటే విల్లు.

- మునులు చేసేది
- ముఖం చూసుకునేది
- గాలిలో ఎగిరేది
- అమ్మ పెట్టే ముద్ద

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలు చేపో రాయండి. మీరు నేర్చుకున్న ఒత్తు పదాలు రాయండి.

	ఐ	ఉ	ఊ	ఎ	ఔ	ఏ	ఓ	ఔ	ఉ	ఊ	ఎ	ఐ	ఏ
ద	దౌ												
సు	సైను												

అద్దం

.....

బస్టు

.....

అ) గళ్ళులోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

ఎ	సె	పు	ధ
ద్దు	గ	ద్ద	ను
ల	స్నీ	బ	స్ను

వద్దు

సృజనాత్మకత

అ) బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

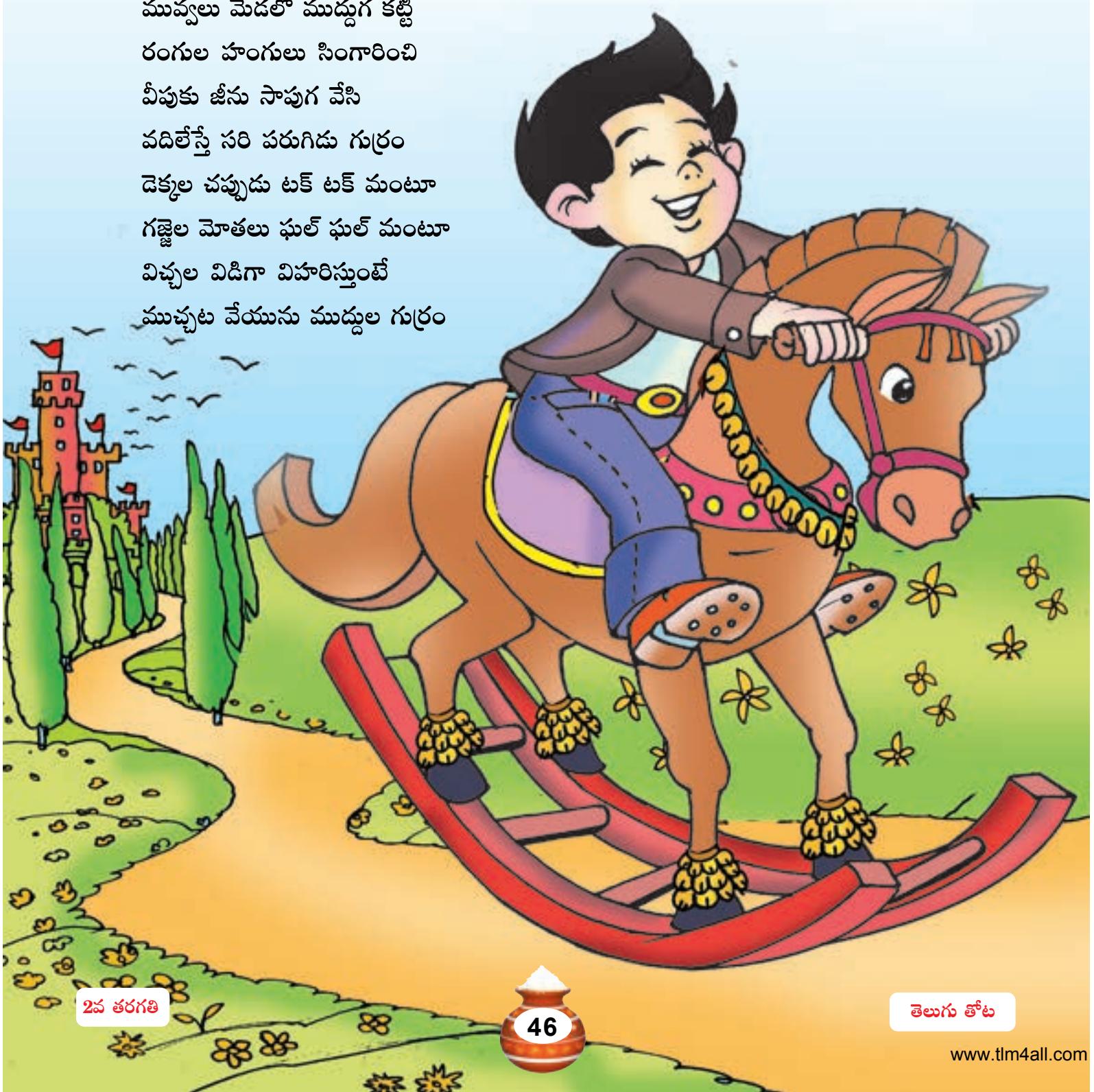

కొయ్య గుర్రం

౨, ౪

చల్ చల్ గుర్రం చలాకి గుర్రం
 కొయ్యతో చేసిన గజ్జెల గుర్రం
 మువ్వులు మెడలో ముద్దగ కట్టి
 రంగుల హంగులు సింగారించి
 విపుకు జీను సాపుగ వేసి
 వదిలేస్తే సరి పరుగిడు గుర్రం
 దెక్కల చప్పుడు టక్ టక్ మంటూ
 గజ్జెల మోతలు ఘుల్ ఘుల్ మంటూ
 విచ్చుల విడిగా విహారిస్తుంటే
 ముచ్చట వేయును ముద్దుల గుర్రం

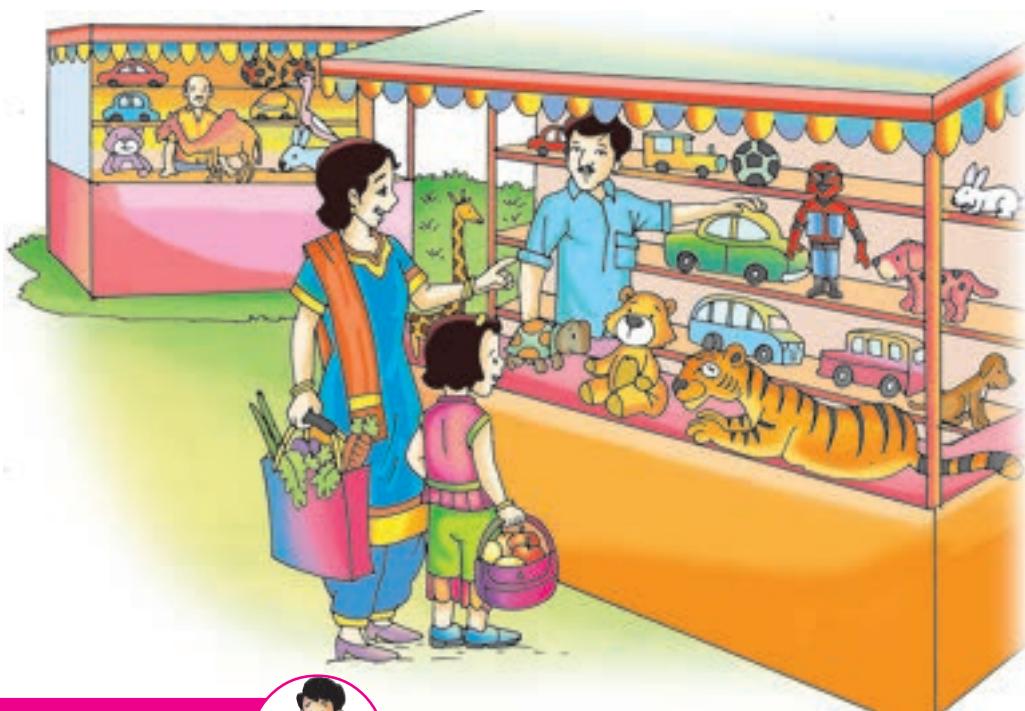

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయన్ని అభినయిస్తా పాడండి.
- అ) పారం చిత్రంలో గుర్రాన్ని ఎలా అలంకరించారు?
- ఇ) గుర్రం పరుగెత్తేటప్పుడు ఎలాంటి చప్పుడు వస్తుంది?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి 'O' చుట్టుండి.
కొయ్య గజ్జెల గుర్రం ముద్దుల గుర్రం చలాకి గుర్రం
- అ) కింది వాక్యాలు పారంలో గుర్తించి వాటి కింద గీత గీయండి. పారంలో య ఒత్తు (్య), ర ఒత్తు (౲) అక్షరాలకు 'O' చుట్టుండి.
చల్ చల్ గుర్రం చలాకి గుర్రం
కొయ్యతో చేసిన గజ్జెల గుర్రం

ఇ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి.

గు	ర్ర	ం
----	-----	---

గుర్రం

పొ	య్య
----	-----

పొయ్య

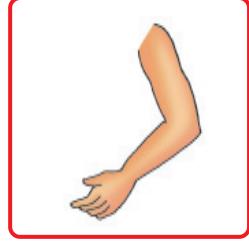
ఈ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

మర్రిచెట్టు

గౌరై

చెయ్య

రొయ్య

ఉ) కింది పదాలు చదవండి.

అయ్య	రొయ్య	గౌయ్య	కర్ర	మర్రి	పురై
కొయ్య	పెయ్య	చెయ్య	తొర్ర	జెరి	బప్రె

నెయ్య	వియ్యం	తియ్యడం	గౌరై	జుర్రు	కొర్రలు
నుయ్య	కయ్యం	చెయ్యడం	గొర్రు	తుర్రు	కర్రలు

గౌరై తోక	మర్రి తొర్ర	కొయ్య గుర్రం	సగ్గబియ్యం	రొయ్య మీసం	ఆవు నెయ్య
బుర్ర మీసం	బుర్ర పిట్ట	బప్రె పాలు	పొట్ట పొయ్య	పెయ్య దూడ	కొయ్య అరక

ఊ) కింది పేరా చదవండి - ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

వనజ సంతలో కొయ్యగుర్రం బొమ్మను చూసింది. మామయ్యని కొయ్య గుర్రం బొమ్మ కావాలని అడిగింది. మామయ్య బొమ్మ కొనిచ్చాడు. వనజ సంతోష పడింది.

1) వనజ సంతలో ఏమి చూసింది? జ.

2) వనజకు బొమ్మను ఎవరు కొనిచ్చారు? జ.

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు గుణించాలు చేర్చి రాయండి. మీరు నేర్చుకున్న ఒత్తు పదాలు రాయండి.

	ా	ి	ీ	ు	ా	ు	ౌ	ై	ో	ౌ	ు	ి
య్య	య్య్య											
ర్ర	ర్రా											

పొయ్యి

గుర్రం

అ) కింది గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలను రాయండి.

య	బొ	జ్జ	క	ర్ర
స	గు	బి	య్యం	బ
య్య	నూ	నె	పు	లై
ట	పొ	య్య	ట్ట	గొ

సగ్గబియ్యం

సృజనాత్మకత

అ) పిల్లలూ, కింది వాక్యాలను చదవండి. అభినయం చేయండి.

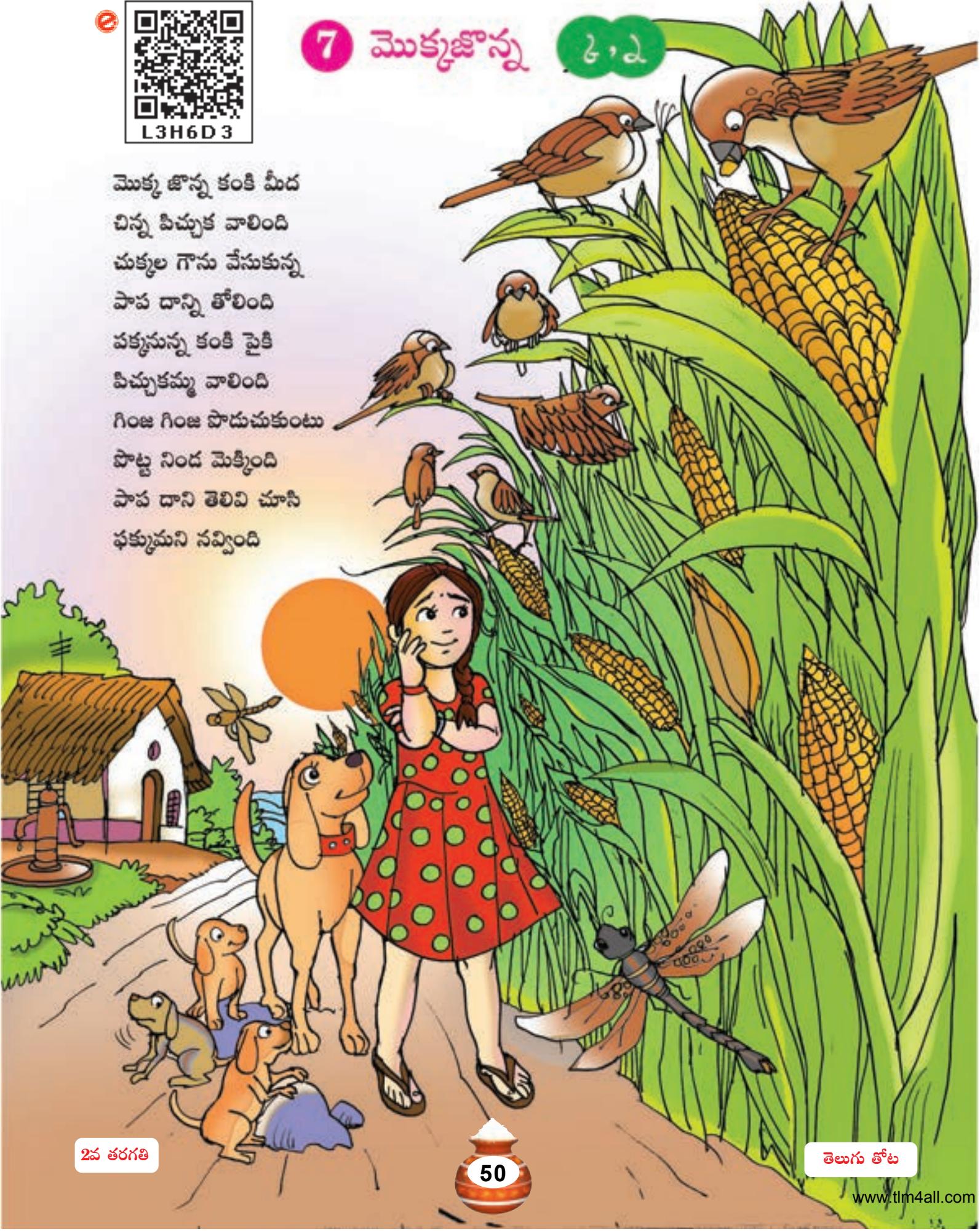
1. గుర్రమెక్కి వెళ్ళడం
2. మద్దెల వాయించడం
3. అవ్వలాగ కర్రపట్టుకుని నడవడం

7 మొక్కజూను

టోలు

మొక్క జూను కంకి మీద
చిన్న పిచ్చుక వాలింది
చక్కల గాను వేసుకును
పావ ధాన్య తోలింది
పక్కనును కంకి పైకి
పిచ్చుకమ్మ వాలింది
గింజ గింజ పాదుచుకుంటు
పాట్ల నిండ మెక్కింది
పావ ధాని తెలివి చూసి
ఫక్కనుని సవ్వింది

వినండి - మాట్లాడండి

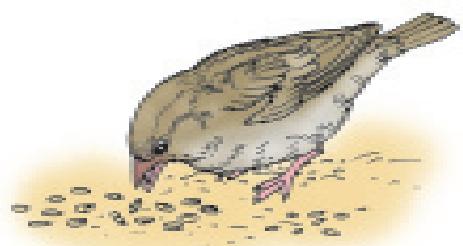
- అ) గేయన్ని అభినయస్తా పాడండి.
- అ) పారం చిత్రంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు? ఏమేమి చేస్తున్నారు?
- ఇ) పక్కలు ఏమేమి తింటాయో చెప్పండి?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టండి.
మొక్కజొన్న మెక్కింది చుక్కల గౌను పిచ్చుకమ్మ ఫక్కుమని పక్కనున్న
అ) కింది వాక్యాలు పారంలో గుర్తించి వాటి కింద గీత గీయండి. పారంలో క ఒత్తు (౨), న ఒత్తు (౨) అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి.

చిన్న పిచ్చుక వాలింది
పొట్టనిండ మెక్కింది
పాప దాన్ని తోలింది

ఇ) కింది బొమ్మ చూడండి. పదం చదవండి.

మొ	క్క	జొ	ను
----	-----	----	----

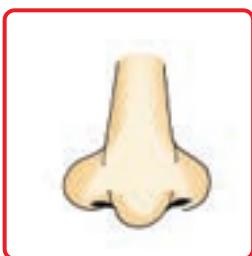
మొక్క జొను

చు	క్క	ల	గో	ను
----	-----	---	----	----

చుక్కల గోను

ఈ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

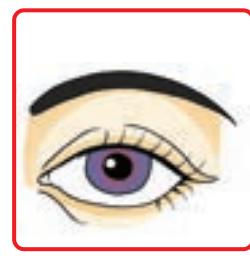
ముక్క

కుక్క

జొను కంకి

కన్న

ఉ) కింది పదాలు చదవండి.

ఆక్క	కుక్క	చెక్క	నాను	వెన్న	చిన్న	కన్న
నక్క	చుక్క	లక్క	అను	జొన్న	దున్న	మిన్న

చక్కెర	కొక్కెర	వెక్కిలి	అరటి తొక్క	వెన్నెల	పన్నీరు	అన్నవరం
ముక్కెర	కొక్కెరు	మిక్కిలి	చెరకు ముక్క	గన్నెరు	చెన్నారు	గన్నవరం

అక్క జన్న చేసింది.

నాను వెన్న తెచ్చాడు.

చిన్న వెన్నెలలో ఆడాడు.

ఊ) కింది పేరా చదవండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

చిట్టెలుక సింహానికి చిక్కింది. సింహం దాన్ని చంపబోయింది. నన్ను చంపవద్దని చిట్టెలుక సింహానికి మొక్కింది. ఆపదలో సింహాన్ని కాపాడుతానని చిట్టెలుక మాట ఇచ్చింది.

- 1) సింహానికి చిక్కింది ఎవరు? జ:
- 2) చిట్టెలుక ఎవరికి మొక్కింది? జ:
- 3) చిట్టెలుక ఏమని మాట ఇచ్చింది? జ:

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలు చేర్చి రాయండి. వాటితో పదాలు రాయండి.

	ా	ి	ీ	ు	ా	ు	౒	౔	ౌ	ొ	ో	ౌ
క్క	క్కా											
న్న	న్నా											

కుక్క

.....

నాన్న

.....

అ) కింది గళ్లలోని అక్షరాలతో పదాలను రాయండి.

న	చె	ర	కు	లం
త	క్క	వె	స	కూ
మ	దు	న్న	పో	తు
ల	క్క	ఆ	ట	రు

అక్క

సృజనాత్మకత

అ) కింది బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

అమృమృగారిల్ల

५ , १

డఃరికెళ్తానమ్మ డఃరికెళ్తాను
అమృమృగారీ డఃరికెళ్తాను
డఃరికెళ్తానమ్మ డఃరికెళ్తాను
కొత్త కారెక్కి కొత్తరు వెళ్తాను
అమృమ్మ పెదుతుంది తీవి అప్పాలు

తాతయ్య కుట్టించు కొత్త లంగాలు
అత్తమ్మ ఆటాడ బొమ్మలిస్తుంది
మామయ్య చెబుతాడు మామంచి కథలు
అందుకే ఇష్టమ్మ అమృమ్మ డఃరు
అప్పుడప్పుడు వెళ్తాను అందుకే నేను

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయస్తూ పాడండి.
- అ) పారం చిత్రంలో ఎవరెవరు ఉన్నారో చెప్పండి?
- ఇ) మీ ఇంట్లో ఎవరెవరు ఉన్నారో చెప్పండి?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘○’ చుట్టండి.
- అమృషు అత్తమృ కొత్త లంగాలు కొత్తరు కొత్త బొమ్మ
- అ) కింది వాక్యాలు పారంలో గుర్తించి వాటి కింద గీత గీయండి. పారంలో మ ఒత్తు (౨), త ఒత్తు (౨) ఆక్షరాలకు ‘○’ చుట్టండి.

అమృషు పెడుతుంది తీపి అప్పాలు

అత్తమృ ఆటాడ బొమ్మలిస్తుంది

తాతయ్య కుట్టించు కొత్త లంగాలు

ಇ) ಕಿಂದಿ ಬೊಮ್ಮೆಲು ಚೂಡಂಡಿ. ಪದಾಲು ಚದವಂಡಿ.

ದಾ	ನಿ	ಮ್ಯಾ
----	----	------

ದಾನಿಮ್ಯಾ

ನ	ತ್ರೋ
---	------

ನತ್ರೋ

ಈ) ಕಿಂದಿ ಬೊಮ್ಮೆಲು ಚೂಡಂಡಿ. ಹೇಣ್ಣು ಚೆಪುಂಡಿ.

9

ಗುಮ್ಮಡಿ ಕಾರ್ಯ

ಶೊಮ್ಮೆದಿ

ಕತ್ತೆರ

ಸುತ್ತಿ

ಉ) ಕಿಂದಿ ಪದಾಲು ಚದವಂಡಿ.

ಅಮ್ಮೆ	ಬೊಮ್ಮೆ	ನಿಮ್ಮೆ	ಅತ್ತ	ಚೆತ್ತ	ಸುತ್ತಿ
ಬಾಮ್ಮೆ	ಕಾಮ್ಮೆ	ತುಮ್ಮೆ	ನತ್ತ	ಕಾತ್ತ	ಕತ್ತಿ

ದಾನಿಮ್ಯಾ	ಅಮ್ಮಮ್ಮೆ	ಗುಮ್ಮಂ	ಅಮ್ಮಕಂ	ತುಮ್ಮೆದು	ತಮ್ಮುದು
ನಾನಿಮ್ಮೆ	ಜೆಜೆಮ್ಮೆ	ಅಮ್ಮಾಯಿ	ನಮ್ಮಕಂ	ಉಮ್ಮೆತ್ತ	ಅತ್ತಮ್ಮೆ

ಪುತ್ತಡಿ ಬೊಮ್ಮೆ	ಅಮ್ಮ ಮಾಟ	ಕತ್ತಿ ಹೀಟ	ಪತ್ತಿ ಚೇನು	ತತ್ತರಪಾಟು	ನತ್ತ ನಡಕ
ಇತ್ತಡಿ ಬಿಂದೆ	ನಿಮ್ಮ ತೋಟ	ಉತ್ತ ಮಾಟ	ಅಗರು ಬತ್ತಿ	ತೋಲು ತಿತ್ತಿ	ಚಿತ್ತಡಿ ನೇಲ

ಊ) ಕಿಂದಿ ವಾಕ್ಯಾಲು ಚದವಂಡಿ. ಖಾಶೀಲನು ಪೂರಿಂಚಂಡಿ.

- ಅಮ್ಮಕು ಅಮ್ಮ ನಾಕು ಅಮ್ಮಮ್ಮೆ ನಾನ್ನಕು ಅಮ್ಮ ನಾಕು
- ನಾನ್ನಕು ಅಮ್ಮ ನಾಕು ನಾನ್ನಮ್ಮೆ ಅಮ್ಮಕು ಅಮ್ಮ ನಾಕು
- ಅಮ್ಮಕು ತಮ್ಮುದು ನಾಕು ಮಾಮಯ್ಯ ನಾನ್ನಕು ಅಕ್ಕೆ ನಾಕು
- ನಾನ್ನಕು ಅಕ್ಕೆ ನಾಕು ಮೇನತ್ತ ಅಮ್ಮಕು ತಮ್ಮುದು ನಾಕು

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలు చేర్చి రాయండి. వాటితో పదాలు రాయండి.

	ా	ి	ఁ	ు	ూ	ౌ	ె	ై	ొ	ో	ృ	ీ
మృ	మ్యా											
త్రు	త్రూ											

అమృ

.....

ఆత్ర

.....

అ) గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

త్రు	న	మే	క
కొ	మృ	ఆ	త్రు
మృ	క	న్ను	శ
సొ	తు	మ్యూ	ద

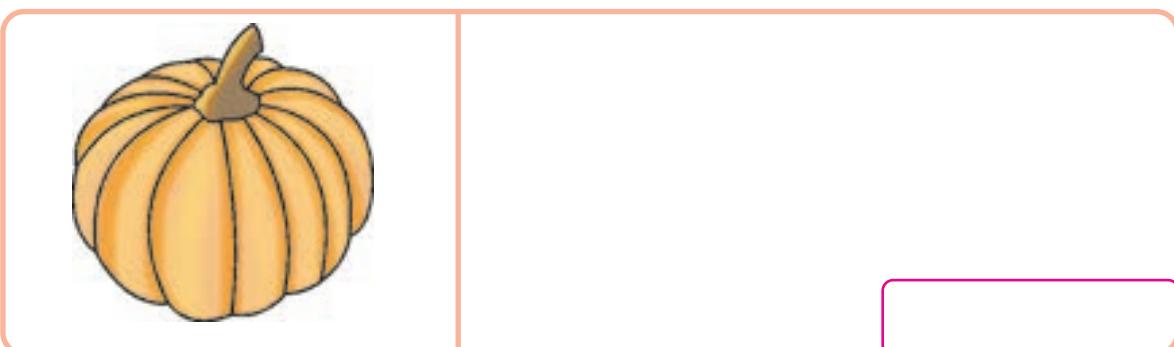
కొమృ

సృజనాత్మకత

అ) కింది బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

8 పాప నవ్వు

~, వ

పిల్లి ఒకటి వచ్చింది
ఉట్టిపైకి ఎగిరింది
కావలున్న ముసలవ్వు
కృత తీసి విసిరింది
పాలకుండ పగిలింది
పిల్లి పారిపోయింది
అందుకవ్వ ఏడ్చింది
బుల్లి పాప నవ్వింది

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయిస్తూ పాడండి.
- అ) పారం చిత్రం చూడండి. ఎవరెవరు ఉన్నారో చెప్పండి?
- ఇ) పాలకుండ ఎందుకు పగిలింది?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి. వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టండి.

పిల్లి

నవ్వింది

ఉట్టి

ముసలవ్వ

కర

బుల్లిపాప

- అ) కింది వాక్యాలు పారంలో గుర్తించి వాటి కింద గీత గీయండి. పారంలో ల ఒత్తు (~), వ ఒత్తు (~) అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టండి.

కావలున్న ముసలవ్వ

బుల్లి పాప నవ్వింది

అందుకవ్వ ఏడ్చింది.

పిల్లి ఒకటి వచ్చింది

ఇ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి.

పి	లి
పిలి	

అ	వ్య
అవ్య	

ఈ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పేర్లు చదవండి.

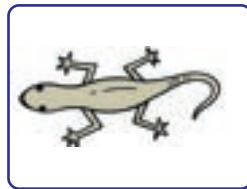
దువ్వెన

పువ్వ

ఉల్లి

బల్లి

ఉ) కింది పదాలు చదవండి

అవ్య	గవ్వ	మువ్వ	నవ్వ	రవ్వ	పువ్వెడ
బువ్వ	గువ్వ	రువ్వ	పువ్వ	తవ్వ	దువ్వెడ

తల్లి	బల్లి	కల్ల	హల్లు	ముల్లు	పల్ల
చెల్లి	నల్లి	చల్ల	పొల్లు	రెల్లు	మల్లె

నల్ల పిల్లి	రెల్లు గడ్డి	తుమ్మ ముల్లు	చద్ది బువ్వ	ఇనుప చువ్వ	మువ్వుల సవ్వడి
మల్లె పువ్వ	రవ్వ లడ్డు	సన్ని కల్లు	పాల బువ్వ	తారా జువ్వ	చల్లని దీవెన

ఊ) కింది పదాలు చదవండి. ఖాళీలలో స్థానం పదాలు రాయండి.

(దువ్వెన ఉల్లిపాయ రెల్లుగడ్డి పువ్వ)

ఉదా : పాకకు కప్పేది
.....

1) జడలో పెట్టుకునేది

2) తల దువ్వుకోడానికి వాడేది

3) కూరలలో వాడేది

రాయండి

- అ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలు చేర్చి రాయండి. వాటితో పదాలు రాయండి.

	ి	ం	ం	ఁ	ా	ు	ె	ొ	ో	ౌ	్మ	్స	్ఱ	్ఱు	్ఱౌ	్ఱొ	్ఱె	్ఱెం	్ఱెండి
వ్య	వ్యా																		
ల్ల	ల్లూ																		

గవ్య

మల్లెపువ్య

- అ) గళ్లలోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

మ	అ	ఁ	తో
లై	బ	లి	క
చీ	ల	త	వ్య
దు	వ్యై	న	ము

మల్లె

సృజనాత్మకత

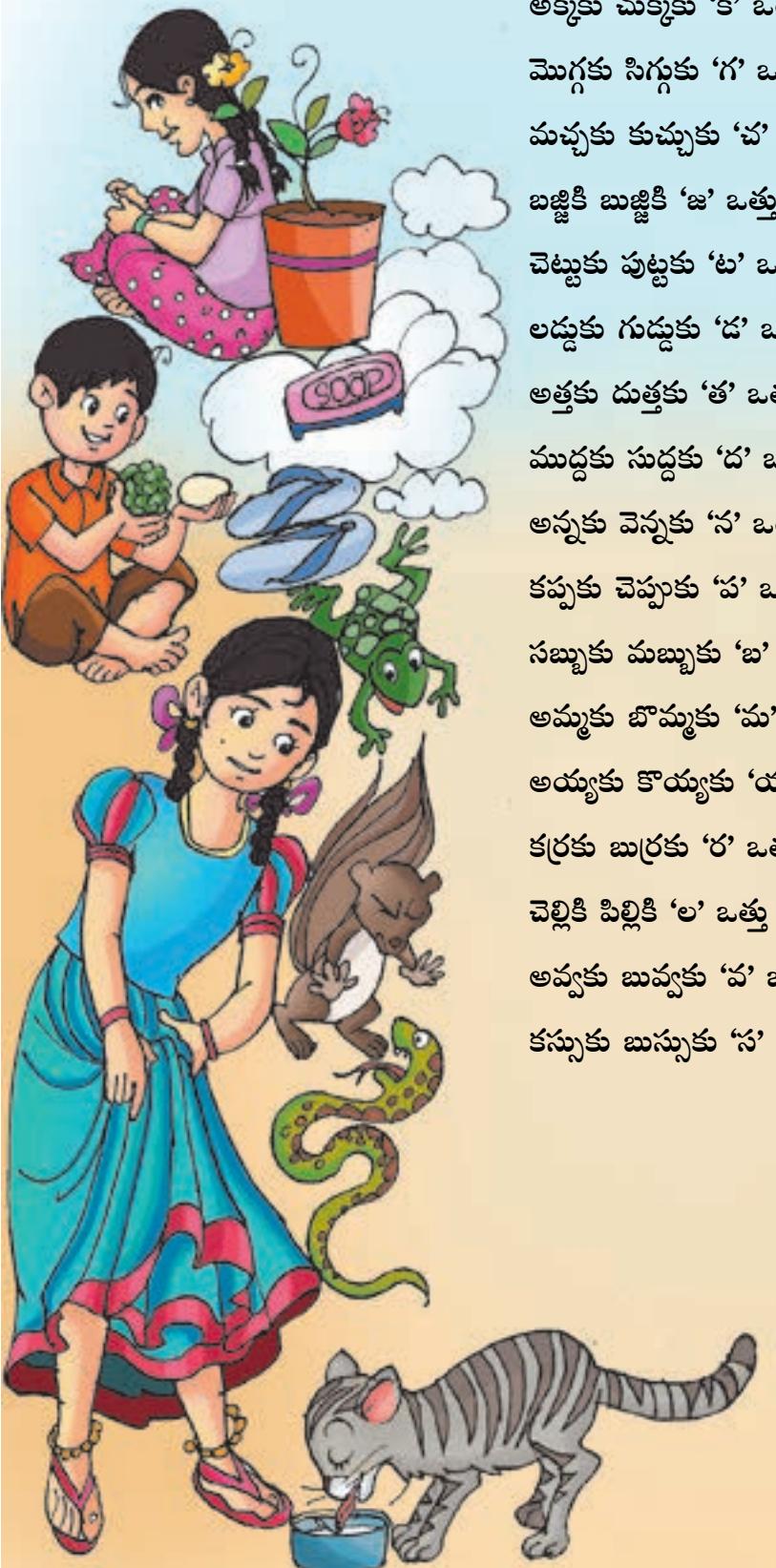
- అ) కింది చిత్రం గీయండి. రంగులు వేయండి.

ఒత్తుల బుట్ట

ఆక్కకు చుక్కకు ‘క’ ఒత్తు (కు)
 మొగ్గకు సిగ్గుకు ‘గ’ ఒత్తు (గు)
 మచ్చకు కుచ్చకు ‘చ’ ఒత్తు (చు)
 బజ్జికి బుజ్జికి ‘జ’ ఒత్తు (జు)
 చెట్టుకు పుట్టుకు ‘ట’ ఒత్తు (టు)
 లడ్డుకు గుడ్డుకు ‘డ’ ఒత్తు (డు)
 అత్తకు దుత్తకు ‘త’ ఒత్తు (తు)
 ముద్దకు సుద్దకు ‘ద’ ఒత్తు (దు)
 అన్నకు వెన్నకు ‘న’ ఒత్తు (ను)
 కప్పకు చెప్పకు ‘ప’ ఒత్తు (పు)
 సబ్బుకు మబ్బుకు ‘బ’ ఒత్తు (బు)
 అమ్మకు బొమ్మకు ‘మ’ ఒత్తు (ము)
 అయ్యకు కొయ్యకు ‘య’ ఒత్తు (యు)
 కర్రకు బుర్రకు ‘ర’ ఒత్తు (రు)
 చెల్లికి పిల్లికి ‘ల’ ఒత్తు (లు)
 అవ్వకు బువ్వకు ‘వ’ ఒత్తు (వు)
 కస్సుకు బుస్సుకు ‘స’ ఒత్తు (సు)

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయస్తా పాడండి.
- అ) పారం చిత్రంలో ఏమేమి బొమ్మలు ఉన్నాయి?
- ఇ) లడ్డు అనేది ఒక తీపి వంటకం, మీకు తెలిసిన మరికొన్ని తీపి వంటకాల పేర్లు చెప్పండి?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

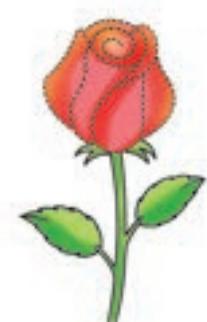
చదవండి

- అ) కింది పదాలు చదవండి వాటిని పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టుండి.

ఆక్క	-	చుక్క
మొగ్గ	-	సిగ్గ
బజ్జి	-	బుజ్జి
లడ్డు	-	గుడ్డు

అన్న	-	వెన్న
సబ్బు	-	మబ్బు
అయ్య	-	కొయ్య
చెల్లి	-	పిల్లి

(పై పదాలలో హల్లుకు అదే హల్లు ఒత్తుగా వచ్చింది కదా! అలాంటి అక్కరాలను ద్విత్యాక్కరాలు అంటారు.)

ఇ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి.

గొడ్డలి

నత్త

కప్ప

కన్న

ఈ) కింది పదాలు చదవండి.

పిట్ట	పళ్ళెం	గుడ్డ	అమ్మ	దిక్క	మొగ్గ	బస్స	పువ్వ
బుట్ట	గొళ్ళెం	లడ్డ	బొమ్మ	మొక్క	బుగ్గ	లెస్స	నవ్వ
అత్త	కప్ప	పెద్ద	పిచ్చక	కన్నతల్లి	పూలనజ్జ	మబ్బలు	నెయ్యం
దుత్త	గొప్ప	చద్ద	మచ్చిక	చిన్నపిల్ల	కాలిగజ్జ	డబ్బలు	కయ్యం

ఉ) కింది వాక్యాలు చదవండి. పారం అధారంగా తర్వాత వచ్చే వాక్యాలు రాయండి.

అక్కకు చుక్కకు ‘క’ ఒత్తు (౨)

.....

ముద్దకు సుద్దకు ‘ద’ ఒత్తు (౯)

.....

ఊ) గేయం చదవండి. గేయంలో ద్విత్యాక్షర పదాలను గీతలలో రాయండి.

కోతి బావకు పెళ్ళంట, కొండా కోన విడిదంట,

పెళ్ళంట

ఎలుకలు పిల్లలు వచ్చాయి. పూలు పండ్ల తెచ్చాయి.

కుక్కలు నక్కలు వచ్చాయి. బియ్యం, పప్పులు తెచ్చాయి.

కోడి కొంగ వచ్చాయి, రుబ్బరోలు తెచ్చాయి.

పప్పులు మెత్తగ రుబ్బాయి. పిండి వంటలు చేశాయి.

కోతుల పెళ్ళి చేశాయి. కడుపు నిండా మెక్కాయి.

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలకు అదే ఒత్తులు చేర్చి రాయండి. వాటితో పదాలు రాయండి.

క	గ	చ	జ	ట	డ	ద	న	ప	బ	మ	య	ర	ల	వ
కె														
క్క														

నక్క

.....
.....
.....
.....
.....

అ) కింది గళ్ళలోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

సు	ద్వ	ము	క్క
మ	బ్యు	క	దు
తె	స్వం	స్వు	జు
అ	ది	పె	టైప్

అగ్గ పెట్టె

.....
.....
.....
.....
.....

సృజనాత్మకత

అ) కింది బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. పేరు రాయండి.

9 మ్యావ్ మ్యావ్!

పిల్ల! పిల్ల! ఏమంటావ్?

మ్యావ్! మ్యావ్! మ్యావ్!
కాకీ! కాకీ! ఏమంటావ్?

కావ్! కావ్! కావ్!
కుక్కా! కుక్కా! ఏమంటావ్?

భో! భో! భో!
ఆహూ! ఆహూ! ఏమంటావ్?

అంబా! అంబా! అంబా!
కోడిపుంజూ! ఏమంటావ్?

కొక్కుర్కాకో! కొక్కుర్కాకో!
కోకిలమ్మా! ఏమంటావ్?

కుహూ! కుహూ! కుహూ!
మేకా! మేకా! ఏమంటావ్?

మే! మే! మే!
గొల్రే! గొల్రే! ఏమంటావ్?

బే! బే! బే!
బాతూ! బాతూ! ఏమంటావ్?

క్వాక్! క్వాక్! క్వాక్! క్వాక్!
కప్పా! కప్పా! ఏమంటావ్?

బెక బెక బెక బెక్!
పామూ! పామూ! ఏమంటావ్?

బున్నీ! బున్నీ! బున్నీ! బున్నీ!

వినండి - మాట్లాడండి

- అ) గేయాన్ని అభినయిస్తూ పాడండి.
- ఆ) పారం చిత్రంలో ఏదీ జంతువులు, పక్కలు ఉన్నాయి?
- ఇ) మీకు తెలిసిన జంతువులు, పక్కలు పేర్లు చెప్పండి?
- ఈ) కింది చిత్రం చూడండి. మాట్లాడండి.

చదవండి

- అ) పొల్లు (ఎ) అక్షరం ఉన్న పదాలను పారంలో గుర్తించి ‘O’ చుట్టుండి.
- ఆ) కింది బొమ్మలు చూడండి. పదాలు చదవండి. పారంలో పొల్లు (ఎ) ఉన్న అక్షరాలకు ‘O’ చుట్టుండి.

బ	క	ట్
---	---	----

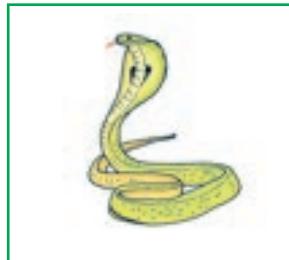
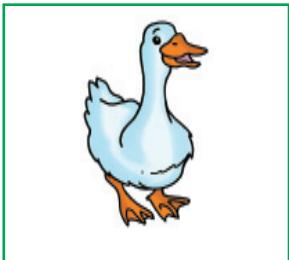
బకెట్

చ	క్ర	ం
---	-----	---

చక్రం

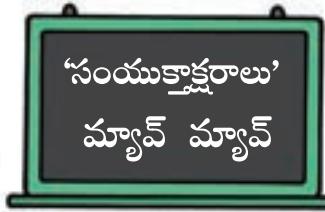
ఇ) కింది బొమ్మలు చూడండి. వాటి అరుపులను పారంలో గుర్తించండి. రాయండి.

ఉదా : బెక బెక బెక

ఈ) ఈ హల్లుల కలయిక తెలుసుకుండాం. పదాలు చదువుదాం.

1. క + ర + అ = క్ర	చక్రం
2. ద + ర + ఊ = ద్రు	చంద్రుడు
3. ర + య్య + ఊ = ర్యు	సూర్యుడు
4. ణ + ల్ + ఈ = జ్ఞీ	జిజ్ఞీ
5. క్ర + ర + ఇ = క్రి	క్రికెట్
6. ట + న్ + అ = ట్ను	పట్టుం
7. శ్చ + ర + ఈ = శ్రీ	శ్రీవిభు

(పీటిలో ఒక హల్లుకు మరొక హల్లు ఒత్తుగా వచ్చింది కదా! అట్లాంటి అక్షరాలను సంయుక్తరాలు అంటారు.)

ఉ) కింది పదాలు చదవండి.

శ్రీధర్	పవన్	భరత్	సతీష్	ఉత్తమ్	జయంత్
శ్రీకర్	సుమన్	శరత్	నితిష్	గాతమ్	హేమంత్
కస్తారి	సావిత్రి	మర్మటం	ప్రతిమ	శ్రీకరం	జైతమాసం
దస్తారి	గాయత్రి	గ్రంథం	ప్రతిభ	శ్రీముఖం	జైతయాత్
ద్వారం	చెట్లు	పుస్తకం	శుభ్రత	నిర్మలం	ఉత్సవం
స్వామి	గట్లు	ముస్తకం	ప్రదేశం	కల్యాషం	సంవత్సరం
సూర్యుడు	బుర్పు	స్నేహం	ఇష్టం	దర్జీ	కుర్చీ
అభ్యాసం	తీర్పు	స్నానం	కష్టం	దర్జా	ఖర్చు

రాయండి

అ) కింది అక్షరాలను ‘పొల్లు’ (ఎ) అక్షరాలుగా రాయండి. వాటితో పదాలు రాయండి.

అకారం	క	ఖ	గ	ఘ	చ	ఛ	జ	రు	ట	ర	డ	ధ
ఎ												

అకారం	ణ	త	థ	ద	ధ	న	వ	ఫ	బ	భ	మ	య
ఎ												

అకారం	ర	ల	వ	శ	ష	న	హ	ళ	అ
ఎ									

గోపాల్

రాకెట్

అ) కింది గళ్లోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

ర్య	ఆ	రా	త్రి	ధా
సూ	వ	ట్టుం	అ	గ్రం
చై	త్రు	మా	సం	థం

రాత్రి

.....
.....
.....
.....
.....

సృజనాత్మకత

అ) కింది గేయాన్ని పొడిగించి రాయండి. అభినయం చేయండి.

కాకి లాగ నేను కావ్ కావ్ అంటాను.

.....

పిల్లి లాగ నేను మ్యావ్ మ్యావ్ అంటాను.

.....

కుక్క లాగ నేను

.....

మేక లాగ నేను

.....

కాలచక్రం

హరి: అమృమ్మా! ఈ రోజు నాకు కథలు చెప్పవా?

అమృమ్మ: ఇదిగో! నేనడిగిన దానికి సమాధానం చెబితే కథ చెబుతా! వారానికి ఎన్ని రోజులు?

హరి: నాకు తెలుసు. వారానికి ఏడు రోజులు.

అమృమ్మ: అవి ఏంటో చెప్పు.

హరి: ఆదివారం, సోమవారం, మంగళవారం, బుధవారం, గురువారం, శుక్రవారం, శనివారం.

అమృమ్మ: బాగానే చెప్పావే! మరి తిథులు?

హరి: అవి ఏంటి అమృమ్మా!

అమృమ్మ: చెబుతాను విను. నెలకు రెండు పక్కలు ఉంటాయి. ఒక పక్కమంటే

పదిహేను రోజులు. ఒక్కో రోజుకు ఒక్కో వేరు

ఉంటుంది. వీటినే తిథులు అంటారు.

ఇందులో మొదటి తిథి పాడ్యమి. పాడ్యమి నుండి అమావాస్య వరకు చంద్రుని కళ తగ్గుతూ వస్తుంది. అమావాస్య రోజు చంద్రుడు ఆసలు కనిపించడు. ఈ పదిహేను రోజులను కృష్ణపక్కం అంటారు. అమావాస్య తరువాత పాడ్యమి నుండి శౌర్ణమి వరకు చంద్రుని కళ పెరుగుతూ వస్తుంది. శౌర్ణమి రోజు చంద్రుడు నిండుగా కనిపిస్తాడు. దీనిని శుక్లపక్కం అంటారు.

హరి: నాకు తిథులు నేర్చువా అమృమ్మ!

అమృమ్మ: అయితే చెప్పు. పాడ్యమి, విదియ, తదియ, చవితి, పంచమి, షష్ఠి, సప్తమి, అష్టమి, నవమి, దశమి, ఏకాదశి, ద్వాదశి, త్ర్యాదశి, చతుర్దశి, అమావాస్య లేదా శౌర్ణమి.

హరి: అంటే అమావాస్య లేదా శౌర్ణమి తరువాత పాడ్యమి నుండి చతుర్దశి వరకు ఈ తిథులు వస్తూ ఉంటాయి కదా!

అమృమ్మ: అవును. అలాగే మనకు నక్కతాలు 27.

హరి: అమృమ్మా! నా నక్కతం మృగశిర అని అమృ చెప్పింది. నాకు అవి కూడా నేర్చు.

అమృమ్మ: చెబుతాను విను. అశ్విని, భరణి, కృత్తిక, రోహిణి, మృగశిర, ఆర్ద్ర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఆశ్లేష, మఖ, పూర్వఫల్గుణి (పుష్ప), ఉత్తర, హస్త, చిత్త, స్వాతి, విశాఖ, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ, మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ, శ్రవణం, ధనిష్ఠ, శతభిష, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి.

హరి: నేను బడిలో మా స్నేహితుల నక్కతాలు అడిగి తెలుసుకుంటాను. అలాగే నేను ఇవన్నీ నేర్చుకుని మా స్నేహితులకూ నేర్చుతాను.

అమృమ్మ: అలాగయితే నీకు రోజుం ఒక కథ చెబుతాను.

పద్య రత్నలు

వినదగు నెప్పరు చెప్పిన
వినినంతనె వేగపడక వివరింప దగున్!
గని కల్ల నిజము దెలిసిన
మనుజుడె పో నీతిపరుడు మహిలో సుమతీ!

భాషం :- ఎవరేమి చెప్పినా వినాలి. వినగానే తొందరపడి ఏదో ఒకటి చేయకూడదు. బాగా ఆలోచన చేయాలి. అలా చేసి నిజమో, అబద్ధమో తెలుసుకొన్న వాడే బుద్ధిమంతుడు.

ఏరకుమీ కసుగాయలు
దూరకుమీ బంధుజనుల దోషము సుమీళ్లు!
పారకుమీ రణమందున
మీరకుమీ గురువులాజ్ఞ మేదిని సుమతీ!

భాషం :- రాలిన పిందలను ఏరవద్దు. బంధువుల తప్పులు ఎంచి దూషించరాదు. యుద్ధ రంగం నుండి పారిపోరాదు. గురువుల మాటను జవదాటరాదు.

తన కోపమే తన శత్రువు
తన శాంతమే తనకు రక్క దయ చుట్టంబో
తన సంతోషమే స్వరము
తన దుఃఖమే నరకమంద్రు తథ్యము సుమతీ!

భాషం :- మనిషిలో ఉన్న కోపమే అతనికి శత్రువు. వెలుపలి శత్రువులవసరం లేదు. మనిషిలో ఉన్న శాంతమే అతనికి రక్కణ. అతనిలో ఉన్న దయయే అతనికి బంధువు. తను సంతోషంగా ఉంటే అదే స్వర్గం. తన దుఃఖమే నరకం. తన మంచి చెడ్డలకన్నిటికి తనే బాధ్యడన్నమాట.

సిరిదా వచ్చిన వచ్చును
సలలితముగ నారికేళ సలిలము భంగిన్
సిరిదా బోయిన బోపును
కరి ప్రింగిన వెలగపండు కరణిని సుమతీ!

భాషం :- సంపద వచ్చేటప్పుడు టెంకాయలోని నీరులాగ తెలియకుండా వస్తుంది. సంపద పోయేటప్పుడు ఏనుగు మింగిన వెలగపండులోని గుజ్జవలె మాయమైపోతుంది. అంటే సంపద వచ్చేటప్పుడు ఎలా మనకు తెలియకుండానే వస్తుందో, పోయేటప్పుడు అలాగే తెలియకుండానే పోతుంది.

పద్య రత్నలు

ఉపకారికి నుపకారము
విపరీతము గాదు సేయ వివరింపంగా
అపకారికి నుపకారము
నెపమెన్నుక సేయువాడె నేర్పరి సుమతీ!

భావం :- మంచి చేసిన వారికి మంచి చేయడం గాపుకాదు. హోని చేసిన వారికి ఇంతకు ముందు వారు చేసిన చెడు గురించి ఆలోచించక ఉపకారం చేసేవాడే నేర్పుకలవాడు.

కూరిమి గల దినములలో
నేరము లెన్నుడును గలుగ నేరవు మరియు
కూరిమి విరసంబైనను
నేరములే తోచుచుండు నిక్కము సుమతీ!

భావం :- పరస్పరం స్నేహం ఉన్న రోజులల్లో నేరాలు ఎప్పుడూ కనిపించవు. ఆ స్నేహం చెడగానే అన్ని తప్పులుగానే కనిపిస్తాయి. ఇది నిజం.

నడువకుమీ తెరువాక్కట
కుడువకుమీ శత్రునింట కూరిమి తోడన్
ముడువకుమీ పరధనముల
నుడువకుమీ యొరుల మనసు నొప్పగ సుమతీ!

భావం :- తోడు లేకుండా ఒంటరిగా దారిలో నడవవద్దు. శత్రువు ఇంటిలో స్నేహంగా భోజనం చేయవద్దు. ఇతరుల సొమ్ము కాజేయవద్దు. ఎదుటి వారి మనను నొచ్చుకునేటట్టు మాట్లాడవద్దు.

ఆకొన్న కూడె యమృతము
తా కొండక యిచ్చువాడె దాత! థరిత్రిన్
సోకోర్చువాడె మనుజుడు
తేకువ గలవాడె వంశతిలకుడు సుమతీ!

భావం :- ఆకలిగా ఉన్న వేళలో దొరికిన అన్నం ఎలా ఉన్నా అది అమృతమే. అడిగిన వెంటనే ఆడ్డు చెప్పక వెనకాడక ఇచ్చేవాడే దాత. కష్టాలు ఓర్చుకొను వాడే మనుష్యుడు. సాహసం కలిగిన వాడే వంశోద్ధారకుడు.